

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
TEOLOĢIJAS FAKULTĀTE

**HOMOSEKSUALITĀTE UN ADVENTISTU BAZNĪCA:
LGBT PIEDERĪBA ADVENTISTU KOPIENĀ**

MAGISTRA DARBS

Autors: **Ieva Jākobsone**

Studenta apliecības Nr.: ij06070

Darba vadītājs: docents Dr. theol. Juris Cālītis

RĪGA 2015

ANOTĀCIJA

Maģistra darbs “Homoseksualitāte un Adventistu Baznīca: LGBT piederība adventistu kopienā” analizē homoseksuālu adventistu iespējamus iemeslus un motīvus piederēt Adventistu Baznīcai. Darbā ir veikts pētījums uz kvantitatīvo pētījumu metožu pamata, aptaujā piedalījās 406 respondenti. Pētījuma rezultāti ļauj secināt, ka Adventistu Baznīcas doktrīnas un adventistu kultūra ir tās, kuru dēļ ir veidojusies samērā noslēgta kopiena – šis ir noteicošais faktors, kas neļauj viegli atstāt Adventistu Baznīcu.

Darba apjoms ir 69 lappuses, darbs satur 6 attēlus. Darbā izmantoti 116 informācijas avoti.

Atslēgvārdi: Homoseksualitāte, Adventistu Baznīca, LGBT, Kinship

SUMMARY

The master thesis “Homosexuality and Adventist Church: Membership of LGBT in adventist community” analyzes possible reasons and motives for belonging to Adventist Church by adventists who are homosexual. The exploration is based on quantitative research methods: a survey in which 406 respondents participated. The results of the research show that doctrines of Adventist Church and the culture of adventists have formed relatively closed community – and these two aspects are the key factor that prevents easy exit from the Adventist Church.

The paper is 69 pages, 6 images. 116 sources are used.

Keywords: Homosexuality, Adventist Church, LGBT, Kinship

SATURS

Apzīmējumu saraksts.....	5
Ievads.....	6
1. ADVENTISTU BAZNĪCA UN TĀS TEOLOĢIJA.....	9
1.1. Adventisms un Adventistu Baznīca: Vēsturisks pārskats.....	9
1.2. Adventisma iezīmes un teoloģija.....	15
1.3. Mācība par laulību, ģimeni, seksuālām attiecībām.....	20
2. ADVENTISTU BAZNĪCA UN HOMOSEKSUALITĀTE.....	25
2.1. Adventistu Baznīcas mācība un uzskati par homoseksualitāti.....	25
2.2. Aiz Adventistu Baznīcas doktrīnām.....	28
2.3. LGBT atbalsta organizācijas.....	30
3. APTAUJAS ANALĪZE: LGBT MOTĪVI PIEDERĒT ADVENTISTU BAZNĪCAI.....	38
3.1. Aptaujas veikšana.....	38
3.2. Aptaujas rezultātu analīze.....	39
Secinājumi.....	59
Pateicības.....	61
Izmantotā literatūra un avoti.....	62

APZĪMĒJUMU SARAKSTS

ASV – Amerikas Savienotās Valstis

LGBT – Lesbietes, geji, biseksuāļi, transpersonas

SDA – Septītās dienas adventisti

IEVADS

Pēdējās desmitgadēs homoseksualitāte¹ ir daudzu diskusiju, pētījumu un politisko cīņu objekts. Kopš Stounvolas (*Stonewall*) nemieriem 1969. gadā lesbiešu, geju, biseksuāļu un transseksuāļu (LGBT) kustība ir turpinājusi augt un ieņemt daudz lielāku vietu Rietumu sabiedrības apziņā. Daļēji to ir veicinājušas arī konservatīvas reliģiskās kustības, kas jautājumu par homoseksualitāti ir izcēlušas priekšplānā.² Kopš tā laika šī temata aktualitāte nav mazinājusies, audzējot spriedzi ne tikai sabiedrībā, bet arī kristīgajā Baznīcā. Septītās dienas adventistu Baznīca (turpmāk tekstā – Adventistu Baznīca) nav bijusi izņēmums, arī tā saskaras ar spriedzi attiecībā uz jautājumiem par homoseksualitāti, jo, neskatoties uz homoseksuālu attiecību noraidījumu, Adventistu Baznīcai pieder un vēlas piederēt LGBT³. Tiek lēsts, ka pašlaik Adventistu Baznīcai varētu piederēt 1.5 miljoni ticīgo, kuri ir homoseksuāli, tomēr lielākā daļa no tiem slēpj savu identitāti dēļ Adventistu Baznīcas noraidošās attieksmes pret homoseksualitāti.⁴ Turklāt iemesli, lai LGBT personas izšķirtos aiziet no Adventistu Baznīcas ir vairāki:

- Adventistu Baznīca nepieļauj homoseksuālas attiecības, tādējādi neļaujot tās piederīgajiem praktizēt savu seksualitāti un dzīvot piepildītu dzīvi;
- pilnvērtīgas seksuālās dzīves vietā homoseksuālām personām tiek piedāvāts celibāts;
- LGBT lielākoties saskaras ar noraidošu attieksmi no adventistu draudžu vadītājiem un piederīgajiem;
- parasti adventisms⁵ spiež homoseksuālām personām slēpt savu seksuālo identitāti.

¹ Homoseksualitāte – vispārējā nozīmē tā ir jūtas vai seksuāla tieksme pret sava dzimuma personām (*Homosexuality*. Oxford Dictionaries. [skatīts 05.05.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.oxforddictionaries.com/>). Mūsdienās “homoseksualitāte” ir problemātisks jēdziens, taču Adventistu Baznīca savās publikācijās un leksikā lieto tieši šādu terminu, netieši ignorējot biseksuāļus un transpersonas, tomēr pieņem, ka Adventistu Baznīca terminu “homoseksualitāte” attiecina arī uz biseksuāļiem, transpersonām un citām seksuālajām minoritātēm. Savā darbā, izmantojot vārdu “homoseksualitāte” un “homoseksuālas personas”, attiecināšu to uz visām alternatīvajām seksualitātēm un seksuālajām minoritātēm.

² Andrew L. Whitehead, *Religion, Sexuality, and Gender: An Individual and Organizational Analysis* (Waco: Baylor University, 2012), 1.

³ LGBT – akronīms, ar ko apzīmē lesbietes, gejus, biseksuāļus un transpersonas (*LGBT*. Cambridge Dictionaries Online. [skatīts 05.05.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://dictionary.cambridge.org/>). Mūsdienās lieto arī citus seksuālo minoritāšu apzīmējumus, piem., LGBTIQ – lesbietes, geji, biseksuāļi, transpersonas, interseksuāļi, kvīri (*LGBTIQ*. University of Alaska Southeast. [skatīts 05.05.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.uas.alaska.edu/>). Turpmāk tekstā lietošu “LGBT”, taču, lietojot to, neizslēgšu arī transpersonas, interseksuāļus, kvīrus u.c. seksuālās minoritātes.

⁴ *Homosexuality: Can We Talk About It?: An Appeal to Heterosexual Adventists*. SDA Kinship, 2015. [skatīts 07.05.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.sdakinship.org/>

⁵ Adventisms ir 19.gs. ASV radusies protestantisma kustība, tās sekotāji tic Jēzus otrajai nākšanai. Ar vārdu “adventisms” var saprast arī prakses un principus, ko pārstāv Adventistu Baznīca.

Maģistra darbs “Homoseksualitāte un Adventistu Baznīca: LGBT piederība adventistu kopienā” ir par homoseksualitāti un Adventistu Baznīcu:

- tajā tiek analizēta situācija attiecībā uz homoseksualitāti un seksuālajām minoritātēm Adventistu Baznīcā;
- apkopoti viedokļi un idejas saistībā ar homoseksualitāti Adventistu Baznīcā;
- pētīti LGBT adventistu motīvi piederēt Adventistu Baznīcai.

Viens no iemesliem, kāpēc es izvēlējos tematu par homoseksualitāti un piederību reliģiskajai kopienai, ir temata aktualitāte. Šis temats ir aktuāls arī mūsdienā Latvijā, kad lielāko konfesiju reliģiskie vadītāji ir iesaistīti jautājumu risināšanā par tikumību skolās. Ne tikai Latvijas lielākās konfesijas iestājas pret homoseksualitātes propogandu, arī vairums citu konfesiju kristiešu ieņem līdzīgu pozīciju. Dziļāka interese par homoseksualitāti Adventistu Baznīcā man radās lasot Adventistu Baznīcas oficiālajai mācībai alternatīvus medijus – *Spectrum Magazine*, *Adventist Today*, kur bieži tika apspriestas tēmas par homoseksualitāti, lasītājā veidojot nevis noraidošu, bet pieņemošu attieksmi pret homoseksualitāti un LGBT. Vēloties iepazīt tuvāk LGBT adventistu kopienu, pievienojos organizācijai “SDA Kinship International”, kas aizstāv un rūpējas par homoseksuālu adventistu interesēm Adventistu Baznīcā. Pētījuma objekts – “SDA Kinship International” grupas piederīgie. Pētījuma mērķis – noskaidrot, kādi ir LGBT valdošie motīvi un iemesli piederēt Adventistu Baznīcai.

Pētījuma ietvaros meklēju atbildi uz jautājumu – kāpēc kādas personas vēlas piederēt tādai reliģiskajai kopienai, kura atraida, nepieņem un izslēdz tās no sava vidus? Lai sasniegtu izvirzīto mērķi, tika noteikti sekojoši uzdevumi:

- iepazīties ar adventisma kustības pirmsākumiem, Adventistu Baznīcas vispārējām doktrīnām, mācību par laulību, ģimeni, seksualitāti;
- iepazīties ar Adventistu Baznīcas nostāju jautājumā par homoseksualitāti, iepazīties ar alternatīviem viedokļiem un LGBT atbalsta organizācijām adventisma vidē;
- analizēt LGBT adventistu motīvus piederēt Adventistu Baznīcai.

Darbā tika izvirzīta tēze – **Homoseksuālu personu motīvi piederēt Adventistu Baznīcai ir vienlīdz saistīti gan ar adventisma mācību pievilcību, gan ar adventistu kopienas kultūru.**

Maģistra darbs sastāv no trīs daļām:

- pirmajā daļā tiek aplūkota Adventistu Baznīcas vēsture, sākot ar adventisma kustības pirmsākumiem, Adventistu Baznīcas doktrīnām; tās būtiskākās atšķirības un iezīmes, kas to atšķir no citām kristīgajām konfesijām, un beidzot ar Adventistu Baznīcas mācību par seksualitāti, seksuālām attiecībām, laulību un ģimeni;
- otrajā daļā tiek aplūkoti adventisma uzskati par homoseksualitāti un viendzimuma attiecībām; tiek iezīmēti arī oficiālajai Adventistu Baznīcas mācībai un uzskatiem atšķirīgi viedokļi; kā arī aplūktas organizācijas (mediji, apvienības), kas uzstāj uz LGBT tiesībām būt piederīgiem Adventistu Baznīcai. Gan pirmās, gan otrās nodaļas izstrādē ir izmantoti materiāli no grāmatām, periodiskiem izdevumiem, rakstiem, kā arī interneta resursi;
- trešajā daļā tiek veikta socioloģiska aptauja, lai noskaidrotu, kādi ir LGBT adventistu motīvi un tendences piederēt Adventistu Baznīcai, neskatoties uz Adventistu Baznīcas noraidījumu un nosodījumu pret homoseksualitāti un LGBT personām.

Darbā tika izmantotas kvantitatīvās pētījumu metodes – anketēšana, dokumentu analīze, ideju pētniecība. Darba ietvaros tika veikts patstāvīgs pētījums, izmantojot anketēšanas metodi. Anketēšana tika veikta 2015. gada aprīļa beigās un maija sākumā, aptaujā piedalījās 406 “SDA Kinship International” grupas respondenti. Darbā tika izmantotas šādas literatūras un avotu grupas – speciālā teoloģiskā literatūra, Adventistu Baznīcas oficiālā informācija, žurnālu raksti, disertācijas, interneta resursi. Darbā izmantota ārzemju literatūra, tulkojums no angļu valodas veikts patstāvīgi.

1. ADVENTISTU BAZNĪCA UN TĀS TEOLOĢIJA

Šajā nodaļā apskatīšu Adventistu Baznīcas vēsturi, sākot ar adventisma kustības pirmsākumiem, Adventistu Baznīcas mācību, tās būtiskākajām atšķirībām un iezīmēm, kas to atšķir no citām kristīgajām konfesijām, un beidzot ar Adventistu Baznīcas mācību par seksualitāti, seksuālām attiecībām, laulību un ģimeni. Tas tiks darīts, lai lasītājam paskaidrotu kontekstu, uz kuru atsaukušies šī darba ietvaros veiktās aptaujas respondenti.

1.1. Adventisms un Adventistu Baznīca: Vēsturisks pārskats

Adventisms sakņojas kā 16. gs. radikālo reformatoru, piemēram, anabaptistu, tā 19. gs. amerikāņu protestantisma atjaunojumu kustībās. 19. gs. Ziemeļamerikas protestantisms ir 16. gs. Reformācijas mantinieks.⁶ Pateicoties Viljama Millera (*William Miller*) idejām, 19. gs. Ziemeļamerikā – laikā, kad bija vērojama aizraušanās ar apokaliptiskām idejām – sākās adventisma attīstība.⁷ 19. gs. Ziemeļamerikā iezīmē industrializācijas, dažādu reformu, ekspansijas un kara darbības uzplaukumu. Dažkārt šīs pārmaiņas un procesi vienlaicīgi darbojās kopā, aiz sevis radot jaunas un sabiedrībai tolaik vēl nezināmas un nepazīstamas sekas. Ziemeļamerikā sākās nacionālās nobriešanas periods, tad tika piedzīvoti *ante bellum*⁸ gadi un Pilsoņu kara periods. Šie procesi ieviesa izmaiņas visās jomās – pārvaldes sistēmā, tieslietās, ekonomikā, rūpniecībā, ražošanā, komunikācijā, ceļošanā, lauksaimniecībā, sociālajā struktūrā un arī reliģijā.⁹ Šādas pārmaiņas radīja satraukumu arī reliģiskajās aprindās, mudinot meklēt drošas atbildes un drošu pamatu tā laika nedrošajai situācijai.¹⁰

V. Millers uzskatīja sevi par Bībeles skolotāju un sākotnēji pats atbalstīja tajā laikā Amerikā izplatīto deisma ideju – pārliecību, ka Dievs ir radījis Visumu, taču nekontrolē pār to. Tomēr 1812. gadā viņš pievērsās kristietībai un pēc dažiem gadiem pievienojās kādai

⁶ George Knight, *A Search for Identity: The Development of Seventh-day Adventist Beliefs* (Hagerstown: Review & Herald, 2000), 30.

⁷ John Skrzypaszek, "Conversion and Identity in the Context of the Seventh-day Adventist Faith Tradition," *Theology Papers and Journal Articles* (2012): 1.

⁸ No latīņu val. *ante bellum* – pirms kara; ASV dienvīdu daļa laikā pirms Pilsoņu kara (*Ante bellum*. Oxford Dictionaries. [skatīts 05.01.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.oxforddictionaries.com/>)

⁹ James M. Volo and Dorothy Denneen Volo, *Family life in 19th-century America* (Westport: Greenwood Press, 2007), 3.

¹⁰ *Ibid.*, 4.

nelielai kalvinistu baptistu draudzei.¹¹ V. Millers balstījās uz teoloģiju, kas bija gan konservatīvi ortodoksāla, gan mēreni kalvinistiska, viņa Bībeles hermeneitika kopumā sekoja bibliškai un burtiskai pieejai¹², kas arī tālāk ietekmēja adventisma Rakstu interpretāciju.

Gluži kā lielākā daļa citu protestantu Ziemeļamerikā arī V. Millers stingri atbalstīja ideju par valsts un baznīcas šķiršanu.¹³ Šāds uzskats izveidojās pateicoties jau minētajām pārmaiņām tā laika Ziemeļamerikā, kas sabiedrībā viesa nedrošību, tādēļ V. Millers pieņēma ideju par drīzu Jēzus Kristus nākšanu, kas atspēkotu apkārt esošo nedrošību. No šī uzskata izrietēja sektantiska eklesioloģija – pārliecība, ka kristieši nedrīkst piemēroties laicīgajai pasaulei. Šī pārliecība turpmākajos gados ietekmēja adventisma nostāju pret valsts politiku un valsti kopumā.¹⁴

Pētot Bībeli, 1818. gadā V. Millera uzmanību piesaistīja Daniēla 8:13-17 teksts:¹⁵

Tad es dzirdēju kādu svēto runājam ar otru: "Cik ilgi tiks gānīts un grauts dienšķais dedzināmais upuris, mīdīta svētnīca un debesu pulki, kā tas redzams parādībā?" Viņš man teica: "Kamēr paies divi tūkstoši trīs simti vakaru un rītu – tad svētvietā atkal tiks iesvētīta!" Kamēr es, Daniēls, skatīju šo parādību un centos to saprast, redzi, man priekšā nostājās tāds kā cilvēks! Tur pie Ūlajas upes es dzirdēju cilvēka balsi saucam: "Gabriel, izskaidro viņam šo parādību!" Es stāvēju tur, un viņš nāca pie manis, bet es izbijos, kad viņš tuvojās, un kritu uz sava vaiga. Viņš man teica: "Cilvēka dēls, saproti, šī parādība ir par laika beigām!"¹⁶

Minētajā tekstā V. Millera uzmanību īpaši piesaistīja frāze "laika beigas", un, sasaistot ar Atklāsmes 19:11-21 tekstu, kā arī veicot savus aprēķinus, V. Millers secināja, ka Jēzus Kristus otrā atnākšana varētu notikt ap 1843. gadu.¹⁷ Ideja par Jēzus Kristus otrreizēju nākšanu uz Zemes nebija jauna. Šāds ieskats bija aktuāls līdz mūsu ēras pirmajiem četriem gadsimtiem, bet zaudējis savu aktualitāti Viduslaikos, atguva atkal jaunu spēku Reformācijas laikā. 18. gs. beigās, un 19. gs. sākumā ideja par Kristus nākšanu uzplauka Ziemeļamerikā.¹⁸ Lai gan pirms tam jau bija vairāki mēģinājumi noteikt Jēzus Kristus atgriešanās datumu,

¹¹ Samuel G. London, *Seventh-day Adventists and the Civil Rights Movement* (Mississippi: The University Press of Mississippi, 2009), 12.

¹² Rolf J. Pohler, *Change in Seventh-day Adventist Theology a Study of the Problem of Doctrinal Development* (Andrews University, 1995), 152.

¹³ London, op. cit., 12.

¹⁴ Ibid., 67.

¹⁵ Ibid., 12.

¹⁶ *Bībele* (Rīga: Latvijas Bībeles biedrība, 2012)

¹⁷ London, op. cit., 13.

¹⁸ Knight, op. cit., 38.

tomēr V. Millera noteiktais datums izpelnījās ievērību, pateicoties izmantotajiem Bībeles pravietojumiem un šķietamajai matemātiskajai precizitātei.¹⁹

Neskatoties uz savu pārliecību par Jēzus atgriešanos uz Zemes 1843. gadā, V. Millers savus paredzējumus plašākai publikai pavēstīja tikai 1831. gadā²⁰, kad viņš sāka organizēt lekcijas, lai pavēstītu par Jēzus atnākšanu. V. Millera harizmātiskā personība un viņa aizraušanās ar matemātiskiem aprēķiniem pievērsa daudzu kristiešu uzmanību un jau 1840. gadā viņa īpašā vēstījuma dēļ bija izveidojusies kustība, kam bija tendence uz nošķiršanos no apkārtējās sabiedrības. Šo kustību dēvēja par milleriešiem.²¹ V. Millera paredzējumi un ar to saistītā sludināšana ne tikai iekustināja apokaliptisku kustību, bet arī radīja “garīgās atdzimšanas” kustību. V. Millers bija ieguvis ievērojamu uzmanību metodistu un baptistu draudzēs, tās daudzi atstāja un sekoja viņam.²² Ap 1843. gadu millerieši faktiski bija kļuvuši par atsevišķu reliģisku grupu ASV kristīgo konfesiju vidē, V. Millera sekotāju skaits sasniedza 50 000. Taču līdz ar vilšanos 1843. gadā aprēķini par Kristus atnākšanu tika precizēti²³, un Kristus atnākšana tika nolikta 1844. gada 22. oktobrī.²⁴

Pārliecināti, ka Jēzus Kristus atnākšana ir pavisam tuvu, daži millerieši sarāva saites ar visu “pasaulīgo” – atstāja savu darbu, nenovāca rudens ražu, kā arī atstāja vai arī tika padzīti no savām protestantu draudzēm. Līdz 1844. gada 22. oktobrim tie sanāca kopā grupās, kurās tie pētīja Bībeli un nodevās pašanalīzei, mēģinot atrast sevī un nožēlot katru grēku. Taču, kad Kristus atgriešanās nenotika, V. Millera kustība formāli beidza pastāvēt. Neskatoties uz to, ka šī “Lielā vilšanās” iedragāja milleriešu ticību²⁵, vairāki V. Millera sekotāji bija pārliecināti, ka viņa aprēķini tomēr ir bijuši pareizi. Kāds no milleriešiem bija redzējis vīziju, kurā cilvēks priestera drēbēs ieiet templī. Tika meklēti pierādījumi Bībelē par “Debesu svētnīcas” pastāvēšanu, dažādus Bībeles tekstus pielāgojot savām idejām un secināts, ka tā vietā, lai 1844. gada 22. oktobrī Jēzus atgrieztos uz Zemes, viņš patiesībā ir iegājis “Debesu svētnīcā”, kur spriež tiesu pār visu cilvēci.²⁶ Šis uzskats ir pamatā Adventistu Baznīcas doktrīnai “Par tiesu Debesīs”.²⁷ Neskatoties uz to, ka turpmākajos gados bija vēl vairāki mēģinājumi noteikt Jēzus Kristus otrās atnākšanas datumu, vēlākajos gados Adventistu Baznīcas dibinātāja E.

¹⁹ Knight, op. cit., 38.

²⁰ London, op. cit., 13.

²¹ Ibid., 15.

²² Pohler, *Change in Seventh-day Adventist Theology*, 155.

²³ London, op. cit., 16.

²⁴ Jeremy Rapport, “Seventh-day Adventist Church,” in *Religions of the World: A Comprehensive Encyclopedia of Beliefs and Practices*, ed. J. Melton (Santa Barbara: ABC-CLIO, 2010), 2588.

²⁵ London, op. cit., 17.

²⁶ Ibid., 18.

²⁷ Ibid., 29.

Vaita norādīja, ka datuma noteikšana ir laika izniekošana, jo “šāda darbība tikai novājina to ticību, kuri paļaujas uz to”.²⁸

Pēc “Lielās vilšanās” vairāki Millera sekotāji sadalījās vairākās atsevišķās grupās. Vienas grupas vadītāji bija jau pieminētā Elena Vaita (*Ellen G. White*), Džeimss Vaitis (*James White*) un Džozefs Beits (*Joseph Bates*), kuri faktiski kļuva par Septītās dienas adventistu Baznīcas dibinātājiem²⁹ un tās sākumposmā kopā strādāja pie vienotu doktrīnu izveides dažādām Kristus gaidītāju grupām.³⁰ Elena un Džeimss Vaiti ar Džozefa Beita palīdzību iepazinās ar brošūrām par sabatu un pieņēma septītās dienas sabatu kā svētāmu dienu, un kopā ar Dž. Beitu nolēma veidot reliģisku grupu tiem, kuri gaidītu Jēzus Kristus atkalatnākšanu un vēlētos turēt sabatu svētu.³¹ Adventistu Baznīca mācību par sabatu arī turpmāk saglabāja, turklāt sabats ir viena no redzamākajām atšķirības zīmēm, kas atšķir Adventistu Baznīcu no citām protestantu Baznīcām.

Teoloģiskais pamats sabata ievērošanai 19. gs. Ziemeļamerikā veidojās pateicoties 16. gs. puritāņu idejām, kurām bija liela ietekme Ziemeļamerikas sabiedrībā. Puritāņi lielu uzsvāru lika uz Bībeles autoritāti un attiecībām ar likumu – tostarp striktu likuma par sabatu ievērošanu.³² Dž. Beits ar mācību par sabatu iepazinās pateicoties kādai septītās dienas baptistei, kura bija milleriete un izplatīja brošūras un traktātus, kas īpašu uzmanību pievērša sabata bauslim.³³ Prasmīgi sasaistot kopā dažādus Bībeles tekstus, tika radīts iespaids, ka sabats ir svarīga patiesu Jēzus sekotāju zīme. Dž. Beitu sabata ideja tik ļoti pārliecināja, ka viņš pastiprināti sāka pētīt šo jautājumu, kā arī veidot traktātus par sabata nozīmīgumu.³⁴ Līdz ar to Dž. Beits bija galvenais sabata ievērošanas atbalstītājs un iniciators adventisma kustības sākumposmā, bet Dž. Vaitis darbojās kā publicists, kurš popularizēja sabatu un tā nozīmi, kamēr E. Vaita ar savu vīziju un rakstu palīdzību veidoja adventisma teoloģijas pamatu.³⁵

Un tā 1860. gadā tika pieņemts grupas nosaukums “septītās dienas adventisti”, tādējādi uzsvāru liekot uz ticību sabbatam un Jēzus Kristus otro atnākšanu.³⁶ Tā kā adventisma kustības pirmajos gados galvenais jautājums bija mācība par sabatu kā nedēļas septīto dienu, turpmākajos gados tika meklēti veidi, kā izplatīt ziņu par sabatu pēc iespējas lielākai

²⁸ Ellen G. White, *Early Writings*, 14., 15., 22. cited George Knight, *A Search for Identity: The Development of Seventh-day Adventist Beliefs* (Hagerstown: Review & Herald, 2000), 83.

²⁹ Rapport, op. cit., 2588.

³⁰ London, op. cit., 33.

³¹ Ibid., 34.

³² Knight, op. cit., 33.

³³ London, op. cit., 29.

³⁴ Ibid., 32.

³⁵ Ibid., 33.

³⁶ Ibid., 34.

sabiedrības daļai.³⁷ Mācībai par sabatu un Jēzus Kristus otro atnākšanu izplatoties, Adventistu Baznīca tika oficiāli dibināta 1863. gadā³⁸ un tobrīd tajā apvienojās 3 500 cilvēku.³⁹ Šajā gadā arī tika izstrādāta Adventistu Baznīcas konstitūcija, kas paredzēja izveidot centralizētu administratīvo daļu, sauktu par Ģenerālkonferenci.⁴⁰ Līdz ar to Ģenerālkonferenci piederēja augstākā autoritāte, kas noteica turpmāko Adventistu Baznīcas teoloģisko virzienu.⁴¹ Tādejādi kopš Adventistu Baznīcas sākuma līdz pat mūsdienām tā tiek organizēta četros līmeņos:

1. Vietējās draudzes;
2. Konferences – apvieno vietējās draudzes konkrētā valstī vai teritorijā;
3. Ūnijas – apvieno vairākas konferences lielākā teritorijā, pa valstu grupām;
4. Ģenerālkonference – sastāv no visām ūnijām visās pasaules daļās⁴², ikgadējās sanāsmēs to pārstāv ievēlēti delegāti no visiem pasaules reģioniem.

Pēc oficiālas Baznīcas dibināšanas, nākamajos gados Adventistu Baznīca īpašu uzmanību pievērta veselīga dzīvesveida veicināšanai. Tā aicināja savus piederīgos pieņemt veselīgu dzīvesveidu kā vēl vienu atšķirības zīmi no pārējās sabiedrības un citām reliģiskajām grupām. Uzsvārs tika likts arī uz misionāru darbu – tika izstrādātas metodes adventisma izplatīšanai ASV un ārpus ASV. Pieaugot misionāru darbībai, 1870. gadā adventisms sāka izplatīties Eiropā.⁴³

Adventistu Baznīcai paplašinoties ārpus Ziemeļamerikas teritorijas, kā arī pateicoties skaitliskai izaugsmei, mūsdienās Adventistu Baznīca vairs nav tik specifiska un vienkārša kā tās pašos pirmsākumos.⁴⁴ Līdz ar adventisma izplatīšanos dažādās pasaules kultūrās, iezīmējas Adventistu Baznīcas daudzveidība, kas nereti tās iekšienē ir nesusi sev līdzīgas idejas par Adventistu Baznīcas teoloģiskā virziena, misijas un pat identitātes maiņu vai tās zaudēšanu.⁴⁵ Jebkurā gadījumā mūsdienu pasaules politiskais, kultūras, reliģiskais un teoloģiskais plurālisms, kā arī paaudžu atšķirības un adventisma kā īpašas konfesijas sajūtas zaudējums 21. gs. adventistu apziņā rada izaicinājumu Adventistu Baznīcai, kas ir drauds attiecībā uz vienotību mācības izpratnē. Nevar noliegt, ka šodien pastāv adventistu draudzes, kuru uzskati bieži ir pat pretēji oficiālajai Adventistu Baznīcas mācībai. Daudzi adventistu

³⁷ *Brief Organizational History of Seventh-day Adventists*. [skatīts 25.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventistarchives.org/>

³⁸ Rapport, op. cit., 2588.

³⁹ *Brief Organizational History of Seventh-day Adventists*. [skatīts 25.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventistarchives.org/>

⁴⁰ London, op. cit., 34.

⁴¹ Rapport, op. cit., 2588.

⁴² Ibid.

⁴³ *Brief Organizational History of Seventh-day Adventists*. [skatīts 25.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventistarchives.org/>

⁴⁴ David J. Newman, "How Much Diversity Can We Stand," *Ministry*, Apr. 1994: 5.

⁴⁵ Ibid.

draudžu vadītāji, mācītāji un teologi ir uzstājuši, ka Adventistu Baznīcai ir nepieciešams pārskatīt savas doktrīnas, taču izmaiņas šādos jautājumos ir lēnas. Ģenerālkonference līdz šim ir centusies izvairīties no šādu jautājumu izskatīšanas.⁴⁶ Lielā mērā tas novedis arī pie tā, ka mūsdienās Adventistu Baznīca ir sadalījusies četros segmentos, kur katrs no tiem pretendē būt par labāko adventisma atspoguļojumu – vispārējais (jeb ierastais) adventisms, evaņģelikālais adventisms, progresīvais adventisms un vēsturiskais adventisms.⁴⁷ Vispārējais adventisms redz sevi kā “atlikuma Baznīcu”, kurai ir svarīgi paklausīt baušļiem un balstīties uz pravietojumiem. Tas uzsver Atklāsmes grāmatā pieminēto trīs eņģeļu vēsti (Atklāsmes 14:6-13), kurai jātiek paziņotai visai pasaulei. Šī virziena piekritēji lielu uzmanību vērš uz Atklāsmes grāmatas tekstiem.⁴⁸

Evaņģelikālā adventisma centrā ir evaņģēlijs, pestīšana ticībā, personīga saikne ar Dievu, sirds pārveide un kristieša personīgais svētums. Evaņģelikālie adventisma pārstāvji tic, ka Dievs tieši Adventistu Baznīcai paredzējis sagatavot pasauli Jēzus otrajai atnākšanai.⁴⁹

Progresīvais adventisms, dažkārt saukts arī par liberālo adventismu, uzsver, ka atklāsmes progresē un tādēļ neizbēgami ir nepieciešams pārskatīt adventisma doktrīnas. Progresīvā adventisma pārstāvji norāda, ka viņi ir tie, kuri uzdrīkstas uzdot jautājumus arī pat tad, ja nav iespējams uz tiem rast atbildes. Šīs grupas pārstāvji ir tie, kuri aktīvi uzstāj uz Adventistu Baznīcas doktrīnu pārskatīšanu, sieviešu-mācītāju atzīšanu un ordināciju.⁵⁰

Vēsturiskā adventisma centrā ir ideja, ka Adventistu Baznīcai ir jāatgriežas tās pirmsākumos, nav nepieciešamas nekādas reformas un doktrīnu pārskatīšanas, jāatgriežas pie adventisma sākotnējiem uzskatiem.⁵¹

Adventistu teologs Reinders Bruinsma (*Reinder Bruinsma*) norāda, ka minēto novirzienu starpā nereti ir vērojama spriedze, un, lai arī Adventistu Baznīca cenšas strādāt pie visas Baznīcas vienotības, tomēr vienots risinājums līdz šim nav bijis atrodamas būtisko atšķirību un izpratnes starp dažādajiem novirzieniem dēļ. Maz ticams, ka Adventistu Baznīcas vienotība tiks sasniegta, jo atšķirības un saspīlējums starp dažādiem adventisma virzieniem tikai turpinās pieaugt. Par to var spriest pēc diskusijām par šobrīd Adventistu Baznīcā aktuālajiem jautājumiem, piemēram, Bībeles interpretāciju, hermeneitiku, izpratni par (burtisku) Radīšanu, sieviešu ordināciju un seksuālo orientāciju.⁵²

⁴⁶ Rolf J. Pohler, *Religious Pluralism: A Challenge To The Contemporary Church*. Reudenstadt: Friedensau Adventist University, 1991. [skatīts 27.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.thh-friedensau.de/>

⁴⁷ Newman, op. cit., 5.

⁴⁸ Ibid.

⁴⁹ Ibid.

⁵⁰ Ibid.

⁵¹ Ibid.

⁵² Reinder Bruinsma, *Diversity and the Seventh-day Adventist Church*. Safe Places, 2011. [skatīts 27.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.buildingsafeplaces.org/>

Tomēr, neskatoties uz uzskatu un virzienu dažādību, Adventistu Baznīca ir pasaulē ātri augoša kopiena. Pēc Adventistu Baznīcas statistikas datiem 2013. gada jūnijā Adventistu Baznīcai bija 17 milj. 994 tūkst. 120 piederīgo.⁵³ Baznīcas locekļu skaits strauji aug Latīņamerikas, Āfrikas un Āzijas reģionos, vienlaicīgi skaitam samazinoties Ziemeļamerikā, Eiropā un Austrālijā. 87% Adventistu Baznīcai piederīgo dzīvo Latīņamerikas, Āfrikas un Āzijas reģionā⁵⁴, atlikušie 13% – Ziemeļamerikā, Eiropā un Austrālijā. Adventistu Baznīca prognozē, ka, turpinoties pašreizējiem izaugsmes tempiem, 2020. gadā Adventistu Baznīcai piederīgo skaits pārsniegs 40 miljonus, no tiem tikai 4% dzīvos Ziemeļamerikas reģionā, kas Adventistu Baznīcas vadībai būs liels izaicinājums, ņemot vērā, ka lielākā daļa no pašreizējā Adventistu Baznīcas finansējuma nāk tieši no šī reģiona.⁵⁵

1.2. Adventisma iezīmes un teoloģija

Lai gan adventisti daudzējādā ziņā līdzinās citām protestantu Baznīcām, kas radušās Ziemeļamerikā 19. gs., tomēr ir arī vērojamas atšķirīgas iezīmes.⁵⁶ Pētnieks Malkolms Bulls (*Malcolm Bull*) norāda, ka adventisma izcelsmē ir vērojamas kulta⁵⁷ iezīmes, bet adventisma ideoloģijā un sociālajās praksēs sektām⁵⁸ līdzīgas iezīmes. Kā piemēru viņš min adventisma nostāju pret valsts politiku 19. gs. sākumā. Paužot negatīvu nostāju pret valsts politiku,

⁵³ *Seventh-day Adventist World Church Statistics 2012*. [skatīts 14.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventist.org/information/statistics>

⁵⁴ Edwin M. Garcia, *Membership Nears 18 Million, Secretary Highlights Regions of Growth, Decline*. Adventist News Network, 2013. [skatīts 20.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://news.adventist.org/>

⁵⁵ Bettina Krause, *Positioning the Church for 2012: Church Leaders Focus on the Future*, Adventist Review, 2003. [skatīts 26.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://archives.adventistreview.org/>

⁵⁶ Rapport, op. cit., 2588.

⁵⁷ Kults – no latīņu val. *cultus* – kopšana, godināšana. Attiecībā uz terminu ‘kults’ pastāv vairākas definīcijas. R. Stārks (*R. Stark*) un V. Bainbridžs (*W. Bainbridge*) kultu definē kā ārpus akceptēto standartu esošu reliģisko organizāciju ar salīdzinoši jauniem uzskatiem un praksēm (Rodney Stark and William Sims Bainbridge, *A Theory of Religion* (New York: Peter Lang, 1987), 124.). I. un S. Hirši sastādītajā “Reliģisko terminu vārdnīcā” ar kultu apzīmē pārmērīgu kādas lietas, idejas uzskatīšanu par visnozīmīgāko (Ilmārs Hiršs un Sigita Hirša, *Reliģisko terminu vārdnīca* (Rīga: Kristīgās vadības koledža, 2008), 108.). Attiecībā uz adventismu abas definīcijas ir vienlīdz svarīgas – ir iespējams atsaukties gan uz salīdzinoši jauniem uzskatiem un praksēm, gan uz dažādu atsevišķu ideju izcelšanu adventismā, tostarp ideju par Kristus kalpošanu “Debesu svētnīcā”, burtisku Jēzus otro atgriešanos uz Zemes, pravieša gara dāvanu E. Vaitas kalpošanā, ideju par “atlikumu” un tā misiju, “Lielās cīņas” starp Dievu un Sātānu motīvu utml. idejām (*Seventh-day Adventist Church Manual*, 18th ed. (Hagerstown, Maryland: Review and Herald, 2010)).

⁵⁸ Sekta – atsaucoties uz V. Tēraudkalna grāmatā “Reliģijpētniecība: vēsture, metodes, teorijas” doto E. Trelča definīciju, “sekta” ir “salīdzinoši neliela grupa, kura tiecas pēc personiskas iekšējas pilnības un akcentē tiešu personisku sadraudzību starp grupas locekļiem” (E. Troeltsch, *The Social Teaching of the Christian Churches*, 331. citēts Valdis Tēraudkalns, *Reliģijpētniecība: vēsture, metodes, teorijas* (Rīga: Mansards, 2014), 41.). Attiecībā uz adventismu šī definīcija ir atbilstoša, jo adventisti veido noslēgtu kopienu. Doktrīnas par askētisku dzīvesveidu (atturēšanās no tabakas, cūkgaļas, alkohola), rakstura pilnveidošana, sabats, “atlikuma teoloģija” u.c. idejas virza uz noslēgtas kopienas veidošanos un socializēšanos tikai savas kopienas ietvaros.

adventisti centās atdarināt valsts institūcijas, radot paši savus medicīnas un izglītības iestāžu tīklus, “kas rūpētos par cilvēku katrā tā dzīves posmā”.⁵⁹ Kā jau tas tika minēts iepriekš, adventisti ieņēma negatīvu nostāju pret politiku, pārmantojot V. Millera idejas. Kristus atgriešanās gaidās millerieši uzskatīja, ka iesaistīšanās politiskās aktivitātēs ir sekulāra nodarbošanās, kas kavē kristieša garīgo attīstību, kā arī valdīja uzskats, ka Kristus atnākšana iznīcinās pasaulīgās valdības un haosu tā laika sabiedrībā, tādēļ iesaistīšanās politiskās aktivitātēs tika uzskatīta par laika izniekošanu.⁶⁰ Vēl šāds uzskats izriet arī no pārliecības, ka ASV valdība noteikti ierobežos vai aizliegs reliģisko brīvību – no adventistu eshatoloģijas idejām izriet pārliecība, ka valdība pieprasīs sabata vietā ievērot svētdienu kā svēto dienu.⁶¹ Lai arī šādi un tamlīdzīgi uzskati mūsdienās ir mazinājušies, tomēr kā liecina mana pieredze – adventistu vidē savvērestības idejas attiecībā uz valsts pārvaldi ir aktuālas.

Adventistu Baznīca norāda, ka tā akceptē Bībeli kā savu vienīgo *credo* un savā mācībā balstās tikai uz Svētajiem Rakstiem. Adventisma pamats ir protestantu pārliecība par *Sola Scriptura* – Bībele kā vienīgais ticības standarts un prakse⁶², Svētie Raksti tiek uzskatīti par tādiem, kas paši sevi izskaidro, pieņemti kā galīgā norma.⁶³ Lai gan adventisti norāda, ka Bībele ir vienīgais pamats, uz ko tie balstās, tomēr viens no Adventistu Baznīcas mācības pamatpunktiem iezīmē E. Vaitas nozīmi Adventistu Baznīcā. Lai gan pati E. Vaita uzsvēra Bībeles svarīgumu un nekļūdīgumu, viņas pašas rakstiem bijusi ievērojama loma Adventistu Baznīcā. Viņas raksti tiek pieņemti kā “autoritatīvs patiesības avots, kas sniedz Baznīcai atbalstu, padomus, norādījumus un korekcijas”.⁶⁴ Tiek uzskatīts, ka E. Vaita dzīves laikā redzējusi apmēram 2 000 vīzijas, kas Adventistu Baznīcā tiek pieņemtas kā autoritatīvas. Daudzas no šīm vīzijām veido pamatu Adventistu Baznīcas teoloģijai. Arī mūsdienās viņa tiek uzskatīta par pravieti.⁶⁵ Šeit iespējams vilkt paralēles ar luterānismu. Līdzīgi kā adventisms, arī luterānisms radās Baznīcas vēstures krīzes situācijā, kur Lutere bija Baznīcas atbrīvošanās procesa aizsācējs no Romas atkarības.⁶⁶ Lutere uzstāja uz *Sola Scriptura* un akceptēja Svēto Rakstu autoritāti.⁶⁷ Pārliecība, ka Svēto Rakstu teksts ir pilnībā Dieva

⁵⁹ Malcolm Bull, “The Seventh-Day Adventists: Heretics of American Civil Religion,” *Sociological Analysis* 50.2 (1989): 178.

⁶⁰ London, op. cit., 67.

⁶¹ Ibid., 68.

⁶² 28 *Fundamental Beliefs*. [skatīts 20.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventistarchives.org/>

⁶³ Damsteegt, op. cit., 71.

⁶⁴ 28 *Fundamental Beliefs*. [skatīts 20.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventistarchives.org/>

⁶⁵ Rapport, op. cit., 2588.

⁶⁶ Karls E. Brātens, *Luteriskās teoloģijas principi* (Rīga: Latvijas Universitātes Teoloģijas fakultātes izdevniecība “Ceļš”, 1997), 45.

⁶⁷ Ibid., 3.

inspirēts, bija spēcīgs protestantisma ierocis, kā rezultātā bibliskais teksts tika uzskatīts par dievišķu tiktāl, līdz tam tika pielīdzinātas tikpat kā paša Dieva īpašības.⁶⁸

Atskaitot Bībeli kā ticības pamatu, adventisti gadu gaitā ir vienojušies par galvenajiem “pieturas punktiem”, kas apkopo galvenās adventisma mācības. Tos dēvē par 28 pamatmācībām, kas iekļautas sešās doktrīnās – doktrīna par Dievu, cilvēku, pestīšanu, Baznīcu, kristīgo dzīvi un pēdējiem notikumiem.⁶⁹ Vēstures profesors Samuels Londons (*Samuel G. London*) uzsver, ka “adventisma mācībā par Dievu ir vērojamas radikālā determinisma iezīmes, kas uzsver, ka dievišķais ieņem aktīvu lomu cilvēces vēsturē”.⁷⁰ Radikālais determinisms ir cēlies no fundamentālistu tradīcijas, burtiski interpretējot Rakstus. Tas pieņem, ka Dievs Bībelē iejaucas cilvēku lietās. Tādā veidā atbildība netieši no cilvēka par uz Zemes notiekošo netaisnību tiek uzvelta Dievam.⁷¹ Turklāt šāds uzskats – ka Dievs ir aktīvi iesaistīts pasaules norisēs – vedina uz negatīvu attieksmi pret homoseksualitāti.⁷²

“Doktrīnā par Baznīcu” tiek uzsvērts, ka adventisti tic tam, ka Jēzus saviem sekotājiem ir uzticējies īpašu misiju – pastāstīt visai pasaulei par Jēzus mīlestību un viņa apsolījumu atgriezties uz zemes, tādēļ Adventistu Baznīca māca, ka tai ir Dieva dots īpašs vēstījums, kas ietverts Atklāsmes grāmatas vēstījumā un tam ir jātop zināmam visai pārējai pasaulei.⁷³ Attiecībā uz Adventistu Baznīcas mācību par pasaules pēdējiem notikumiem, V. Millera eshatoloģijas idejas ir atstājušas paliekošu iespaidu Adventistu Baznīcas mācībā un uzskatos. Adventisti uzskata, ka visa cilvēce ir iesaistīta cīņā starp labo un ļauno (starp Kristu un Sātānu), šo cīņu mēdz dēvēt par “Lielo cīņu”.⁷⁴ Īpaša uzmanība tiek pievērsta Daniēla un Atklāsmes grāmatām – to pravietiskajai simbolikai, atainotajiem notikumiem, ko Adventistu Baznīca interpretē kā vēsturisku un burtisku realitāti.⁷⁵ Interpretācija, ka nākotnē sagaidāma burtiska Jēzus Kristus atgriešanās uz Zemes joprojām ir oficiāla Adventistu Baznīcas mācība.⁷⁶ Tostarp adventisms lielu uzmanību pievērš veselīga dzīvesveida principiem, kas ietver atteikšanos no pārtikas produktiem, kas Vecajā Derībā tiek identificēti kā nešķīsti, atteikšanos no alkohola un tabakas. Šo uzskatu ir apstiprinājušas arī E. Vaitas vīzijas.⁷⁷

⁶⁸ Brätens, op. cit., 6.

⁶⁹ Rapport, op. cit., 2588.

⁷⁰ London, op. cit., 70.

⁷¹ Ibid.

⁷² Whitehead, op. cit., 2.

⁷³ 28 *Fundamental Beliefs*. [skatīts 20.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventistarchives.org/>

⁷⁴ Rapport, op. cit., 2588.

⁷⁵ Damsteegt, op. cit., 72.

⁷⁶ Rapport, op. cit., 2588.

⁷⁷ Ronald L. Numbers, *Prophetess of Health: A Study of Ellen G. White*, 3d ed. (Michigan: William B. Eerdmans Publishing Co., 2008), 45.

Būtiska atšķirības zīme no citām protestantu Baznīcām ir ietverta jau pašā nosaukumā – “septītās dienas adventisti”. Sabats ir adventistu centrālais ticības un prakses punkts.⁷⁸ Adventisti māca, ka sabats norāda uz Radītāja un radības attiecībām, jo Dievs ir Radītājs un cilvēki viņa radījumi. Sabats kopš radīšanas tika iecelts kā radīšanas piemiņa⁷⁹, tāpēc adventisti tic, ka “kristieši, kuri ir glābti ar žēlastību caur ticību Jēzum Kristum, labprāt izsaka savu pateicību Dievam, ievērojot visus baušļus, it īpaši sabata bausli”.⁸⁰ Adventisti uzskata, ka baušļi ir Dieva mīlestības izpausme pret cilvēci. Sabats ir kopīga un vienojoša Adventistu Baznīcas pārliecība.⁸¹ Turklāt īpaši ievērojot sabatu, adventisti tic, ka ir daļa no “atlikuma Baznīcas” – Dievam uzticīgie, ko tas izglābs mūžīgai dzīvei, pasaules vēsturei noslēdzoties.⁸²

Tomēr sabats un citi aizliegumi adventismā ir veicinājuši nošķirtību no pārējās sabiedrības, mazinājuši iespēju socializēties ar neticīgajiem. Kontakta zudumu ar pārējo pasauli ir veicinājuši Adventistu Baznīcas izveidotie medicīnas un izglītības tīkli, veicinot sociālo mijiedarbību tikai starp adventistiem. Attiecībā uz izglītību īpaši Ziemeļamerikā ierasta prakse vecākiem ir uzticēt bērnus audzināšanā adventistu bērnudārzos, vēlāk adventistu skolās, adventistu koledžās un augstskolās. Šādā veidā tiek veidota spēcīga adventistu subkultūra.⁸³ Turklāt minētās adventisma doktrīnas, uzskati un idejas lielākoties aplūko ārēji redzamas lietas, lai norādītu uz atšķirīgajiem uzskatiem, kas piemīt tikai adventistiem. Šī iemesla dēļ adventisti interpretē Bībeli tā, lai atbalstītu savus atšķirīgos uzskatus. Adventisti zemapziņā tiek mācīti redzēt Adventistu Baznīcu kā to vienu konfesiju – “atlikuma Baznīcu”, kurai ir pilnīga izpratne par nekļūdīgu patiesību.⁸⁴

Sociologi klasificē adventistus kā kristīgos fundamentālistus, jo adventisti pieņem burtisko Rakstu interpretāciju, kā arī veicina uzskatu par Bībeles nekļūdīgumu un tās svarīgumu mūsdienu sabiedrībā. Vispārīgi pētījumi par kristīgo fundamentālistu grupām liecina, ka fundamentālisti balstās uz maniheisma idejām un tamlīdzīgiem uzskatiem⁸⁵, klasificējot pasauli vai nu strikti pozitīvos vai strikti negatīvos toņos, bez jebkāda vidusceļa. Šāds pasaules skatījums aizliedz kompromisus par jautājumiem, kas skar morāli un ticību. Turklāt fundamentālisma un eshatoloģijas iezīmēm apvienojoties, veidojas strikta nodalīšanās mācība. Sekulārisma izplatība paātrina vajadzību pēc nošķiršanās, jo fundamentālisms

⁷⁸ Cushla Kapitzke, *Literacy and Religion: The Textual Politics and Practice of Seventh-day Adventism* (Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 1995), 123.

⁷⁹ Ibid., 124.

⁸⁰ Pohler, *Change in Seventh-day Adventist Theology*, 206.

⁸¹ Ibid.

⁸² Rapport, op. cit., 2588.

⁸³ Malcolm Bull, “Eschatology and Manners in Seventh-Day Adventism,” *Archives de sciences sociales des religions* 65.1 (Jan. - Mar. 1988): 155.

⁸⁴ Rene Drumm, “Seventh-day Adventists,” in *Homosexuality and Religion: An Encyclopedia*, ed. J. Siker (Westport: Greenwood Press, 2007), 201.

⁸⁵ London, op. cit., 69.

sekulārismu uztver kā izaicinājumu ierasto vērtību izdzīvošanai. Tādejādi, cenšoties saglabāt savu identitāti, fundamentālisti pieķeras mācībām, kas sekulāristiem var asociēties ar neiecietību un ekskluzīvismu.⁸⁶

Apkopojot minētās adventisma teoloģijas īpatnības, secinu, ka adventisms ietver sevī ekskluzīvas (jeb izslēdzošas) iezīmes. Jēdzienus ekskluzivitāte un inkluzivitāte reliģijas sociologi lieto vairākās nozīmēs, taču primāri abus terminus lieto, lai apzīmētu attieksmi pret citām reliģijām, reliģiskajām grupām. “Ekskluzīvisms ir tikai kādas vienas reliģijas uzsvēršana pār citām, atzīstot, ka tikai kādas vienas reliģijas doktrīnas ir īstās un pareizās un jebkuras citas reliģijas idejas ir nepatiesas.”⁸⁷ Amerikāņu reliģijas sociologi Rodžers Finke (*Rodger Finke*) un Rodnijs Stārks (*Rodney Stark*) piedāvā arī savu skaidrojumu terminam “ekskluzivitāte”. Viņi uzsver, ka “ekskluzivitāte nav tikai dihotomija⁸⁸, bet gan pakāpju jautājums – ka ne tikai dažas reliģiskās grupas ir ekskluzīvas, bet, ka dažas ir ekskluzīvākas nekā citas”.⁸⁹ Kā piemēru abi min faktu, ka daudzas protestantu Baznīcas tic vienam un tam pašam Dievam, bet to uzskati mēdz ievērojami atšķirties par to, kas un kāds ir Dievs, un kas tiek prasīts, lai kļūtu par labu kristieti. Pašas ekskluzīvākās protestantu grupas “atzīst tikai vienu vienīgo ceļu uz glābšanu, pieprasa piedzīvot dzīvi mainošu “konversijas” pieredzi un uzspiež tās piederīgajiem neapspriežamas prasības attiecībā uz to uzvedību”.⁹⁰ Attiecībā uz ekskluzivitāti adventismā “atlikuma Baznīcas” teoloģija ir radījusi tendenci aplūkot piederību Adventistu Baznīcai kā vitāli nepieciešamu elementu glābšanai. Šādu tendenci vairo “Lielās cīņas” motīvs, kas atspoguļo apokaliptisku skatījumu pasaules beigu notikumos uz diviem grupējumiem – Dievam uzticīgie un tie, kuri Dievu noraida. Adventistu teologs un sistemātiskās teoloģijas pasniedzējs Rolfjs Pohlers (*Rolf J. Pohler*) norāda, ka “šāda teoloģija rada augstprātīgu un nosodošu, sektantiskas ekskluzivitātes iespaidu, kas postulē “mēs” pret visiem pārējiem”⁹¹, tostarp citiem kristiešiem. Mūsdienu Rietumu kultūrā jebkādi ekskluzīvi jēdzieni vai absolūtas patiesības postulāti tiek uzskatīti par norādi uz aprobežotu fundamentālismu un aizspriedumainu konfesiju. Viņš uzskata, ka Adventistu Baznīcai nepieciešams pārskatīt savu “atlikuma teoloģiju”, mazinot ekskluzivitātes iespaidu par kopienu.⁹² Tostarp adventistiem ir tendence veidot izolētu kultūru, šādi arī mazinot iespējas

⁸⁶ London, op. cit., 69.

⁸⁷ Alvin Plantiga, *Warranted Christian Belief* (New York: Oxford University Press, 2000), 440.

⁸⁸ Divdalījums

⁸⁹ Roger Finke and Rodney Stark, *Acts of Faith: Explaining the Human Side of Religion* (Los Angeles, C.A.: University of California Press, 2000), 142.

⁹⁰ Ibid.

⁹¹ Rolf J. Pohler, *The ‘remnant’ and ‘the others’: A Reappraisal of Adventist Remnant Theology*. Berrien Springs: Andrews University, 2012. [skatīts 02.03.2015]. Pieejams tiešsaistē: <https://www.andrews.edu/>

⁹² Ibid.

sadarboties ar citiem. Adventistiem piemīt tādi sociālie kodi⁹³ un kultūra, ko tikai adventisti zina un saprot, un kas var nebūt viegli saprotami pārējai pasaulei. Adventisma identitāti raksturo atšķirības, bet nošķiršanās un izolēšanās palīdz saglabāt šo atšķirīgumu. Adventisma unikalitāte nozīmē ekskluzivitāti, taču tā dod nepareizu priekšstatu pasaulei par kristietības būtību.⁹⁴

1.3. Mācība par laulību, ģimeni, seksuālām attiecībām

Līdz ar protestantisma rašanos, kura aizsākumi ir Reformācija Eiropā 16. gs., sākās pārmaiņas attieksmē pret ģimeni – Reformācija mainīja pilnībā līdz tam pastāvošos ieskatus par laulību un ģimeni, nostatot tos kā pirmo un galveno kristietības izpausmes veidu.⁹⁵ Balstoties uz *Sola Scriptura*, agrīnajiem protestantiem Bībele bija neapšaubāms pamats, uz ko balstījās visu radīto lietu kārtība un dabiskais laulības likums.⁹⁶ Uzskatu attīstībā lielu iespaidu deva ieskati par laulību Vecajā Derībā, ko pravieši modelēja kā Jahves mīlestību pret savu izredzēto tautu, kā arī Jaunās Derības teksti, kas iezīmē Kristus un viņa draudzes mīlošu un uzticīgu savienību. Protestantu uzskati par laulību, ģimeni un seksuālām attiecībām veidojās ne tikai Vecās un Jaunās Derības tekstu ietekmē, bet arī klasisko grieķu un romiešu autoru un Sv. Augustīna traktātu ietekmē. Protestanti pastāvēja uz mācību, ka Dievs radīja laulību kā “divi vienā miesā” savienību starp vīrieti un sievieti ar nolūku “augļoties un vairoties”. Laulības primārais mērķis bija bērnu radīšana. Tā bija tā vieta, kur varēja gūt aizsardzību no seksuāla rakstura kārdinājumiem un grēka.⁹⁷ Tā kā protestanti uzskatīja, ka laulība nav sakraments, šķiršanās tika atļauta. Laulību tiesas galvenais mērķis gan bija panākt pāra izlīgšanu. Ja tomēr tā nenotika, šķiršanās varēja notikt. Tā bija atļauta pāra nesaderības, vardarbības, neuzticības, nespējas radīt bērnus un arī laulātā pamešanas gadījumos. Atkārtotas laulības bija atļautas.⁹⁸

Arī Adventistu Baznīca norāda, ka uzskatos par laulību tā balstās uz Bībeles mācību. Laulībai, ģimenei, seksuālām attiecībām pieskaras vairāki Adventistu Baznīcas mācību

⁹³ Noteikumi un standarti, ko kopiena stingri ievēro.

⁹⁴ Raj Attiken, *My Take: On Being Distinctive*. Adventist Today, 2015. [skatīts 12.03.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://atoday.org/>

⁹⁵ Juris Cālītis, “Būt vai nebūt laulībām Baznīcā?,” // *Teoloģija: teorija un prakse. Mūsdienu latviešu teologu raksti, I*, sast. J.Rubenis (Rīga: Zvaigzne ABC), 202.

⁹⁶ John Witte, “Sex and Marriage in the Protestant Tradition: 1500-1900,” in *Oxford Handbook of Theology, Sexuality and Gender*, ed. Adrian Thatcher (Oxford: Oxford University Press, 2014), 306.

⁹⁷ *Ibid.*, 307.

⁹⁸ James M. Anderson, *Daily Life During the Reformation* (Santa Barbara: Greenwood, 2011), 130.

pamatpunkti. Viens no tiem – “Doktrīna par cilvēku” – kopā sasaista radīšanu, sabatu un heteroseksuālas attiecības. Šī doktrīna māca, ka

“Dievs ir visu lietu radītājs un ir atklājis Rakstos Viņa autentisko radošās darbības svarīgumu. Sešās dienās Dievs radījis debesis un zemi un visas dzīvās būtnes uz zemes un atpūtās pirmās nedēļas septītajā dienā. Tādejādi viņš izveidoja sabatu kā mūžīgu piemiņu par Viņa pabeigto radīšanas darbu. Pirmais vīrietis un pirmā sieviete tika veidoti pēc Dieva tēla kā radīšanas nobeiguma darbs, piešķirot tiem tiesības pārvaldīt zemi un prasīt atbildību par to”⁹⁹.

Adventisti uzskata, ka, Dievam radot pasauli, tika arī iecelta laulība, ko Adventistu Baznīca interpretē kā mūža savienību starp vīrieti un sievieti¹⁰⁰, tā ir dievišķs institūts, ko izveidojis Dievs pirms grēkā krišanas, kad viss bija labs, ieskaitot pašu laulību. Laulība ir mūža saistības starp vīru un sievu un starp Dievu, turklāt šīm saistībām jābūt monogāmām un heteroseksuālām, jo tā to ir noteicis Dievs.¹⁰¹ Turklāt laulībai vēlams būt starp partneriem, kam ir kopīga ticība.¹⁰² Taču mācībā par laulību un ģimeni iespējams saskatīt vairākas problēmas. Pieņemot, ka laulībai jābūt monogāmai, netiek ņemta vērā prakse, ka daudzās kultūrās pieņemama ir poligāmija, īpaši attiecībā uz kultūrām, kurām pieder vairākums Adventistu Baznīcai piederīgo.¹⁰³ Poligāmija ir bijusi un vēl arvien ir viens no sarežģītākajiem jautājumiem, ar kuru saskaras Adventistu Baznīca¹⁰⁴ ārpus Rietumu kultūras. Adventisti arī neņem vērā mūsdienu Rietumu pasaules un kultūras tendences, kur laulība ir zaudējusi savu ideju un pozīciju; nav redzamu nekādu norāžu, vai Adventistu Baznīca atbalsta vai būtu gatava atbalstīt partnerattiecību reģistrēšanu.

Attiecībā uz laulības šķiršanu, Adventistu Baznīca norāda, ka tā balstās Bībeles mācībā un Jēzus izteiktajos vārdos par laulību un uzskata, ka laulības šķiršana, ja vien laulībā nav notikusi neuzticība, ir laulības pārkāpšanas grēks, ja kāds no partneriem pēc laulības šķiršanas no jauna izlemj precēties. Kā norāda Adventistu Baznīcas Iekšējās kārtības rokasgrāmata, “personai, kura apzināti vēlas šķirt laulību, nevajadzētu vairs būt draudzes sarakstā”¹⁰⁵, taču mūsdienu Rietumu kultūras daļā arvien retāk ir gadījumi, kad laulības šķiršanas un otrreizēju laulību dēļ personas tiktu izslēgtas no Adventistu Baznīcai piederīgo saraksta. Iespējams,

⁹⁹ 28 *Fundamental Beliefs*. [skatīts 20.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventistarchives.org/>

¹⁰⁰ *Safeguarding Mission in Changing Social Environments*. [skatīts 12.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventist.org/>

¹⁰¹ *Divorce and Remarriage in the Seventh-day Adventist Church: Marriage, Divorce, and Remarriage-Church Manual 2005*. [skatīts 20.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://family.adventist.org/>

¹⁰² *Marriage and the Family*. [skatīts 20.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventist.org/beliefs/>

¹⁰³ Russell Staples, “Must Polygamists Divorce?,” *Spectrum* 13.1 (September 1982): 44.

¹⁰⁴ Freprich Nzwilli, *Kenya’s New Polygamy Law Bad for Families, Christian Leaders Say*. *Adventist Review*, 2014. [skatīts 26.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventistreview.org/>

¹⁰⁵ *Marriage and the Family*. [skatīts 20.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventist.org/beliefs/>

šādas iezīmes ir dēļ sabiedrības attieksmes pret laulību un šķiršanos. Dažos gadījumos Adventistu Baznīca atļauj laulības šķiršanu, arī gadījumā, ja kāds no partneriem praktizē homoseksuālu dzīvesveidu.¹⁰⁶

Attiecībā uz seksuālām attiecībām kristīgā mācība norāda, ka seksualitāte ir jāsaprot tās Dieva mīlestības gaismā, kurā viņš ir atklājies cilvēcei. Kristietības skatījumā Dieva mīlestība ir saistīta ar piepildījumu visā cilvēkā, tostarp ķermenī, kas ir Dieva žēlastības kanāls. Un tā kā ķermenis ir cilvēka redzamā daļa, un cilvēks ir plašs un noslēpumains, tad cilvēka ķermenis nevar tikt pazemināts vai degradēts, jo cilvēka seksualitāte un viņa fiziskais ķermenis ir daļa no Dieva radītā.¹⁰⁷ Kristīgās seksuālās ētikas pamatā ir mācība, ka cilvēka seksualitāte – tā miesīgums, dzimums un visi aspekti, ko nozīmē būt vīrietim un sievietei – ir vērtīga dāvana no Dieva. Seksuāla tuvība ir pareizi izdzīvojama tikai attiecībās starp tādu vīrieti un sievieti, kuri ir savā starpā precējušies. Tiem, kuri nav precējušies, vajadzētu atturēties no seksuālas tuvības.¹⁰⁸ Kristīgās baznīcas vēsturē ir sastopami daudz tādu teksti, kas aicina uz seksualitātes ierobežošanu un atteikšanos no seksuālām attiecībām¹⁰⁹, tostarp pat laulības ietvaros. Kristietības pirmsākumos teologi uzsvēra seksualitātes reproduktīvo funkciju, vienlaikus iestājoties par seksuālo vajadzību apspiešanu. Augustīns salīdzināja dzimumaktu ar dzīvnieciskas iekāres formu, kas ir pieļaujams tikai reproduktīvos nolūkos.¹¹⁰ Turklāt Augustīns attīstīja mācību par “Iedzimto grēku” – caur Ādamu, bet jo īpaši Ievu, grēks tika nodots tieši ar seksuālā akta palīdzību.¹¹¹ Rietumu sabiedrībā šāds uz reliģiju bāzēts viedoklis attiecībā uz seksuālas baudas gūšanu turpināja arī dominēt sabiedrības domāšanā par seksualitāti.¹¹² Sākoties Reformācijai, Lutera norādīja, ka seksuāla šķīstība ir nedabīga un pretēja Dieva gribai, tomēr viņš arī uzsvēra, ka seksuālām attiecībām jānotiek tikai pēc laulībām un laulības ietvaros. Protestantisms uzskatīja, ka dzīve celibātā, piemēram, klosterī ir necilvēcīga un antisociāla.¹¹³ Kaut gan Rietumu sabiedrības ieskatī par seksualitāti laika gaitā ir mainījušies, tomēr, neskatoties uz pārmaiņām sabiedrībā, būtiska saikne starp reliģisko ortodoksiju un seksuālo funkciju saglabājas arī mūsdienās.¹¹⁴

¹⁰⁶ *Divorce and Remarriage in the Seventh-day Adventist Church: Marriage, Divorce, and Remarriage-Church Manual 2005*. [skatīts 20.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://family.adventist.org/>

¹⁰⁷ Eric James, “Sex and the Church,” *British Medical Journal* 2.6154 (Dec. 1978): 1766.

¹⁰⁸ Stanton L. Jones and Mark A. Yarhouse, *Homosexuality: The Use of Scientific Research in the Church's Moral Debate* (Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 2000), 157.

¹⁰⁹ Dace Balode, “Einuhi Debesu valstības dēļ.” // *Ceļš. Latvijas Universitātes Teoloģijas fakultātes teoloģisks un kultūrvēsturisks izdevums Nr. 59.*, sast. Valdis Tēraudkalns (Rīga: LU Akadēmiskais apgāds), 5.

¹¹⁰ J. Kenneth Davidson et al., “Religiosity and the Sexuality of Women: Sexual Behavior and Sexual Satisfaction Revisited,” *The Journal of Sex Research* 32.3 (1995): 235.

¹¹¹ David Leeming, “Religion and Sexuality: The Perversion of a Natural Marriage,” *Journal of Religion and Health* 42.2 (2003): 107.

¹¹² Davidson, op. cit., 235.

¹¹³ Anderson, op. cit., 121.

¹¹⁴ Davidson, op. cit., 235.

Kā norāda Adventistu Baznīca tās mācība par seksualitāti un seksuālām attiecībām “izriet no Dieva sākotnējā plāna Ādama un Ievas dzīvei”¹¹⁵, kas nozīmē, ka adventisti atbalsta tikai tādu seksuālu savienību, kas tiek īstenota mūžīgā, monogāmā un heteroseksuālā laulībā. Lai gan Adventistu Baznīca māca, ka seksuālas attiecības ir dabiska laulības sastāvdaļa¹¹⁶, tomēr daļa adventistu uzskata, ka sekss ir paredzēts tikai bērnu radīšanai. Turklāt pastāv arī uzskats, ka ar seksu nevajadzētu nodarboties sabbatā, taču ar masturbāciju drīkst nodarboties tikai vīrs un sieva kopā, aizskarot viens otra dzimumorgānus (lai gan tā būtībā nav masturbācija). Daļa adventistu uzskata, ka vecākiem nav jāstāsta bērniem par seksuālām attiecībām, jo pretējā gadījumā bērni var sākt par tām interesēties pārāk ātri. Par seksu var stāstīt tikai tad, kad jauniešs ir gatavs precēties.¹¹⁷ Šādas idejas daļēji ir iespējams izskaidrot ar sākotnējiem adventisma uzskatiem, ko ietekmēja kultūrvidē. Adventisma kustības vadītāja E. Vaita dzīvoja Viktoriāņu laikmetā, kurā bija izplatīts uzskats, ka sievietei nevajag baudīt seksuālas attiecības. Sieviete, kura apzinājās un izrādīja savu seksualitāti, tika uztverta kā vieglas uzvedības sieviete. Sievietēm tika mācīts neļaut vīriešiem gūt baudu vairāk kā nepieciešams,¹¹⁸ un tika norādīts, ka pat laulībā ir jāaturas izrādīt seksuālās jūtas.¹¹⁹

Mainoties gadsimtiem, 20. gs. beigās un 21. gs. sākumā, adventistu medicīnas speciālisti aicināja laulātos nodarboties ar seksu ne tikai pēcnācēju radīšanai, bet šādā veidā laulātajam paust mīlestību. Sešdesmitajos un septiņdesmitajos gados, reaģējot uz dzimumu lomu maiņu, feminisma un geju¹²⁰ tiesību kustību uzplaukumu, adventisti arvien vairāk uzsvēra, cik svarīga ir heteroseksuāla laulība, uzsvērti norādīja uz seksualitāti kā ģimenes laimes veicinošu faktoru.¹²¹

Līdzīgi kā citas protestantu Baznīcas arī Adventistu Baznīca norāda, ka dzimstības kontrole ir katras adventistu ģimenes pienākums, kontracepcija ir atļauta. Aborts kā kontracepcijas metode nav pieļaujams, tas ir atļauts, taču Adventistu Baznīca norāda, ka šāda izvēle ir ļoti rūpīgi jāpārdomā. Lai gan bērni ir svētība pārim, tomēr bērnu trūkums nav jāuzskata par sociālu vai morālu stigmatu, bērnu plānošana ir vīra un sievas brīva izvēle.¹²²

¹¹⁵ Edwin R. DuBose, *Religious Beliefs and Healthcare Decisions: The Seventh-day Adventist Tradition*, Illinois: The Park Ridge Center, 2002. [skatīts 05.01.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.che.org/>

¹¹⁶ *Divorce and Remarriage in the Seventh-day Adventist Church: Marriage, Divorce, and Remarriage-Church Manual 2005*. [skatīts 20.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://family.adventist.org/>

¹¹⁷ Alberta Mazat, “Adventists and Sex: A Therapist’s Perspective,” *Spectrum* 15.1 (May 1984): 4.

¹¹⁸ *Ibid.*, 3.

¹¹⁹ Laura L. Vance, “Coverging on the Heterosexual Dyad: Changing Mormon and Adventist Sexual Norms and Implications for Gay and Lesbian Adherents,” *Nova Religio: The Journal of Alternative and Emergent Religions* 11.4 (May 2008): 58.

¹²⁰ Vārdu ‘gejs’ ir iespējams attiecināt ne tikai uz homoseksuālu vīrieti, bet arī sievieti (*Gay*. Oxford Dictionaries. [skatīts 05.05.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.oxforddictionaries.com/>)

¹²¹ Vance, *Changing Mormon and Adventist Sexual Norms*, 59.

¹²² Edwin R. DuBose, *Religious Beliefs and Healthcare Decisions: The Seventh-day Adventist Tradition*, Illinois: The Park Ridge Center, 2002. [skatīts 05.01.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.che.org/>

Apkopojot svarīgāko šajā nodaļā, iespējams uzskaitīt šādas atziņas:

- Lielu ietekmi uz adventismu atstājušas 16. gs. radikālo reformatoru un 19. gs. amerikāņu protestantisma atjaunotāju reliģiskās idejas – īpaši V. Millera apokaliptiskās idejas, kas rezultējās uz nošķiršanos vērstas grupas izveidē, kura gaidīja Jēzus otro atnākšanu. Adventistu teoloģijas izveidē būtiska loma bijusi Adventistu Baznīcas dibinātājas E. Vaitas vīzijām un rakstiem, kas veido lielu daļu no Adventistu Baznīcas doktrīnām;
- Adventisma kustības izcelsmē vērojamas kultam¹²³ līdzīgas iezīmes, bet tās ideoloģijā un sociālajās praksēs sektām¹²⁴ līdzīgas iezīmes, norobežojoties no citiem, savā mācībā pieņemot “atlikuma” ideju. Adventisti tiek klasificēti kā kristīgie fundamentālisti, kuri necenšas iziet uz kompromisiem attiecībā uz jautājumiem par morāli un ticību. Tādas doktrīnas kā sabats un atlikuma teoloģija, kā arī Adventistu Baznīcas institūciju sistēma un kopienas iekšējā kultūra lielā mērā veicina adventistu socializēšanos tikai savas konfesijas ietvaros. Minētās īpašības rada ekskluzivitātes tendences adventismā;
- Būtiskākā doktrīna, kas bijusi Adventistu Baznīcas pamats kopš tās izveides un ir nozīmīgākā atšķirības zīme, kas to atšķir no citām protestantu Baznīcām, ir sabats, ko adventisti uzskata par izšķirošu patiesa kristieša uzticības zīmi Dievam. Tajā pašā laikā sabats veicina nošķiršanos;
- Pateicoties politiskā, kultūras, reliģiskā un teoloģiskā plurālisma ietekmei, Adventistu Baznīca ir sadalījusies četros novirzienos – vispārējā, evaņģelikālā, progresīvā un vēsturiskā adventisma atzarā, turklāt katrs no šiem atzariem vēlas būt labākais adventisma atspoguļojums mūsdienās. Šie dažādie novirzieni neveicina Adventistu Baznīcas vienotību;
- Mācībā par laulību, ģimeni un seksualitāti adventisti tāpat kā lielākā daļa protestantu balstās uz *Sola Scriptura* – uzskatu par Dieva ieceltu savienību starp vīrieti un sievieti ar mērķi “augļoties un vairoties”. Adventisti uzskata, ka laulība ir saistības mūža garumā, turklāt seksuālās attiecības ir atļautas tikai tās ietvaros.

Nākamajā nodaļā aplūkošu Adventistu Baznīcas mācību un uzskatus par homoseksualitāti un homoseksuālām attiecībām, iezīmēšu viedokļus Adventistu Baznīcas iekšienē, kas skar minētos jautājumus.

¹²³ Skat. izvērsumu 15. lpp.

¹²⁴ Skat. izvērsumu 15. lpp.

2. ADVENTISTU BAZNĪCA UN HOMOSEKSUALITĀTE

Homoseksuāli orientētu personu, to ģimeņu, draugu, atbalstītāju, kā arī atsevišķu adventistu teologu, mācītāju un draudžu mēģinājumi padarīt homoseksualitāti saderīgu ar kristīgo dzīvesveidu ir padarījuši to par aktuālu tematu Adventistu Baznīcā.¹²⁵ Neskatoties uz to, kāda ir Adventistu Baznīcas mācība un nostāja jautājumā par homoseksualitāti un viendzimuma attiecībām, arvien vairāk adventisma iekšienē parādās Adventistu Baznīcas mācībai pretēji viedokļi. Šajā nodaļā apskatīšu, kāda ir kristīgās Baznīcas un Adventistu Baznīcas mācība par homoseksualitāti, kā Adventistu Baznīca ir reaģējusi uz tās mācībai pretējiem viedokļiem un kas aizstāv un cīnās par homoseksuālu personu tiesībām piederēt Adventistu Baznīcai.

2.1. Adventistu Baznīcas mācība un uzskati par homoseksualitāti

Balstoties uz *Sola Scriptura*, protestantismā Bībeles teksti ir pamats visām diskusijām par homoseksualitāti. Izejot no Bībeles tekstiem, protestanti uzlūko homoseksualitāti kā grēcīgu ļaunumu, kas pārkāpj Dieva radīto dabisko kārtību.¹²⁶ Bībeles burtiskā interpretācija daudz lielākā mērā veicina negatīvu attieksmi pret homoseksuālām personām, turklāt indivīdi ar tradicionāliem reliģiskiem uzskatiem biežāk izrāda negatīvu attieksmi pret homoseksuālām personām.¹²⁷

Adventistu Baznīca par homoseksualitāti uzskata seksuāla veida izpausmes, kas radušās kādu traucējumu un garīgi salauzta stāvokļa rezultātā. To ir izraisījis grēks, ienākot pasaulē.¹²⁸ Tradicionālā adventisma izpratne par homoseksualitātes aizliegumu Bībelē tiek saistīta ar Sodomas un Gomoras notikumu un Pāvila rakstiem. Šāda adventisma Rakstu interpretācija ir veicinājusi vispārīgi negatīvu nostāju pret LGBT.¹²⁹ Tomēr, neskatoties uz personas seksuālo orientāciju, Adventistu Baznīca norāda, ka “visi ir Dieva bērni, kurus Dievs mīl, tāpēc arī

¹²⁵ Samuel Koranteng-Pipim, “Born a Gay and Born Again? Adventism’s Changing Attitude Toward Homosexuality,” *Journal of the Adventist Theological Society* 10/1-2 (Feb 1999): 142.

¹²⁶ Jeffrey S. Siker, “Protestantism,” in *Homosexuality and Religion: An Encyclopedia*, ed. J. Siker (Westport: Greenwood Press, 2007), 177.

¹²⁷ Whitehead, op. cit., 2.

¹²⁸ *Seventh-day Adventist Response to Same-Sex Unions-A Reaffirmation of Christian Marriage*. [skatīts 12.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventist.org/>

¹²⁹ Drumm, *Seventh-day Adventists*, 200.

Baznīca mīl grēcinieku”.¹³⁰ Adventistu Baznīca aizliedz un nosoda homoseksuālu praksi, kā arī nepieļauj tās propogandu.¹³¹ Šis aizliegums attiecas arī uz personām, kuras kopš bērnības ir augušas adventismā un nobriestot atklājušas, ka ir geji vai lesbietes, un uz personām, kuras vienmēr ir sevi apzinājušas kā homoseksuāli orientētas.¹³² Homoseksuāla prakse ir viens no iemesliem, lai pakļautu personu Adventistu Baznīcas disciplīnai. Atklājot šādu gadījumu, adventistu draudzei ir divi veidi, kā veikt disciplinēšanu – vai nu izteikt rājienu, vai izslēgt personu no draudzei piederīgo saraksta.¹³³

Attiecībā uz homoseksualitāti un viendzimuma attiecībām Adventistu Baznīcā ir tikuši pieņemti vairāki lēmumi un paziņojumi. 1987. gada 12. oktobrī Adventistu Baznīcas Ģenerālkonferences Administratīvajā komitejas sanāksmē tika pieņemts paziņojums, kas norādīja, ka homoseksuālas prakses līdzās pirmslulību seksam, obsesīvai¹³⁴ seksuālai uzvedībai, seksuālai vardarbībai pret bērniem un pieaugušajiem, incestam tiek nosauktas par perversijām. Sanāksmē tika uzsvērts, ka “tas ir tas, pie kā Sātans mūsdienu pasaulē strādā”.¹³⁵ Lai gan pēdējo 20 gadu laikā Adventistu Baznīcas publikācijās un Baznīcas iekšējās diskusijās iezīmējas atsevišķu mācītāju, teologu, Baznīcas vadītāju un Baznīcai piederīgo pieņemoši viedokļi attiecībā uz homoseksualitāti un viendzimuma attiecībām, kas norāda, ka Adventistu Baznīcas attieksme pret jautājumiem, kas saistīti ar homoseksualitāti lēnām, bet tomēr mainās. Tomēr šis temats labākajā gadījumā parādās diskusijās Ģenerālkonferences sesijās nevis izmaiņās Adventistu Baznīcas mācībā, uzskatos vai Adventistu Baznīcas rokasgrāmatā. Iespējams, daļēji tas saistīts ar jautājumu par sieviešu ordināciju, kas pēdējos gados ir aizēnojis visas pārējās apspriedes un diskusijas.¹³⁶

1999. gada 3. oktobrī Ģenerālkonferences sanāksmē tika pieņemts atkārtots paziņojums attiecībā uz homoseksualitāti. Paziņojums sākās ar atziņu, ka katrs cilvēks ir vērtīgs Dieva acīs, tālāk tika uzsvērts, ka seksuāla tuvība iespējama vien laulāto attiecībās starp vīrieti un sievieti, jo pamats tam ir Dieva izveidotais modelis kopš radīšanas. Tika uzsvērts, ka šāds modelis ir apstiprināts cauri visai Bībelei, turklāt “Bībele neatzīst homoseksuālas attiecības vai darbības”¹³⁷. Seksuālas attiecības ārpus heteroseksuālas laulības ir aizliegtas. Minēto

¹³⁰ *Seventh-day Adventist Response to Same-Sex Unions-A Reaffirmation of Christian Marriage*. [skatīts 12.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventist.org/>

¹³¹ *Safeguarding Mission in Changing Social Environments*. [skatīts 12.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventist.org/>

¹³² Drum, *Seventh-day Adventists*, 200.

¹³³ *Seventh-day Adventist Church Manual*, 60.

¹³⁴ No angļu val. – obsesijas – uzmācības, apsēstības

¹³⁵ *A Statement of Concern on Sexual Behavior*. [skatīts 12.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventist.org/>

¹³⁶ Koranteng-Pipim, *Born a Gay and Born Again?*, 141.

¹³⁷ *Seventh-day Adventist Position Statement on Homosexuality*. [skatīts 12.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventist.org/>

iemeslu dēļ Adventistu Baznīca neatbalsta homoseksuālas attiecības.¹³⁸ Arī 2004. gada 9. martā Ģenerālkonferences Administratīvās komitejas sanāksmē tika nobalsots par paziņojumu, kas ietvēra atkārtotu nostājas parādīšanu attiecībā uz ģimeni, laulību un seksualitāti. Ziņojumā tika norādīts, ka tas, kas gadsimtiem ilgi ticis uzskatīts par kristīgo morāli attiecībā uz laulību, mūsdienās tiek arvien vairāk apšaubīts ne tikai sekulārajā pasaulē, bet arī kristiešu baznīcās. Tika norādīts, ka laulības un ģimenes institūts ir pakļauts uzbrukumam, daudzas valstis iesaistījušās debatēs par viendzimuma savienībām, kā rezultātā sabiedrībā ir raisījušās spēcīgas diskusijas. Šī iemesla dēļ Adventistu Baznīca vēlreiz apstiprināja uzticību laulībai starp vīrieti un sievieti, un tādai ģimenei, kādu Dievs to paredzēja kopš Ēdenes. Adventistu Baznīca norādīja, ka ikviens, kurš pazemina šo standartu, pazemina arī “debesu ideālu”.¹³⁹ Ģenerālkonferences ikgadējā sanāksmē 2007. gada 15. oktobrī tika pieņemts paziņojums, kurā viens no punktiem skanēja, ka Adventistu Baznīca pieņem tikai tādu laulību, kas slēgta starp vīrieti un sievieti, norādot, ka Bībelē nav aizstāvētas homoseksuālas aktivitātes vai tāds dzīvesveids. Adventistu Baznīca nepieņem ideju par viendzimuma laulību.¹⁴⁰ Tajā pašā sakarā 2012. gada oktobrī ikgadējā Ģenerālkonferences sanāksmē tika atkārtoti apstiprināta Adventistu Baznīcas nostāja pret homoseksuālām darbībām un viendzimuma laulībām, tomēr tika mīkstināta tās nostāja, izplatot paziņojumu, ka adventisti ir gatavi parādīt līdzjūtību homoseksuālām personām. Tika norādīts, ka Adventistu Baznīca paliek uzticīga 1999. gada 3. oktobra ziņojumam, kas balstīts uz Bībeles mācību un nepieņem homoseksuālu praksi, bet arī “atzīst nepieciešamību kalpot gejiem un lesbietēm ar Kristum līdzīgu līdzjūtības garu”.¹⁴¹

2014. gada martā Dienvidāfrikas Republikā notika Adventistu Baznīcas organizēta četru dienu ilga konference, lai palīdzētu Adventistu Baznīcai gūt lielāku izpratni par jautājumiem, kas saistīti ar alternatīvām seksualitātes formām un dot padomus, kā labāk saprast, reaģēt un atbildēt izaicinājumam un spiedieniem no LGBT kopienām un tiem, kuri atbalsta tās. Konferencē tika uzsvērts, ka “mēs – Baznīca – esam morāla grupa un mums ir jāspīd un jāparāda, kas ir tā gaisma šajā jautājumā”.¹⁴² Tika atkārtoti apliecināta Adventistu Baznīcas pozīcija attiecībā uz tikai tādām seksuālām izpausmēm un attiecībām, kas notiek tikai

¹³⁸ *Seventh-day Adventist Position Statement on Homosexuality*. [skatīts 12.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventist.org/>

¹³⁹ *Seventh-day Adventist Response to Same-Sex Unions-A Reaffirmation of Christian Marriage*. [skatīts 12.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventist.org/>

¹⁴⁰ *Safeguarding Mission in Changing Social Environments*. [skatīts 12.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventist.org/>

¹⁴¹ Edwin M. Garcia, *Church's View on Gays, Lesbians Adjusted to Emphasize 'Compassion'*. Adventist News Network. [skatīts 27.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://news.adventist.org/>

¹⁴² *"In God's Image" Summit on Sexuality Opens in Cape Town*. Adventist Review. [skatīts 27.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventistreview.org/>

heteroseksuālas laulības ietvaros starp vīrieti un sievieti.¹⁴³ Ar šādu savas nemainīgās pozīcijas atgādināšanu un uzturēšanu Adventistu Baznīca cenšas atbildēt uz ārējiem un iekšējiem spiedieniem, nostiprināt savu draudžu, to piederīgo un arī sabiedrības apziņā, ka tā atbalsta tikai heteroseksuālu savienību un seksuālas attiecības tikai šādā savienībā.

2.2. Aiz Adventistu Baznīcas doktrīnām

Iespējams, vissvarīgākais un vienlaikus grūtākais faktors attiecībā uz protestantu, tostarp adventistu, attieksmes maiņu attiecībā uz homoseksualitāti ir homoseksuālu kristiešu klātbūtne baznīcās. Daudzu kristiešu atzīšanās homoseksuālā orientācijā un homoseksuālu kristiešu klātbūtne draudzēs ir spiedušas kristīgo Baznīcu reaģēt uz spriedzi attiecībā uz homoseksualitāti.¹⁴⁴ Dienvidu adventistu Universitātes dekāne Renē Druma (*Rene Drumm*), attiecībā uz jautājuma par homoseksualitāti Adventistu Baznīcā, norāda, ka patiesā situācija Adventistu Baznīcā neatbilst tās doktrīnās paustajām idejām un adventisma uzskatiem. Adventistu Baznīcai gan vēlas piederēt, gan pieder homoseksuālas personas, taču, neskatoties uz to, ka Adventistu Baznīca homoseksuālām personām kā vienīgo iespēju piederēt Baznīcai piedāvā celibātu, tomēr tikai neliels skaits homoseksuālu personu patiesībā atturas no seksuālām attiecībām.¹⁴⁵ Attiecībā uz Adventistu Baznīcas morāles kritērijiem šāda situācija var liecināt par liberāliem uzskatiem, kas piemīt homoseksuāliem adventistiem.

Tomēr var likties, ka arī citu Adventistu Baznīcas piederīgo uzskati attiecībā uz seksualitāti neatspoguļo sekošanu adventisma doktrīnām. Par to var liecināt kaut vai aspekts, kā norāda adventistu ģimenes terapeite Alberta Mazata (*Albert Mazat*), ka vismaz puse no adventistu pāriem praktizē orālo seksu¹⁴⁶, kas, lai gan Adventistu Baznīcā tiek ne aizliegts, ne atļauts, tomēr adventistu vidē varētu tikt uzskatīts par nepiedienīgu seksuālās uzvedības izpausmi.

Lai gan Adventistu Baznīca skaidri norāda, ka tā “aizliedz dažādas seksuālas perversijas, tostarp incestu”, tomēr incests Adventistu Baznīcā ir tikpat bieža parādība kā citās kristīgajās konfesijās.¹⁴⁷ Tas, kā jau minēts, var liecināt, ka daļa adventistu attiecībā uz savu seksualitāti vairs nedzīvo pēc Adventistu Baznīcas priekšrakstiem. Var raisīties jautājums –

¹⁴³ “*In God’s Image*” Summit on Sexuality Opens in Cape Town. Adventist Review. [skatīts 27.11.2014].

Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventistreview.org/>

¹⁴⁴ Siker, op. cit., 178.

¹⁴⁵ Drumm, *Seventh-day Adventists*, 203.

¹⁴⁶ Mazat, op. cit., 6.

¹⁴⁷ Ibid., 8.

vai ir iespējams būt vienlaikus adventistam un neievērot Adventistu Baznīcas morāles priekšrakstus? Tomēr jautājums nav tikai par liberāliem uzskatiem, bet gan par to, kādi ir tie kritēriji, kas nosaka, kas ir un kas nav adventisma identitāte. Savos pamatos adventisma identitātes kods ir nemainīgs kopš adventisma pirmsākumiem. Tā elementi ir sabats, “trīs eņģeļu vēsts”, “Lielās cīņas” motīvs, “atlikuma” ideja, Jēzus otrā atnākšana, pravieša gara dāvana E. Vaitas kalpošanā, askētisks dzīvesveids, Kristus kalpošana “Debesu svētnīcā” u.c. elementi.¹⁴⁸ Adventistu Baznīcā jautājumi par seksualitāti, īpaši par homoseksualitāti, ir jauni, šī iemesla dēļ adventisma identitātes kodā seksualitāte nav bijis primārs aspekts. Tāpēc var nebūt pārsteigums, ka daļa adventistu savu seksualitāti nesaista ar adventisma identitāti, bet drīzāk uztver to kā neitrālu sfēru. Tādēļ ir iespējams būt homoseksuālam un vienlaikus uzskatīt sevi par daļu no Adventistu Baznīcas.

Attiecībā uz homoseksualitāti Adventistu Baznīca laika posmā no 2001. gada līdz 2012. gadam veica pētījumu, kura mērķis bija analizēt Adventistu Baznīcas saikni ar adventistu augstskolu absolventiem, iegūt datus par efektīviem veidiem, kā Adventistu Baznīcai paturēt un atgūt no tās aizgājušos jauniešus. Tika aptaujāti 1 153 jaunieši no adventistu universitātēm ASV. Apkopojot pētījuma rezultātus attiecībā uz jautājumu par homoseksualitāti, atklājās, ka 49% jauniešu pieņemtus adventistus, kuri ir homoseksuāli un kuriem ir intīmas attiecības ar sava dzimuma personām. Rezultāti liecina, ka jauniešiem ir pat pieņemamākas homoseksuālas attiecības nekā pirmslaulību sekss. Tomēr 72% aptaujāto jauniešu atzina, ka nevēlētos, lai homoseksuālas personas, kurām ir intīmas attiecības, kļūtu par draudzes vadītājiem.¹⁴⁹ Diskusiju grupās respondenti atzina, ka Adventistu Baznīcai nav obligāti jāpieņem homoseksuālas attiecības, bet tai daudz vairāk būtu jāpieņem homoseksuāli orientētas personas. Jaunieši norāda, ka kopumā Adventistu Baznīca nav “gejiem draudzīga” un norāda, ka Adventistu Baznīcas uzskati par homoseksualitāti attālina tos jauniešus no Adventistu Baznīcas, kuru ģimenes locekļi vai draugi ir homoseksuāli, bet vēlas saglabāt saikni ar adventismu.¹⁵⁰ Ir iespējams secināt, ka daļai adventistu jauniešu ir pieņemama attieksme pret viendzimuma attiecībām.

Adventistu LGBT tiesību aizstāve Kerola Gredija (*Carrol Grady*) norāda, ka Adventistu Baznīcā tomēr ir redzamas izmaiņas valdošajā noskaņojumā attiecībā uz homoseksualitāti – draudzēs Ziemeļamerikā arvien biežāk ir vērojama seksuālo minoritāšu pieņemšana un iekļaušana tajās. To apstiprina viņas pētījums – 2011. gadā viņa veica aptauju 12 nejauši izvēlētās adventistu draudzēs Kalifornijā, lai noskaidrotu draudzēm piederīgo viedokļus par

¹⁴⁸ *Seventh-day Adventist Church Manual*, 156.

¹⁴⁹ *Twenty-First Century Seventh-day Adventists Connection Study*. [skatīts 19.11.2014]. Pieejams tiešsaistē:

<http://www.cye.org/>

¹⁵⁰ *Ibid.*

homoseksualitāti. Lielākā respondentu daļa – 97% – bija heteroseksuāli, 1,6% – homoseksuāli, 1,4% – biseksuāli. 86% respondentu uzskatīja, ka homoseksualitāte Bībelē tiek nosodīta, tomēr vienlaicīgi 94% aptaujāto nebūtu iebildumu, ja to draudzi apmeklētu homoseksuālas personas. 53% aptaujāto uzskatīja, ka homoseksuālām personām būtu jāatļauj būt adventistu draudžu locekļiem. 52% norādīja, ka tiem nebūtu pretenziju, ka tiktu kristīts homoseksuāls pāris, kas dzīvo kopā. 45% pauda viedokli, ka homoseksualitāte nav izvēle un ka seksuālo orientāciju nevar mainīt. Gredija secināja, ka Adventistu Baznīca Ziemeļamerikā lēnām, bet tomēr mainās, arvien vairāk pieņemot, ka “homoseksualitāte nav grēcīga izvēle un ka tā nav kaut kas, kas var tikt dziedināts vai mainīts”.¹⁵¹ Taču šāda tendence – homoseksualitātes pieņemšana kā morāli likumīga seksualitātes izpausme – Adventistu Baznīcai būs arvien lielāks izaicinājums tradicionālo adventisma uzskatu par cilvēka seksualitāti saglabāšanā.¹⁵²

2.3. LGBT atbalsta organizācijas

Lai veicinātu pieņemošu attieksmi pret homoseksuālām personām Adventistu Baznīcā un atbalstītu tās, adventistu vidē pastāv vairākas organizācijas, kas aizstāv homoseksuālas personas par to tiesībām brīvi piederēt Adventistu Baznīcai. Tomēr Adventistu Baznīca šīs organizācijas neatzīst par sev piederīgām institūcijām. Viena no šādām organizācijām ir “SDA Kinship International” (turpmāk tekstā “Kinship”) – daudzveidīga kopiena tiem, kuri ir vai ir bijuši iesaistīti Adventistu Baznīcā, bet jūtas izstumti vai ir saņēmuši noraidījumu no Baznīcas vadītājiem vai tās piederīgajiem savas seksuālās orientācijas dēļ. “Kinship” ir bezpeļņas organizācija, kas “sniedz garīgu, emocionālu un sociālu atbalstu esošajiem un bijušajiem adventistiem, kuri ir lesbietes, geji, biseksuāļi, transpersonas vai interseksuāļi, kā arī to ģimenēm un draugiem”.¹⁵³ “Kinship” sevi pozicionē vairāk par geju un lesbiešu organizāciju, jo tās biedrus vieno kaut kas vairāk par kopīgu seksuālo identitāti – tā ir kopīga “valoda”, uztvere un kopīgs “ceļojums”, ko var saprast tikai adventists. Jo, kā uzsver “Kinship”, būt kopā ar citiem LGBT adventistiem ir daudz vienkāršāk, jo iztrūkst paskaidrojumu sniegšana par to, “kāpēc es esmu veģetārietis vai kāpēc es nestrādāju

¹⁵¹ *Study: Young Adults Drift Away From Church*. Union Bulletin. [skatīts 02.042015]. Pieejams tiešsaistē: <http://union-bulletin.com/>

¹⁵² Koranteng-Pipim, *Born a Gay and Born Again?*, 148.

¹⁵³ Yolanda Elliot, “Who We Are,” *Connection* 38.10 (Dec 2014): 2.

sestdienās”.¹⁵⁴ Neskatoties uz organizācijas biedru vienojošu reliģisko pieredzi, “Kinship” nepozicionē sevi kā atsevišķu Baznīcu vai reliģisku grupu¹⁵⁵, bet iestājas par LGBT adventistu iekļaušanu adventistu kopienā. Organizācija norāda, ka to var panākt ar pārējo adventistu izglītošanu un abu pušu samierināšanu. Gadu gaitā “Kinship” ir mēģinājis izglīt adventistus par homoseksualitāti, par “Kinship” biedru vajadzībām, “cerībā novērst homofobiju un diskrimināciju, kas saistīta ar dzimuma identitāti un seksuālo orientāciju”.¹⁵⁶ Viens no “Kinship” mērķiem ir arī mazināt sāpes, kas bieži pārņem, esot vienlaikus gan gejam, gan adventistam. Organizācija uzsver, ka tā saprot grūtības, ar kurām saskaras homoseksuālas personas, atrodoties starp divām identitātēm – seksuālo un reliģisko.¹⁵⁷ “Kinship” savās biedru rindās nepulcē tikai LGBT adventistus, bet atbalstīt savu darbību aicina arī heteroseksuālus adventistus, lai parādītu, ka “Dievs mīl visus Viņa bērnus vienādi un bez nosacījuma, un mēs tāpēc arī varam mīlēt bez nosacījuma”.¹⁵⁸

“Kinship” ir vecākā un zināmākā LGBT atbalsta organizācija adventisma vidē, tās sākums meklējams 1976. gadā ASV, kad divi vīrieši publicēja sludinājumu ar mērķi atrast citus gejus-adventistus. Galu galā šie meklējumi rezultējās grupā, kurā iesaistījās 75 cilvēki. Sākotnēji grupas tikšanās notika divas reizes mēnesī. 1981. gadā “Kinship” tika reģistrēta kā bezpeļņas organizācija.¹⁵⁹ Adventistu Baznīca šo organizāciju neatstāja bez ievērības, jo jau pirmajā “Kinship” biedru tikšanās reizē piedalījās divi adventistu mācītāji un trīs adventistu semināra profesori, kuri tika nosūtīti no Ģenerālkonferences kā delegāti. Pasākums tika atspoguļots Adventistu Baznīcas medijos. Kopš pašiem “Kinship” pirmsākumiem organizācija lielu vērību pievērta izglītošanas darbam – tā regulāri nosūtīja informāciju par aktualitātēm adventistu mācītājiem, skolotājiem, pasniedzējiem, padomdevējiem un adventistu mācību iestādēm Ziemeļamerikā. “Kinship” veidotajos pasākumos ir piedalījušies apmēram simts adventistu mācītāju un skolotāju.¹⁶⁰ Taču, neskatoties uz to, ka gadu gaitā “Kinship” ir bijusi ciešā kontaktā ar Adventistu Baznīcu, tomēr Adventistu Baznīca ir mēģinājusi norobežoties no šīs organizācijas. Par to, ka Adventistu Baznīcas un “Kinship” attiecības ir saspringtas liecina kaut vai fakts, ka 1987. gadā Adventistu Baznīca iesniedza tiesā prasību par to, lai “SDA Kinship International” pārtrauktu izmantot vārdu “SDA”. Tomēr tiesa lēma par labu “Kinship”, uzskatot, ka nav pārkāptas autortiesības par vārda

¹⁵⁴ Floyd Poenitz, “What Is Seventh-Day Adventist Kinship?,” *Connection* 38.10 (Dec 2014): 11.

¹⁵⁵ Ibid.

¹⁵⁶ *What Does Kinship Strive to do?* SDA Kinship International. [skatīts 09.03.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.sdakinship.org/>

¹⁵⁷ Ibid.

¹⁵⁸ *About Seventh-day Adventist Kinship International*. SDA Kinship International. [skatīts 09.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.sdakinship.org/>

¹⁵⁹ *A Brief History of Kinship*. SDA Kinship International. [skatīts 09.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.sdakinship.org/>

¹⁶⁰ Ibid.

“SDA” izmantošanu.¹⁶¹ Savukārt “Kinship” Adventistu Baznīcai pārmet, ka tā organizē oficiālas konferences par ar homoseksualitāti saistītām tēmām, bet neļauj tajās uzstāties un piedalīties “Kinship” biedriem. “Kinship” norāda, ka ir nepieņemami, ka šādas diskusijas notiek bez pašu LGBT adventistu piedalīšanās. Organizācija norāda, ka vēlas tikt iekļauta turpmākajās sarunās, jo daudzi “Kinship” biedri turpina apmeklēt adventistu draudzes un paliek saistīti ar Adventistu Baznīcu, neskatoties uz to, ka Adventistu Baznīca viņus ignorē.¹⁶² Lai arī “Kinship” attiecības ar Adventistu Baznīcu līdz šim nav bijušas vienkāršas, tomēr organizācija nav pārtraukusi meklēt kontaktu ar Adventistu Baznīcu.¹⁶³

“Kinship” regulāri publicē rakstus un grāmatas. 2008. gadā tika izdota grāmata “Kristietība un homoseksualitāte: dažas septītās dienas adventistu perspektīvas” (*Christianity and Homosexuality: Some Seventh-day Adventist Perspectives*), kas aplūko jautājumus par homoseksualitāti un kristietību no adventistu perspektīvas. Grāmatā ir esejas, ko sarakstījuši gan liberāli, gan konservatīvi adventistu autori, kuri ir gan zinātnieki, medicīnas speciālisti, teologi, mācītāji, izglītības darbinieki un LGBT adventisti. Grāmatas mērķis ir veicināt diskusijas Adventistu Baznīcā par jautājumiem, kas saistīti ar homoseksualitāti.¹⁶⁴

Mūsdienās “Kinship” ir izaudzis līdz vairāku filiāļu lielai organizācijai, tās biedru skaits pasaulē sasniedz apmēram 2 500 biedrus no vairāk kā 43 valstīm.¹⁶⁵ Mana pieredze liecina, ka kopumā adventistu draudzēs Latvijā pret homoseksualitāti ir naidīga attieksme, atskaitot dažus individuus, kuri ir atbalstoši. Šī iemesla dēļ LGBT adventisti Latvijā nevēlas būt redzami vai iesaistīties “Kinship” aktivitātēs.

Adventistu augstākajās mācību iestādēs ar mērķi homoseksuāliem studentiem radīt drošu vidi darbojas Starpkoledžu adventistu GSA koalīcija (*The Intercollegiate Adventist GSA Coalition – IAGC*), kurā ir apvienojušās septiņas grupas no dažādām adventistu mācību iestādēm. Šajās grupās pulcējas studenti no Endrjūsas, La Sierra, Valla Valla, Vašingtonas un Dienvidu adventistu Universitātēm, Klusā okeāna un Bīkonas ūnijas Koledžām. Visas grupas izglītības iestādēs veido pasākumus, mēģina sekmēt un aicina uz dialogu, informē un izglīto studentus, pasniedzējus un personālu par drošas vides veidošanu visiem, neskatoties uz seksuālo orientāciju, strādā, lai laužtu stereotipus un veicinātu iecietību adventistu mācību iestādēs.¹⁶⁶ IAGC uzsver, ka tās mērķis ar mācību iestāžu palīdzību ir veidot ietekmi un būt

¹⁶¹ Claude E. Steen, *Book Review of Christianity and Homosexuality: Some Seventh-day Adventist Perspectives*. [skatīts 15.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.buildingsafeplaces.org/>

¹⁶² Yolanda Elliott, *Letter for Ted Wilson*. SDA Kinship International, 2014. [skatīts 12.03.2015]. Pieejams tiešsaistē: <https://www.sdakinship.org/>

¹⁶³ *A Brief History of Kinship*. SDA Kinship International. [skatīts 09.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.sdakinship.org/>

¹⁶⁴ Steen, *Book Review of Christianity and Homosexuality*

¹⁶⁵ Yolanda Elliot, “Who We Are,” *Connection* 38.10 (Dec 2014): 2.

¹⁶⁶ *Our GSA's*. IAGC. [skatīts 09.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.iagcadventist.com/>

būtiskai daļai no diskusijas par homoseksualitāti Adventistu Baznīcā.¹⁶⁷ Ik gadu organizācija veido saliedēšanās pasākumus visām augstskolu grupām.¹⁶⁸

Ar mērķi rosināt diskusiju par homoseksuālu kristiešu vietu Adventistu Baznīcā un veicinātu cieņu pret katru, neskatoties uz seksuālo orientāciju, 2012. gadā tika izdota dokumentāla filma “Seventh-Gay Adventists”, kas stāsta par ticības un seksuālās identitātes sadursmi. Tās centrā ir trīs homoseksuāli orientēti adventisti un viņu partneri, kuri “mīl Dievu un savu Baznīcu”.¹⁶⁹ Viens no tiem ir bijušais adventistu mācītājs, kurš tika atlaists no darba savas seksuālās orientācijas dēļ, otrs filmas personāžs ir jauns vīrietis, kurš piecus gadus neveiksmīgi bija piedalījies “ex-geju” terapijas kursā, mēģinot kļūt “pareizs”. Trešā ir pusmūža sieviete, kura vēlas, lai viņas meitas augtu mantotajā ticībā, pat ja draudze šo ģimeni nepieņemtu.¹⁷⁰ Kā uzsver filmas veidotāji Stefans Ejers (*Stephen Eyer*) un Danīna Akers (*Daneen Akers*), ideja par filmu veidojās 2008. gadā, kad pāris apmeklēja nelielu, netradicionāli ievirzītu, ļoti inkluzīvu draudzi Sanfrancisko, kur tie pirmo reizi iepazinās ar homoseksuāliem adventistiem – laikā, kad Kalifornijā valdīja ārkārtīgi saspīlēta gaisotne ap viendzimuma laulību legalizēšanu. Pāris jūta, ka tiem nepieciešams kaut ko darīt, lai veidotu labāku pasauli un ticības dzīvi saviem bērniem. Filmas autori uzsver, ka būt gejam-kristietim nav viegli, bet jo īpaši grūti ir būt gejam-adventistam, jo, kā uzskata filmas veidotāji, adventisms nav tikai uzskatu sistēma, bet gan dzīvesveids. Tādēļ ir grūti aiziet no šīs kopienas.¹⁷¹ Filma ir tikusi izrādīta vairākos LGBT un citos filmu festivālos ASV, kā arī daudzās adventistu baznīcās.¹⁷² “Seventh-Gay Adventists” veidotāji norāda, ka par filmu saņemti dažādi viedokļi, filmu bez ievērības nav atstājusi arī Adventistu Baznīca, kritizējot to un norādot, ka Bībele nepārprotami skaidri nosoda homoseksualitāti.¹⁷³ Filmas veidotāji kopā ar Starpkoledžu Adventistu GSA koalīciju un “Kinship” ir apvienojušies un radījuši īsfilmu projektu “Mēs esam septītais dienas adventisti” (*We are Seventh-day Adventists*), kas vērš uzmanību uz dažādu adventistu dzīvesstāstiem, kuri paši vai to tuvinieki ir homoseksuāli. Īsfilmu projekta mērķis ir parādīt, ka ir iespējams klausīties un saprast vienam otru, neskatoties uz seksuālo orientāciju.¹⁷⁴

¹⁶⁷ *The 2014-2015 IAGC Leaders*. IAGC. [skatīts 09.12.2014]. Pieejams tiešsaistē:

<http://www.iagcadventist.com/>

¹⁶⁸ *Projects*. IAGC. [skatīts 09.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.iagcadventist.com/>

¹⁶⁹ *Home*. Seventh-Gay Adventists. [skatīts 11.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.sgamovie.com/>

¹⁷⁰ *Ibid.*

¹⁷¹ *About*. Seventh-Gay Adventists. [skatīts 11.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.sgamovie.com/>

¹⁷² *Home*. Seventh-Gay Adventists. [skatīts 11.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.sgamovie.com/>

¹⁷³ Daneen Akers, *An Open Letter to Conservatives*. Spectrum. [skatīts 11.12.2014]. Pieejams tiešsaistē:

<http://spectrummagazine.org/>

¹⁷⁴ *About*. We are Seventh-day Adventists. [skatīts 11.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.wearsdas.com/>

Par Adventistu Baznīcas mācību, lēmumiem, notikumiem daudz raksta no Adventistu Baznīcas neatkarīgās organizācijas “Adventist Forum”¹⁷⁵ izdevums *Spectrum*¹⁷⁶, kura mērķis ir veicināt adventistu piedalīšanos diskusijās par mūsdienu problēmām no kristīgā viedokļa, izvērtēt dažādu viedokļu pamatotību, kā arī veicināt intelektuālo un kultūras izaugsmi.¹⁷⁷ Žurnāls tiek izdots kopš 1969. gada, un sākotnēji tā mērķis bija publicēt atšķirīgus viedokļus, kas ne vienmēr Adventistu Baznīcas ietvaros tika atklāti apspriesti, kā arī veicināt komunikāciju starp tiem, kuri vēlējās šādu atklātību. *Spectrum* redaktori cerēja, ka, ejot uz šādiem mērķiem, tiks stiprināta Adventistu Baznīca, tomēr par žurnāla mērķiem nav viennozīmīgas atsauces – daļa uzskata, ka *Spectrum* ir piepildījis savus mērķus, tomēr netrūkst arī tādu adventistu draudžu mācītāju un ierindas locekļu, kuri norāda, ka *Spectrum* raksti rada lieku spriedzi un strīdus Adventistu Baznīcā.¹⁷⁸ Mana pieredze liecina, ka adventistu draudzēs Latvijā žurnāls tiek uztverts kā liberāls izdevums, jo, kā atzīst pati *Spectrum* redakcija, tas publicē dažādus Adventistu Baznīcai un tās doktrīnām neērtus rakstus, pieskaroties aktuāliem tematiem – aicinot veikt labojumus Adventistu Baznīcas doktrīnās, aizstāvot sieviešu tiesības uz ordināciju, publicējot tēmas, kas saistītas ar homoseksualitāti, tās aizstāvību, mēģinot vairot godīgas un atklātas diskusijas Adventistu Baznīcā.¹⁷⁹ *Spectrum* papīra formātā tiek izdots reizi ceturksnī 3 000 eksemplāros, taču pastāv arī žurnāla elektroniskā versija, kuras skatījumu skaits 2008. gadā sasniedza 850 tūkst., pēc skatījumu skaita ierindojot žurnālu otrajā vietā adventistu ziņu un komentāru kategorijā aiz oficiālā Adventistu Baznīcas izdevuma *Adventist Review*.¹⁸⁰ 2013. gadā žurnāla interneta lapas skatījumu skaits sasniedza 2,3 milj.¹⁸¹

Spectrum redakcijas mērķis ir izglītēt tā lasītāju, neliedzot kritiku Adventistu Baznīcai, tās mācībai. *Spectrum* norāda, ka attiecībā uz paziņojumiem par homoseksualitāti Adventistu Baznīca nav ņēmusi vērā vairākus aspektus, jo tā atzīst tikai divas dzimuma kategorijas – vīrieti un sievieti.¹⁸² Pat šādi apgalvojumi jautājumā par homoseksualitāti ir nepietiekami, lai ļautu Adventistu Baznīcai izteikt kādus secinājumus par homoseksualitāti.¹⁸³ Turklāt

¹⁷⁵ “Adventist Forum” ir neatkarīga bezpeļņas organizācija, kas publicē *Spectrum* un *spectrummagazine.org*, tās mērķis ir veicināt kopību Adventistu Baznīcā ar sarunu palīdzību (*Adventist Forum*. [skatīts 21.05.2015].

Pieejams tiešsaistē: <http://adventistforum.org/>)

¹⁷⁶ *Spectrum* cenšas ievērot augstus žurnālistikas standartus, publicējot godīgus rakstus. Žurnāla redakcijā strādā gan profesionāli žurnālisti, gan mācītāji, gan ierindas draudzes locekļi (*About Us*. *Spectrum*. [skatīts 21.05.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://spectrummagazine.org/>)

¹⁷⁷ *About Us*. *Spectrum*. [skatīts 14.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://spectrummagazine.org/>

¹⁷⁸ *About Spectrum Magazine*. *Spectrum*. [skatīts 15.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://spectrummagazine.org/>

¹⁷⁹ *Home*. *Adventist Forum*. [skatīts 15.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://adventistforum.org/>

¹⁸⁰ Rich Hannon, *December Fund Raising Campaign*. *Spectrum*, 30.11.2008. [skatīts 13.01.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://spectrummagazine.org/>

¹⁸¹ Alita Byrd, *Top Spectrum Stories of 2013*. *Spectrum*, 06.01.2014. [skatīts 13.01.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://spectrummagazine.org/>

¹⁸² Rich Hannon, “Adventism and the Intersex Problem,” *Spectrum* 40.3 (2012): 32.

¹⁸³ *Ibid.*, 34.

nevēlēšanās iedziļināties jautājumā par homoseksualitāti ir veicinājusi adventismā daudz aizspriedumu, stereotipu, pieņēmumu, ar ko saskaras LGBT adventisti. Taču ironiskā kārtā mūsdienu sabiedrībā liela daļa adventistu ir sastapušies ar neizpratni, aizspriedumiem, pieņēmumiem, pat naidu adventisma ekskluzīvās mācības dēļ. Līdzīgi kā citas kristīgo fundamentālistu grupas, arī adventisti sabiedrības acīs nereti tiek uzskatīti par aizspriedumainiem, homofobiskiem, paštaisniem, liekulīgiem, fanātiskiem, neizglītotiem un atrautiem no realitātes. Šāda priekšstata dēļ nav pārsteidzoši, ka daļa adventistu, tostarp LGBT adventisti, izvēlas palikt savas subkultūras ietvaros un tādejādi izvairīties no sabiedrības aizspriedumiem.¹⁸⁴ Šis ir arī iemesls, kāpēc visiem adventistiem, neskatoties uz seksuālo orientāciju, ir jābūt kopā.¹⁸⁵ Un tā kā adventisms vienmēr ir uzsvēris, ka “tas iestājas par patiesību, parāda Dieva mīlestību un kalpo taisnīgumam”, *Spectrum* vadošais redaktors Džareds Raits (*Jared Wright*) aicina adventistus atbalstīt viendzimuma laulības.¹⁸⁶

Līdzīgi kā *Spectrum*, arī žurnāls *Adventist Today* publicē rakstus par jautājumiem, kas saistīti ar homoseksualitāti, nereti neliedzot kritiku Adventistu Baznīcai par izvairīšanos no diskusijām šajā jautājumā. Žurnāls ir no Adventistu Baznīcas neatkarīgs medijs, kas mēģina runāt par mūsdienīgiem tematiem, kas svarīgi adventistiem. Žurnāla mērķis ir tiekšanās uz godīgumu un atklātību, tādēļ, kā norāda *Adventist Today* redakcija¹⁸⁷, dažiem lasītājiem var likties neērti temati, ko aplūko žurnāls, dažiem var šķist, ka tiek apšaubīti adventisma pamati.¹⁸⁸ Pirmais žurnāla *Adventist Today* numurs parādījās 1993. gadā un ideja publicēt žurnālu radās domubiedru grupai kādā adventistu draudzē ASV. Žurnāla nosaukumā iekļaujot vārdu “adventists”, tā redaktori uzskatīja, ka Adventistu Baznīcas piederīgajiem nepieciešamas objektīvas ziņas, līdzsvaroti viedokļi un atvērtība diskusijām par mūsdienīgiem jautājumiem, ar ko saskaras Adventistu Baznīca.¹⁸⁹ Šobrīd, kā norāda *Adventist Today*, Adventistu Baznīcā ir aktuāls jautājums par sieviešu ordināciju mācītāju amatam, kas daļēji saistās arī ar jautājumu par homoseksualitāti. Adventistu Baznīcu uztrauc iespējamība, ka, atļaujot sieviešu ordināciju, homoseksuālu personu ordinācija būs nākamais jautājums Adventistu Baznīcas dienaskārtībā. *Adventist Today* mierina savus lasītājus, ka bailēm par

¹⁸⁴ Jonathan Heldt, *The Gay Adventist Dilemma*. *Spectrum*, 15.05.2009. [skatīts 02.04.2015]. Piejams tiešsaistē: <http://spectrummagazine.org/>

¹⁸⁵ Ibid.

¹⁸⁶ Jared Wright, *Why Adventists Should Consider Supporting Gay Marriage*. *Spectrum*, 16.06.2008. [skatīts 02.04.2015]. Piejams tiešsaistē: <http://spectrummagazine.org/>

¹⁸⁷ *Adventist Today* redakcijā strādā gan profesionāli žurnālisti, gan mācītāji, gan adventistu draudžu locekļi. Žurnāla redakcijas nodoms ir sasniegt visaugstākos žurnālistikas standartus (*Who We Are*. *Adventist Today*. [skatīts 21.05.2015]. Piejams tiešsaistē: <http://www.atodayarchive.org/>)

¹⁸⁸ *Who We Are*. *Adventist Today*. [skatīts 15.12.2014]. Piejams tiešsaistē: <http://www.atodayarchive.org/>

¹⁸⁹ *History of Adventist Today*. *Adventist Today*. [skatīts 15.12.2014]. Piejams tiešsaistē: <http://www.atodayarchive.org/>

homoseksuālu personu ordināciju Adventistu Baznīcā nav pamata¹⁹⁰, lai gan draudzes, kuras ir liberalizējušas savu nostāju attiecībā uz sievietēm-mācītājiem, var būt vairāk pakļautas savas nostājas mīkstināšanai pret homoseksualitāti.¹⁹¹

Plašu rezonansi un lielu uzmanību arī *Adventist Today* slejās izpelnījās viens no ievērojamākajiem adventistu mācītājiem Ziemeļamerikā Raiens Bells (*Ryan Bell*) pēc tam, kad viņš 2013. gadā pameta Adventistu Baznīcu un pievērsās ateismam, paziņojot, ka viens no iemesliem atkāpties no amata ir bijusi Adventistu Baznīcas attieksme pret tās homoseksuāliem Baznīcas locekļiem.¹⁹² Tomēr Adventistu Baznīca negatavojas mainīt savu pozīciju pret homoseksualitāti, bet LGBT atbalsta organizāciju un mediju virzienā raidot pārmetumus, ka, lai panāktu, ka Adventistu Baznīca atzītu homoseksuālas attiecības, geji un lesbietes ir izveidojuši savu atbalsta sistēmu adventisma ietvaros, uzstājīgi mēģinot mainīt Adventistu Baznīcas nostāju. Adventistu Baznīcas amatpersona Angels M. Rodrigezs (*Angel Manuel Rodriguez*) brīdina, ka pārlietu liela līdzjūtība pret gejiem un lesbietēm “var novest pie Kunga gribas nodošanas”.¹⁹³

Apkopojot svarīgāko šajā nodaļā, iespējams uzskaitīt šādas atziņas:

- Adventisms homoseksualitāti uzlūko izejot no Bībeles burtiskās interpretācijas. Adventistu Baznīca uzskata, ka homoseksualitāti ir izraisījis grēks, tam ienākot pasaulē, un tā pārkāpt Dieva doto dabisko kārtību;
- Adventistu Baznīca homoseksuālas attiecības uzskata par grēku, nosoda un aizliedz tās. Homoseksuāla prakse tiek uzskatīta par līdzvērtīgu seksuālai vardarbībai pret bērniem, incestam vai seksam pirms laulībām, saucot tās visas par perversijām;
- Adventistu Baznīca pēdējos gados vairākas reizes ir apstiprinājusi, ka ir pret homoseksuālām attiecībām un viendzimuma laulībām – šādi Adventistu Baznīca reagē uz iekšējiem un ārējiem spiedieniem, vēlas savu viedokli nostiprināt piederīgo apziņā;
- Patiesā situācija Adventistu Baznīcā neatbilst adventisma mācībai par homoseksuālām attiecībām – tādu homoseksuālu personu, kurām nebūtu seksuālas attiecības ar sava dzimuma pārstāvi, ir mazākumā. Pētījumi liecina, ka adventistu draudzēs pieaug tolerance pret viendzimuma attiecībām;

¹⁹⁰ Martin Weber, *Women in Leadership – a Logical and Theological Mandate*. Adventist Today, 29.03.2015. [skatīts 03.04.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://atoday.org/>

¹⁹¹ Whitehead, op. cit., 101.

¹⁹² *Prominent Former Adventist Pastor Says He is Now an 'Agnostic Atheist'*. Adventist Today, 09.01.2015. [skatīts 04.04.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://atoday.org/>

¹⁹³ Angel Manuel Rodriguez, *Adventists and Homosexuality: The Central Issue in the Debate*. The Biblical Research Institute, 2010. [skatīts 12.03.2015]. Pieejams tiešsaistē: <https://www.adventistbiblicalresearch.org/>

- Adventistu Baznīcā jautājumi, kas skar seksualitāti, īpaši homoseksualitāti, ir jauni. Šis ir iemesls, kādēļ adventisma identitātes kodā seksualitāte nav primārs aspekts. Daļa adventistu savu seksualitāti uztver kā neitrālu sfēru, kurai nav saistības ar personas adventisma identitāti. Tāpēc ir iespējams būt homoseksuālam un vienlaikus uzskatīt sevi par daļu no Adventistu Baznīcas;
- Adventistu vidē darbojas vairākas LGBT atbalsta organizācijas, mediji un apvienības, kas mēģina gan mainīt Adventistu Baznīcas ieskatus par homoseksualitāti, gan garīgi atbalstīt LGBT to ticības ceļā. Adventistu Baznīca mēģina norobežoties no tiem, kuri atbalsta LGBT adventistus.

Nākamajā nodaļā sniegšu rezultātus no aptaujas, kuru veicu, lai noskaidrotu kāpēc, neskatoties uz Adventistu Baznīcas noraidījumu, LGBT adventisti tomēr vēlas piederēt Adventistu Baznīcai.

3. APTAUJAS ANALĪZE: LGBT MOTĪVI PIEDERĒT ADVENTISTU BAZNĪCAI

Šajā nodaļā došu rezultātus no aptaujas, kas mēģināja noskaidrot, kāpēc homoseksuālas personas vēlas piederēt Adventistu Baznīcai, neskatoties uz Adventistu Baznīcas nosodījumu pret homoseksuālām attiecībām un LGBT adventistu atraidījumu adventistu draudzēs.

3.1. Aptaujas veikšana

Jautājums par homoseksualitāti ir jautājums, kas lielākoties nes līdzīgu sāpes. Homoseksuālas personas baznīcās tiek sāpinātas, tiek pārprastas, diskriminētas vai pat vajātas.¹⁹⁴ Šie ir pietiekami spēcīgi iemesli, lai izšķirtos par baznīcu pamešanu, tomēr arī LGBT personas vēlas būt piederīgas reliģiskām kopienām. Taču, ņemot vērā secinājumus no iepriekšējām nodaļām par adventismu, homoseksuālām personām ir grūti piederēt adventismam. Šādā situācijā ir izteikta dubultā identitāte – būt homoseksuālam un vienlaikus būt arī adventistam. Tādēļ vēlējos noskaidrot tos iemeslus un iespējamus motīvus, kāpēc LGBT un to atbalstītāji, neskatoties uz Adventistu Baznīcas nosodījumu pret homoseksualitāti un viendzimuma attiecībām, tomēr vēlētos piederēt Adventistu Baznīcai.

Lai noskaidrotu vispārīgas tendences un LGBT viedokli, izmantoju socioloģijā plaši pielietotu kvantitatīvo metodi – anketēšanu. Jautājumi respondentiem tika izvietoti <http://www.surveymonkey.com/> lapā. Anketēšanas periods – 2015. gada aprīļa beigās-maija sākums. Aptaujā piedalījās 406 “Kinship” biedri. Aicinājums aizpildīt anketu tika izsūtīts “Kinship” biedriem uz e-pastu, to veica viens no grupas administratoriem. Anketēšanu tieši šajā LGBT grupā izvēlējos veikt tāpēc, ka “Kinship” ir lielākā un pazīstamākā organizācija, kas apvieno gejus, lesbietes, biseksuālus un transpersonas, kuri ir esošie vai bijušie adventisti.¹⁹⁵ Attiecībā uz ētisko pusi, ko pieprasa anketēšana šādā grupā, cienot respondentu privātumu, respondentu atbildes bija anonīmas, respondentiem netika lūgts norādīt vecumu vai ģeogrāfisko atrašanās vietu, respondenti drīkstēja izlaist kādu jautājumu, neatbildot uz to, kā arī respondentiem bija iespēja uzdot man jautājumus ar e-pasta starpniecību. Jautājumi tika sastādīti ar “Kinship” grupas administratora palīdzību.

¹⁹⁴ Koranteng-Pipim, *Born a Gay and Born Again?*, 142.

¹⁹⁵ *How to Contact SDA Kinship*. [skatīts 23.03.2015]. Pieejams tiešsaistē: <https://www.sdakinship.org/>

Respondentiem tika uzdoti šādi jautājumi:

1. Lūdzu, atzīmējiet to dzimumu, ar kuru jūs sevi identificējat (piedāvātie atbilžu varianti – vīrietis, sieviete, cits variants);
2. Ar kuru seksuālo orientāciju jūs sevi visvairāk spējat identificēt? (piedāvātie atbilžu varianti – heteroseksualitāte, homoseksualitāte, biseksualitāte, aseksualitāte, cits variants);
3. Kāds ir jūsu pašreizējais statuss Adventistu Baznīcā (piedāvātie atbilžu varianti – draudzes loceklis, bijušais draudzes loceklis, cits variants);
4. Lūdzu, norādiet savu pašreizējo adventistu draudzes apmeklējumu (piedāvātie atbilžu varianti – apmeklēju regulāri, apmeklēju dažkārt, apmeklēju reti, neapmeklēju, cits variants);
5. Vai savas seksuālās orientācijas dēļ esat piedzīvojis izolāciju vai noraidījumu no Adventistu Baznīcas puses? (piedāvātie atbilžu varianti – jā, nē, neesmu atklājis savu seksuālo identitāti, cits variants);
6. Kādi ir/varētu būt Jūsu motīvi vai iemesli piederēt Adventistu Baznīcai? (atvērtā tipa jautājums, netiek piedāvāti atbilžu varianti).

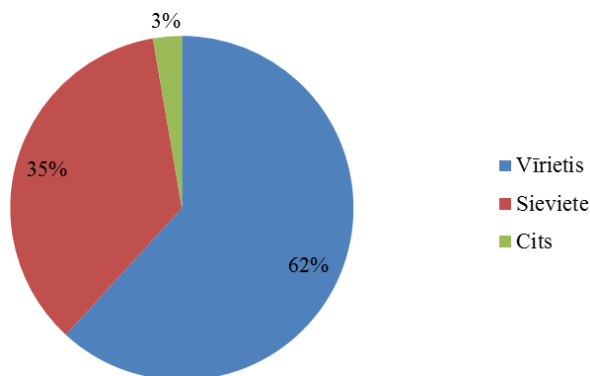
Respondentiem, izvēloties atbilžu variantu “Cits variants”, tika lūgts precizēt savu atbildi. Slēgta tipa jautājumos respondenti varēja izvēlēties tikai vienu atbildi uz jautājumu.

3.2. Aptaujas rezultātu analīze

Visi 406 respondenti atbildēja uz visiem sešiem jautājumiem. “Kinship” grupas administrators respondentu aktivitāti novērtēja kā augstu. Respondentu atbildes tika apstrādātas izmantojot *Excel* programmu. Tālāk aprakstīti iegūtie rezultāti.

Dzimums

Aptaujas sākumā respondentiem tika lūgts norādīt to dzimuma kategoriju, ar ko tie sevi identificē (sk. 3.1. att.). Tika piedāvāti trīs atbilžu varianti (vīrietis, sieviete, cits variants), no kuriem respondenti varēja izvēlēties tikai vienu, sev atbilstošāko variantu.

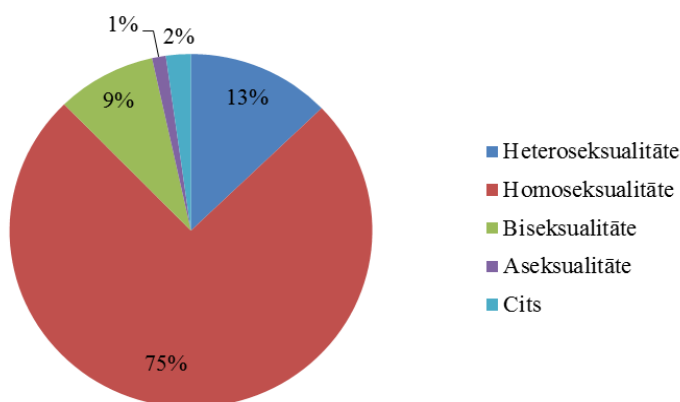

3.1. att. Respondentu dzimums¹⁹⁶

Apkopojot rezultātus, atklājās, ka 251 respondents (jeb 62%) sevi identificēja kā vīrieti, 144 (35%) kā sievieti, 11 (3%) respondenti izvēlējās “cits variants”, identificējot sevi kā transpersonu (6 respondenti) vai identificējoties ar abiem dzimumiem (5 respondenti).

Seksuālā orientācija

Tālāk respondenti tika aicināti norādīt to seksuālo orientāciju, ar kuru tie visvairāk sevi spēj identificēt. Respondentiem bija iespēja izvēlēties šādus atbilžu variantus (iespējama tikai viena izvēle) – heteroseksualitāte, homoseksualitāte, biseksualitāte, aseksualitāte, cits variants. Respondentu sadalījums pa dotajiem atbilžu variantiem dots 3.2. att.

3.2. att. Respondentu sadalījums pa seksuālās orientācijas grupām¹⁹⁷

¹⁹⁶ Sastādījis autors

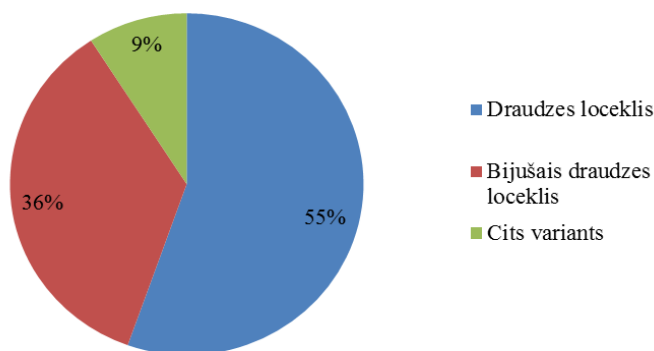
Pēc attēla (3.2.) redzams, ka lielākā daļa (75%) respondentu ir homoseksuāli, 13% heteroseksuāli, 9% biseksuāli, 1% aseksuāli, 2% atzīmējuši variantu “cits”, norādot savas atbildes – 4 lesbietes, 2 panseksuāļi, viens kvīrs un viens respondents, kurš nezina savu seksuālo orientāciju.

211 respondenti no tiem, kuri sevi identificēja ar homoseksualitāti ir vīrieši, šajā grupā 83 respondenti sevi identificēja kā sievietes. Lielākā daļa no respondentiem, kuri identificē sevi kā biseksuālus ir sievietes (23 no 36 respondentiem). Šāds rezultāts ir tuvs datiem no Viljams Institūta (*Williams Institute*) pētījuma, kas 2014. gadā apkopojis četras lielas iedzīvotāju aptaujas, ar mērķi atrast veidus, kuros homoseksuālu personu populācija ir demogrāfiski līdzīga vai atšķirīga no heteroseksuālām iedzīvotāju grupām ASV. Biseksuālu grupā tieši sievietes veido ievērojamu vairākumu (no 68% līdz 77%), kamēr tās ir mazākumā (no 41% līdz 49%) homoseksuālu grupā.¹⁹⁸

Aptaujas rezultāti ļauj secināt, ka neliela respondentu daļa (13%) ir arī heteroseksuālas personas, jo “Kinship” grupas biedri ir arī LGBT vecāki, kā arī citi, kuri atbalsta “Kinship” misiju.¹⁹⁹ Lielākā daļa (31 no 52) šīs grupas respondentu ir sievietes.

Statuss Adventistu Baznīcā

Atbildot uz jautājumu par pašreizējo respondentu statusu Adventistu Baznīcā, respondentiem bija iespēja izvēlēties vienu no piedāvātajiem atbilžu variantiem – draudzes loceklis, bijušais draudzes loceklis vai cits variants. Respondentu atbildes dotas 3.3. att.

3.3. att. *Pašreizējais respondentu statuss Adventistu Baznīcā*²⁰⁰

¹⁹⁷ Sastādījis autors

¹⁹⁸ Gary J. Gates, *LGBT Demographics: Comparisons Among Population-Based Surveys* (Williams Institute, UCLA School of Law, 2014), 5.

¹⁹⁹ *Resources*. SDA Kinship. [skatīts 14.05.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.sdakinship.org/>

²⁰⁰ Sastādījis autors

Lielākā daļa aptaujāto – 225 respondenti (55%) norādījuši, ka pašlaik ir adventistu draudžu locekļi, 144 (36%) vairs nav piederīgi adventistu draudzēm, 37 (9%) atzīmējuši “cits variants”, norādot tādas atbildes kā “nav bijusi iespēja kristīties”, “nekad neesmu bijis piederīgs nevienai adventistu draudzei”, “mani draugi ir adventisti”, “nezinu, vai neesmu izslēgts no draudzes”, “piederu citai konfesijai”, “esmu atbalstošs draugs, neesmu adventists”, “tikai draudzes apmeklētājs”, “mana ģimene pieder adventistu draudzei”, “lasu adventistu grāmatas, bet neesmu piederīgs nevienai adventistu draudzei” utml. atbildes.

Attiecībā uz 225 respondentiem, kuri ir draudzes locekļi – šajā grupā ietilpst 158 homoseksuāļi, 42 heteroseksuāļi, 19 biseksuāļi, 3 aseksuāļi un 3 citas orientācijas respondenti. Lielāko bijušo draudzes locekļu proporciju veido homoseksuāli vīrieši. Lai gan nav zināms, vai šie respondenti paši ir izvēlējušies atstāt adventistu draudzes vai tikuši no tām izslēgti, nevar teikt, ka ar šādu formālu Adventistu Baznīcas pamešanu homoseksuālas personas zaudētu savu reliģisko identitāti. Daļa no tiem paliek nomināli kristieši, nezaudējot ticību pavisam. Kā raksta kāds no respondentiem –

Tā kā es uzaugu adventistu ģimenē, man ir būtiski atrast draudzi, kas mani pieņemtu tādu, kāds es esmu, kur man neteiktu, ka es nonākšu ellē tikai tāpēc, ka neesmu heteroseksuāls. Es neticu, ka mīlēt kādu ir grēks vai noziegums. Mīlestība ir brīnišķīgs spēks, kas mums dots no Dieva. Bībele māca mums mīlēt vienam otru. Vai var kādu mīlēt nepareizi? Es joprojām uzskatu sevi par kristietī (nekonfesionālu), ticu Dievam un lūdzu. Es ticu, ka Dievs mīl ikvienu un, ka draudze ir domāta ikvienam. Aizraidīt cilvēkus prom no draudzes tikai dēļ to identitātes ir ārkārtīgi ļauni, tas pamudina tos aiziet no Dieva, kas nav tas, ko Dievs vēlas. Jēzus pats bija labs pret visiem – spītālīgajiem, prostitutām, muitniekiem utt. Draudze neatspoguļo Kristus rīcību, kad tā padzen cilvēkus.²⁰¹

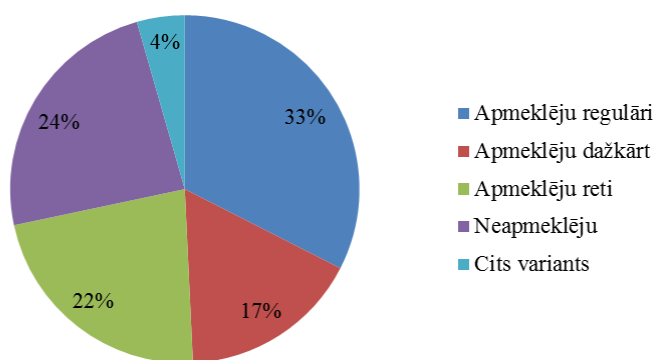
Kā norāda Druma savā pētījumā, ko viņa veica no 1994. līdz 1998. gadam par homoseksuālu adventistu identitātes veidošanos, vairums LGBT, neskatoties uz aiziešanu no Adventistu Baznīcas, saglabā zināmu adventisma identitāti sevī – daži joprojām paliek veģetārieši vai turpina ievērot sabatu.²⁰² Arī mana aptauja uzrāda līdzīgu rezultātu (skat. apakšnodaļu par respondentu motīviem un iemesliem piederēt Adventistu Baznīcai). Turklāt attiecībā uz “Kinship” grupas dalībniekiem – ja tie kaut kādā mērā nesaistītu sevi ar adventismu, visticamāk, ka tie nepievienotos “Kinship”.

²⁰¹ Respondenta viedoklis

²⁰² Rene Drumm, *Becoming Gay and Lesbian: Identity Construction Among Seventh-day Adventist Homosexuals* (Denton: Texas Woman's University, 1998), 131.

Adventistu draudzes apmeklējums

Atbildes uz jautājumu par pašreizējo adventistu draudžu apmeklējumu dotas 3.4. att. Respondenti, balstoties uz savu subjektīvo vērtējumu, varēja izvēlēties vienu atbildi no šādiem piedāvātajiem variantiem – apmeklēju regulāri, apmeklēju dažkārt, apmeklēju reti, neapmeklēju, cits variants.

3.4. att. Respondentu draudzes apmeklējums²⁰³

Attiecībā uz pašreizējo adventistu draudzes apmeklējumu lielākā respondentu daļa – 33% – norādījuši, ka adventistu draudzi apmeklē regulāri, 24% draudzi neapmeklē, 22% adventistu draudzi apmeklē reti, 17% uz draudzi dodas dažkārt, 4% izvēlējušies atbildi “cits variants”, norādot tādas atbildes kā “skatos dievkalpojumus internetā vai televīzijā”, “apmeklēju tikai ‘Kinship’ sanāksmes”, “nav iespēja apmeklēt draudzi”, “apmeklēju citas konfesijas draudzi”.

Analizējot respondentu sniegtās atbildes, 30% no visas homoseksuāli orientēto respondentu grupas adventistu draudzes apmeklē regulāri, bet 17% no šīs grupas draudzes apmeklē dažkārt, 24% – reti un 27% neapmeklē vispār. Ir vairāki iemesli, kāpēc LGBT personas neapmeklē draudzi. Druma norāda, ka iemesli, kāpēc neapmeklēt draudzi katram var būt savi, taču viens no iemesliem ir sajūta, ka LGBT nespēj atbilst Adventistu Baznīcas cerībām par seksuālu atturību.²⁰⁴ LGBT adventisti attiecībā uz savu seksuālo un reliģisko identitāti izjūt spiedienu, kura dēļ nereti nav iespējams palikt Adventistu Baznīcā, viens no spiediena iemesliem ir Adventistu Baznīcas pieeja attiecībā uz reliģiju un ticību, ko var izteikt ar “visu vai neko” filozofiju – adventisms uzskata, ka nav pieņemami izvēlēties sev tīkamākās daļas no reliģijas, bet jāņem viss veselums no tās. Jāseko adventismam pilnīgi vai nemaz.²⁰⁵

²⁰³ Sastādījis autors

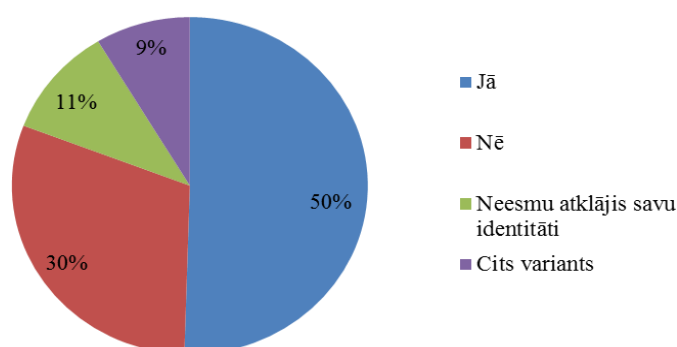
²⁰⁴ Drumm, *Becoming Gay and Lesbian*, 133.

²⁰⁵ Ibid.

Taču ir vēl daļa to, kuri pamet Adventistu Baznīcu dēļ tās nostājas pret homoseksualitāti.²⁰⁶ Kā norāda socioloģe Martina Gross (*Martine Gross*), kura 2008. gadā Francijā veica pētījumu par seksuālās un reliģiskās identitātes apvienošanu, lielākā daļa homoseksuālu personu draudzi neapmeklē tieši kristīgās Baznīcas vai tās pārstāvju attieksmes pret homoseksualitāti dēļ.²⁰⁷

Izolācija un noraidījums seksuālās orientācijas dēļ

Atbildes uz jautājumu *Vai savas seksuālās orientācijas dēļ esi piedzīvojis izolāciju vai noraidījumu no Adventistu Baznīcas/adventistu draudzes puses?* ir dotas 3.5. attēlā.

3.5. att. *Izolācija vai noraidījums seksuālās orientācijas dēļ*²⁰⁸

Atbildot uz šo jautājumu, puse respondentu norādīja, ka ir saņēmuši noraidījumu vai jutušies izolēti savas seksuālās orientācijas dēļ. Respondentu analīze liecina, ka šajā grupā lielākā daļa ir homoseksuālas un biseksuālas personas – 58% no visiem homoseksuāļiem un 53% no visiem biseksuāļiem. 30% savas seksuālās orientācijas dēļ nav saņēmuši noraidījumu vai jutušies izolēti adventistu draudzēs, 11% respondentu draudzēs nav atklājuši savu seksuālo identitāti, 9% izvēlējušies “cits variants”, norādot, ka ir jutušies reti, daļēji vai netieši noraidīti, izslēgti no draudzes, nespējot atklāt savu identitāti, jutušies izolēti citās adventistu draudzēs, bet ne savā mājas draudzē, kā arī apzināti izolējuši sevi no draudzes savas seksuālās orientācijas dēļ. Turklāt vairāki respondenti ir saņēmuši noraidījumu ne savas seksuālās orientācijas dēļ, bet dēļ atbalsta, ko tie pauduši LGBT kopienai, kāds cits draudzē juties noraidīts tāpēc, ka ir sieviete, cits tāpēc, ka bijis divreiz šķīries, šādi bēgot no vardarbības ģimenē.

²⁰⁶ Drumm, *Becoming Gay and Lesbian*, 134.

²⁰⁷ Martine Gross, “To Be Christian and Homosexual,” *Nova Religio* 11.4 (2008): 81.

²⁰⁸ Sastādījis autors

Pieņemošas un atbalstošas draudzes

Pēc M. Gross pētījuma rezultātiem izriet, ka vairums respondentu, kuri piedzīvo noraidījumu un izolāciju kristīgajās draudzēs, saskaras ar draudžu vadītāju un piederīgo neiecietību, jo maz ir tādu draudžu, kas būtu pieņemošas, atbalstošas un draudzīgas homoseksuālām personām. Inkluzīvas draudzes ir gejiem pozitīvas draudzes. “Gejiem draudzīgas” (no angļu val. – *gay-friendly*) draudzes aicina LGBT personas tajā un kopumā ir parastas draudzes, lai kāda būtu to konfesionālā piederība. No otras puses inkluzīvas draudzes ir īpaši veidotas, lai palīdzētu cilvēkiem samierināt to seksuālo un kristieša identitāti.²⁰⁹ Lielākā daļa adventistu draudžu nav gejiem draudzīgas un pieņemošas. Pavisam maz ir tādu draudžu, kas ir pieņemošas.²¹⁰ Viena no gejiem draudzīgām adventistu draudzēm ir Glendeilas draudze (*Glendale City Church*) Kalifornijā. Glendeilas draudze norāda, ka ir pretimnākoša, iekļaujoša un droša draudze visiem, kuri to apmeklē, neskatoties uz to, kādi cilvēki to apmeklē, neskatoties uz to, kāds būtu bijis katra tās apmeklētāja dzīves gājums. Glendeilas draudzes sauklis ir “Dievs neizslēdz nevienu, tāpat arī mēs”.²¹¹ Bijušais Glendeilas draudzes mācītājs Rudijs Tores (*Rudy Torres*) gejiem draudzīgu draudzi sāka veidot jau 20. gs. 80. gados. Draudze bija slavēta ar vairāku solu rindu izvietojumu tās telpās, kas domāti tikai seksuālo minoritāšu kopienai. Nākamie Glendeilas draudzes mācītāji turpināja iesāktu virzību – būt inkluzīvai un homoseksuālām personām pieejamai un pieņemošai draudzei.²¹²

Kopš 20. gs. 90. gadiem arī Holivudas adventistu draudze veido homoseksuālām personām draudzīgu vidi. Kā uzsver Holivudas draudze – tā visus aicina uz dalību draudzē, neatkarīgi no vecuma, rases, sociālā stāvokļa vai seksuālās identitātes. Visi ir aicināti un visi tiek pieņemti. Holivudas draudze veido daudzveidīgu kopienu, kas veicina dialogu un vienmēr ir atvērta jautājumiem.²¹³

CrossWalk draudze Kalifornijā ir adventistu draudze, kas tiecas būt inkluzīva un mīloša pret visiem un, “neskatoties uz Adventistu Baznīcas lēmumiem par homoseksuālu personu izslēgšanu no draudzēm, ir gatava turpināt savā draudzē iekļaut LGBT personas”.²¹⁴

Eiropā Adventistu Baznīcas Nīderlandes ūnija tiecas veidot homoseksuālām personām pieņemošu vidi, aicinot uz “pilnīgu apņemšanos nodrošināt, ka LGBT personas jūtas droši

²⁰⁹ Gross, *To Be Christian and Homosexual*, 79.

²¹⁰ Steve Moran, *Why I Am a Pro-Gay Seventh-day Adventist*. Spectrum, 2010. [skatīts 30.04.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://spectrummagazine.org/>

²¹¹ *Welcome to Glendale City Church*. [skatīts 30.04.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://glendalecitychurch.org/>

²¹² Elizabeth Iskander, *Glendale City Church Bans Me From Church Property*. Advincate, 2014. [skatīts 30.04.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://advindicate.com/>

²¹³ *All Are Welcome Here*. Hollywood Adventist Church. [skatīts 30.04.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.hollywoodsda.org/>

²¹⁴ *Crosswalk's Statement On Acceptance And Diversity*. CrossWalk Church. [skatīts 30.04.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.crosswalkvillage.com/>

draudzēs”.²¹⁵ Nīderlandes ūnija stingri iebilst pret homoseksuālu personu izslēgšanu no savām draudzēm. Par drošas vides veidošanu katram, neskatoties uz seksuālo orientāciju, Nīderlandē adventistu draudzēs tika diskutēts jau ilgi un 2012. gadā tika pieņemtas vadlīnijas, ka turpmāk katras draudzes pienākums ir šādas drošas un pieņemošas vides veidošana LGBT personām. Nīderlandes ūnija arī aicina Adventistu Baznīcu pārskatīt tās pozīciju attiecībā uz homoseksualitāti.²¹⁶

Lai sekmētu homoseksuālu personu palikšanu draudzēs, daudz vairāk būtu nepieciešamas draudzīgas un iekļaujošas draudzes LGBT personām, taču Adventistu Baznīcas sistēma neveicina tādu draudžu veidošanos. Turklāt jebkādas izmaiņas Adventistu Baznīcā tiek veiktas kolektīvi, kur vairākumam ir ietekme ko mainīt. Un tā kā lielākā daļa adventistu dzīvo ārpus Rietumu kultūras, pozitīvi risinājumi un izmaiņas nākotnē attiecībā uz homoseksualitāti Adventistu Baznīcā nav gaidāmas – Adventistu Baznīca nemainīs savas nostādnas par homoseksualitāti, neskatoties uz LGBT atbalsta organizāciju pūliņiem un LGBT adventistu kopienas arvien dzirdamāko balsi.

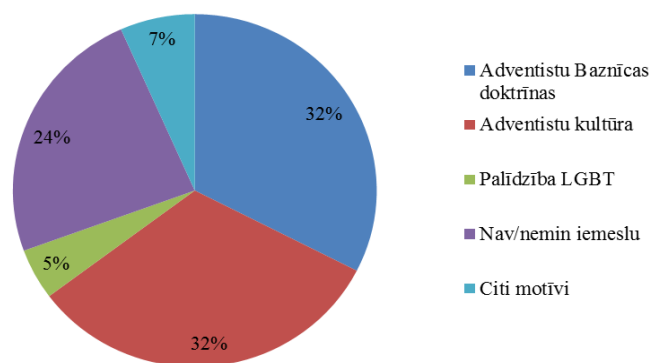
Motīvi un iemesli piederēt Adventistu Baznīcai

Aptaujas jautājums par to, kādi varētu būt respondentu iespējamie motīvi un iemesli to piederībai Adventistu Baznīcai bija atvērta tipa jautājums, uz kuru respondenti sniedza paši savas atbildes. Respondenti sniedza dažādas atbildes, daudzas no tām bija emocionālas. Respondentu atbildes tika apkopotas un sastrukturizētas pēc to centrālā biežuma pa galvenajām atbilžu grupām – Adventistu Baznīcas doktrīnas, adventistu kopienas kultūra²¹⁷, atbalsts citiem LGBT adventistiem, citi motīvi. Daļa respondentu izvēlējās vai nu nenorādīt savus motīvus vai tiem nebija nekādu motīvu piederēt Adventistu Baznīcai (skat. 3.6. att.).

²¹⁵ *Church in The Netherlands Commits Itself to Being a Safe Place for LGBTI Individuals*. Safe Places. [skatīts 30.04.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://buildingsafeplaces.org/>

²¹⁶ Ibid.

²¹⁷ Ar adventistu kopienas kultūru es saprotu ideju, paražu un sociālās uzvedības kopumu, kas raksturo adventistus kā grupu. Šajā kategorijā ieskaitīju visu to respondentu atbildes, kas kā motīvus piederēt Adventistu Baznīcai minēja socializēšanās nepieciešamību, ģimenes un paaudžu tradīciju, draugus no Adventistu Baznīcas, izglītību adventistu skolās, kopienas nozīmi, adventisma identitāti utml.

3.6. att. Motīvi un iemesli piederēt Adventistu Baznīcai²¹⁸

Adventistu Baznīcas doktrīnas

Tādas atbildes kā “Adventistu Baznīcas vēsts”, “Atklāsmes grāmatas interpretācija”, “doktrīnas”, “adventisti kā Jēzus otrās nākšanas gaidītāji”, “tā ir atlikuma baznīca”, “īstā un patiesā mācība”, “adventistu teoloģija”, “pilnīgākā no mācībām”, “sabats”, “tās mācība ir vistuvāk Bībeles mācībai”, “baznīcas pravietiskā loma”, “unikāla mācība”, “trīs eņģeļu vēsts”, “Lielā cīņa starp Kristu un Sātānu” utml. atbildes norāda, ka Adventistu Baznīcas doktrīnas ir tās, kas saista respondentus pie Adventistu Baznīcas. Šādas atbildes devuši 132 respondenti (32% no kopējā respondentu skaita).

Respondenti raksta –

*Es ticu, ka no visām pasaules reliģijām Adventistu Baznīcai ir tāda mācība, kas vistuvāk atbilst Bībeles mācībai. Es esmu ļoti konservatīvs visās jomās, tikai ne savstarpējā saskarsmē. Es nekad neesmu smēķējis vai lietojis alkoholiskos dzērienus un es ticu, ka veģetārisms ir daudz labāks par gaļas lietošanu uzturā. Es esmu strādājis SDA institūcijās visu savu karjeru, tāpēc viegli esmu bijis iesaistīts baznīcas aktivitātēs. Lai gan tajā pašā laikā es nepiekrītu oficiālajai nostājai par viendzimuma laulībām kā arī citiem jautājumiem, tomēr uzskatu, ka Adventistu Baznīcai ir labākā vēsts mūsu laikam. Es esmu ļoti laimīgs piederēt Adventistu Baznīcai.*²¹⁹

*Es ticu samierināšanās vēstij, kas ir būtiska Adventistu Baznīcai pat, ja tā ir pilna ar liekulīgiem farizejiem. Neviena cita baznīca nedod tik skaidru izpratni par Dieva mīlestību, grēku un izpiršanu lielajā konfliktā starp Kristu un Sātānu.*²²⁰

²¹⁸ Sastādījis autors

²¹⁹ Respondenta viedoklis

²²⁰ Respondenta viedoklis

Kopš Lielās vilšanās 1844. gadā tādas Adventistu Baznīcas doktrīnas kā doktrīnas par Debesu svētnīcu, sabatu, mirušo stāvokli, Jēzus otro nākšanu ir “adventisma identitātes centrs, kas vienlaikus arī rada teoloģisko atšķirību”²²¹ no citām protestantu Baznīcām. Respondenti atzīmē tieši minētās adventisma doktrīnas kā tos motīvus, kas tos saista pie Adventistu Baznīcas. Adventismam raksturīgi, ka tas iedarbina īpaši efektīvu saistību mehānismu, veicinot piesaisti reliģiskajai organizācijai – ar ziedošanos (piemēram, uztura aizliegumi, sabats), laika un naudas ieguldījumiem, kā arī ar emocionālo iesaisti un pieķeršanos grupai – ar ciešām savstarpējām attiecībām ar citiem grupas biedriem un uzticēšanos grupas vērtībām un normām, kas veicina uzskatu par pestīšanu tikai grupas ietvaros. Šādā veidā persona veiksmīgi var tikt iesaistīta adventismā,²²² veidojot tajā adventisma identitāti, kuru ir grūti mainīt. Kā raksta kāds no respondentiem –

*Adventisms ir tas, ko es zinu jau kopš dzimšanas. Tas ir daļa no manas psihes. Sava homoseksuālā dzīvesveida dēļ es draudzi neapmeklēju 20 gadus, bet atgriezos, kad mācītājs mani aicināja atpakaļ.*²²³

Sabats

Daļa respondentu atzīmē sabata nozīmi un min to kā iemeslu piederībai Adventistu Baznīcai. Respondenti saka –

*Es ticu uz Bībeli balstītajām Adventistu Baznīcas mācībām, tajā skaitā sabatam, mirušo stāvoklim, Jēzus otrajai nākšanai, bet nejūtu, ka es spētu ietilpt tajā kā homoseksuālis.*²²⁴

*Es ticu sabatam un veselības vēstij, pluss ticu desmitās tiesas nozīmei. Adventistu Baznīca, pat neskatoties uz saviem trūkumiem, ir vistuvāk patiesībai.*²²⁵

Doktrīnai par sabatu tiek piešķirta centrālā loma adventismā. Adventistu Baznīca māca, ka ģimenei ir jābūt pirmajai vietai, kur jātiek mācītām adventisma doktrīnām. Attiecībā uz sabatu tā norāda, ka sabatam ir jāveicina vecāku un bērnu attiecības, sabatam jābūt vienai no tām paražām, ko bērniem vajadzētu turpināt arī pēc aiziešanas no vecāku mājām. Jau no zīdaiņu vecuma bērniem jā māca piedalīties ģimenes svētbrīžos, apmeklēt draudzi, jo “patiesa

²²¹ Skrzypaszek, op. cit., 2.

²²² Vance, *Converging on the Heterosexual Dyad*, 64.

²²³ Respondenta viedoklis

²²⁴ Respondenta viedoklis

²²⁵ Respondenta viedoklis

sabata ievērošana saistīta ar pielūgsmi Dieva namā un Bībeles mācīšanu”.²²⁶ Bērnu audzināšanas mērķis ir sabata ievērošana. Liela nozīme ir vecāku piemēram – vēlams apmeklēt sabatā draudzi un mācīt Bībeli tā, lai tiktu veicināta bērnu piesaiste sabatam. Un tā kā nedēļas kulminācija ir sabats, kuram jāgatavojas visu nedēļu, bērni var palīdzēt sasniegt šo mērķi, veicot mājās sagatavošanās darbus. Adventistu Baznīca rekomendē bērnus izglītēt adventistu skolās, tomēr, ja bērniem nav iespējams apmeklēt adventistu izglītības iestādes, Sabatskola (*Sabbath School*) ir svarīgākais reliģijas mācības līdzeklis, kas palīdz bērniem veidot uz adventismu balstītu reliģisko identitāti.²²⁷ Tādejādi sabats kopš bērnības veicina adventisma identitātes nostiprināšanos un indivīda iesaisti Adventistu Baznīcā.

Atlikums

Daļa respondentu savās atbildēs norādījuši uz “atlikuma” nozīmi kā to iespējamo motīvu piederībai Adventistu Baznīcai. Adventistu Baznīcas “atlikuma teoloģija” veicina ne tikai ekskluzīvu nostāju pret citiem kristiešiem, bet tajā pašā laikā spēlē nozīmīgu lomu adventistu pašizpratnē un Adventistu Baznīcas misijā.²²⁸ Kā raksta respondenti –

*Tā ir Dieva atlikuma draudze. Mums ir Bībeles patiesības, un mēs aizstāvam Dieva Rakstus un turam Viņa baušļus.*²²⁹

*Es stipri ticu, ka tā ir Dieva atlikuma Baznīca, kas atspoguļos Viņa pēdējo žēlastības vēsti mūsu mirstošajai pasaulei šajās pēdējās dienās.*²³⁰

Adventistu Baznīcas “atlikuma teoloģijai” ir tendence ietekmēt to piederīgo uzskatus par piederības svarīgumu Adventistu Baznīcai. Piederība adventistu apziņā ir cieši sasaistīta ar glābšanu, līdz ar to Adventistu Baznīcai “atlikuma teoloģija” ir arī spēcīga sociālās kontroles metode.²³¹ Tomēr pārlietu lielā uzsvāra uz “atlikuma” dēļ Adventistu Baznīca nereti ir iemantojusi negatīvu attieksmi citu kristīgo konfesiju starpā. Saprotot to, Adventistu Baznīca ir meklējusi veidus, kā mainīt savu tēlu, taču šādas iespējamās pārmaiņas varētu radīt draudus adventisma pamatiem un Adventistu Baznīcas identitātes zaudējumam.²³²

²²⁶ *Sabbath Observance*, General Conference of Seventh-day Adventists. [skatīts 02.05.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventist.org/>

²²⁷ Ibid.

²²⁸ Angel Manuel Rodriguez, *The Remnant and the Adventist Church*. The Biblical Research Institute, 2000. [skatīts 05.05.2015]. Pieejams tiešsaistē: <https://www.adventistbiblicalresearch.org/>

²²⁹ Respondenta viedoklis

²³⁰ Respondenta viedoklis

²³¹ Drumm, *Seventh-day Adventists*, 124.

²³² Rodriguez, *The Remnant and the Adventist Church*

Kopumā jāsecina, ka homoseksuālu personu pārliecība ir dziļi iesakņojusies adventismā, daudzi attiecībā uz Adventistu Baznīcas doktrīnām ir konservatīvi. Tāpēc, manuprāt, ir ļoti netaisni, ka šie cilvēki tiek atraidīti tikai dēļ savas seksuālās orientācijas vai dzimuma identitātes. No vienas puses Adventistu Baznīca veido tādu sistēmu, kas cieši iesaista cilvēkus draudzēs, bet tajā pašā laikā tā rīkojas ļoti netaisni, ja kāds no Adventistu Baznīcas piederīgajiem neatbilst valdošajiem noteikumiem un uzskatiem – izstumjot no adventistu draudzēm, liekot šiem cilvēkiem ciest un neļaujot izdzīvot to ticību, pārliecību un reliģisko identitāti.

Kopumā adventisma doktrīnas ir nozīmīgs LGBT motīvs piederēt Adventistu Baznīcai, tomēr ne mazāk būtiskas ir sociālās saites un kopienas kultūra, kas ietekmē LGBT vēlmi piederēt Adventistu Baznīcai.

Adventistu kopienas kultūra

Lai gan sociologi Krauze un Vulfs (*Krause and Wulff*) norāda, ka cilvēki galvenokārt pievienosies draudzēm un paliks reliģiskajās grupās sociālo saišu dēļ, nevis konkrētu reliģisko mācību dēļ²³³, tomēr manas aptaujas dati liecina, ka tikpat svarīgas ir arī reliģiskās mācības. Līdzās Adventistu Baznīcas doktrīnām, adventistu kultūra ir centrālais motīvs 131 respondentam. Tādas respondentu atbildes kā “ģimene”, “esmu adventists trešajā paaudzē”, “kultūra”, “mans mantojums, identitāte”, “dziedāšana kori”, “fons, pamats”, “izglītība adventistu skolās”, “unikāla kopiena” utml. atbildes liecina, ka 32% respondenti jūt saikni ar Adventistu Baznīcu, pateicoties to ideju, paražu un sociālās uzvedības kopumam²³⁴, kas raksturo adventistus kā grupu. Adventistu kopienas kultūra lielā mērā veidojas pateicoties sociālajām saitēm tieši starp adventistiem.

Ģimenes, paaudžu tradīcija

Ģimenes un paaudžu tradīcija ir spēcīga motivācija piederēt adventismam un Adventistu Baznīcai. Respondenti raksta –

*Es esmu dzimis šajā baznīcā un nejutos labi citās konfesijās. Draudze vienmēr ir likusi justies man kā daļai no ģimenes.*²³⁵

Es jūtu spēcīgu kulturālu saikni. Visa mana ģimene un es esmu bijis iesaistīts Adventistu Baznīcā – es biju adventistu mācītājs un evaņģēlists 27 gadus pirms

²³³ Neal Krause and Keith M. Wulff, “Church-Based Social Ties, A Sense of Belonging in a Congregation, and Physical Health Status,” *The International Journal for the Psychology of Religion* 15.1 (2015): 91.

²³⁴ *Culture*. Oxford Dictionaries. [skatīts 30.04.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.oxforddictionaries.com/>

²³⁵ Respondenta viedoklis

*atklāju citiem savu seksuālo orientāciju. Šodien esmu laimīgs, ka esmu atradis mazu draudzi, kura neaprobežojas tikai ar to, ka es esmu gejs, bet redz mani kā brāli Kristū un spēj pieņemt manu vīru kā potenciālo kandidātu Debesīm.*²³⁶

Sociologi Lims un Putnams (*Lim and Putnam*) norāda, ka piederība draudzei palīdz veidot tuvas sociālās saites un saņemt atbalstu. Turklāt reliģiskā identitāte un sociālās saites draudzēs cieši mijiedarbojas. Sociālās saites reliģiskajā organizācijā atšķiras no cita veida sociālajām saitēm, jo draudzēs šīm saitēm pievienojas spēcīga reliģiskās piederības sajūta, kas nodrošina, ka šīs saites ir ļoti ciešas.²³⁷ Šo saišu pārtrūkšana var radīt apjukumu vai dzīves jēgas zudumu. Respondenti raksta –

*Es uzaugu stiprā adventistu ģimenē, kas manī ielika Baznīcas uzskatus kā pamatus, uz kuriem es būvēju pats sevi. Es justos ļoti pazudis, ja man nāktos aiziet no Baznīcas.*²³⁸

*Esmu dzimis adventistu ģimenē. Tā ir kopīga kultūra un mantojums. Ir daudz grūtāk aiziet nekā palikt. Mana ģimene ir tik ilgi bijusi adventismā, ka es nezinu, kā atdalīt adventismu no manas identitātes. Lai notiktu kādas pārmaiņas, mums ir jāpaliek Adventistu Baznīcā.*²³⁹

Krauze un Vulfs uzsver, ka cilvēkiem, kuri ir ilgu laika periodu bijuši iesaistīti kādā draudzē, ir daudz lielāka varbūtība turpināt piederēt draudzei nekā tiem, kuri nav bijuši iesaistīti ilgstoši vai neasociē sevi ar draudzi.²⁴⁰ Respondenti norāda –

Es piedzimu un uzaugu adventistu ģimenē. Man vienmēr ir bijusi spēcīga vēlme palikt reliģiski aktīvam. Bija laiks, kad es atsaucu savu piederību draudzē, citādi es pats būtu no tās izslēgts. Pēc pārceļšanās uz citu vietu es atradu pieņemošu draudzi un tiku pārkristīts. Pēdējo gadu laikā kopš vēl vienas pārceļšanās es joprojām esmu nedaudz iesaistīts draudzē un neviens nezina par manu orientāciju šeit. Es domāju, ka, pateicoties manai spēcīgajai pārlicēbai un audzināšanai, pat tad, ja man nekad nebūtu atļauts atgriezties adventistu draudzē, es joprojām

²³⁶ Respondenta viedoklis

²³⁷ Chaeyoon Lim and Robert D. Putnam, "Religion, Social Networks and Life Satisfaction," *American Sociological Review* 75.6 (2010): 927.

²³⁸ Respondenta viedoklis

²³⁹ Respondenta viedoklis

²⁴⁰ Krause and Wulff, op. cit., 88.

*identificētu sevi kā adventistu. Citiem vārdiem sakot, “tu vari izņemt cilvēku no baznīcas, bet nevari baznīcu izņemt no cilvēka”.*²⁴¹

Neskatoties uz to, ka mūsdienu cilvēkam ģimenē pastāvošajām vērtībām attiecībā uz reliģiju ir mazāk būtiska nozīme nekā agrākos gadsimtos un cilvēks, neviena neietekmēts, pats var izvēlēties, vai un kā būt reliģiskam, kā arī, neskatoties uz to, ka bieži reliģiskā identitāte vairs netiek pārmantota, tomēr joprojām reliģiskā identitāte spēlē nozīmīgu lomu arī mūsdienu pasaulē.²⁴² LGBT atzīst, ka liela nozīme reliģiskās identitātes veidošanās procesā ir bijusi tieši adventistu ģimenēm, kurās tie ir auguši.²⁴³ To vecāki lielākoties ģimenes dzīvi veidojuši ap baznīcu un reliģiskiem pasākumiem, kas vēl vairāk nostiprinājusi LGBT reliģisko identitāti.²⁴⁴ Kopumā LGBT atzīst, ka ir auguši mīlošās, saliedētās un stiprās ģimenēs.²⁴⁵ Sociologa Verna Bengstona (*Vern Bengston*) 50 gadus ilgie pētījumi par reliģijas transmisiju liecina, ka ciešas un mīlošas vecāku attiecības ar bērnu nākotnē veicina ciešāku bērna saikni ar reliģisko organizāciju, kurā ir iesaistīti bērna vecāki.²⁴⁶ Vispārēji novērojumi liecina, ka vecāku reliģiskā ietekme uz bērniem kopumā nav samazinājusies kopš 1970. gada, kad Bengstons sāka pētījumus par reliģijas transmisiju, kas ir pretrunā ar teoriju par pieaugošu individuālismu un neatkarību jaunākajās paaudzēs.²⁴⁷ Nenovērtēta ir arī vecvecāku ietekme reliģijas transmisijā – tā ir daudz svarīgāka kā to varētu iedomāties, jo tā var pastiprināt reliģijas transmisiju vai būt veiksmīga alternatīva gadījumā, ja bērna un vecāku attiecības nav ciešas vai ir problemātiskas. Pētījumi norāda, ka reliģiskajām grupām, kam ir tendence uz norobežošanos, reliģiskās transmisijas rādītāji ir daudz augstāki, tajās ir augstāks ģimenes pēctecības rādītājs attiecībā uz reliģijas transmisiju nākamajās paaudzēs.²⁴⁸ Attiecībā uz reliģijas pārmantojamību nākamajās paaudzēs, Bengstons norāda, ka visticamāk reliģija tiks saglabāta nākamajās paaudzēs, ar nosacījumu, ka abi vecāki būs vienas ticības pārstāvji, to laulība būs veiksmīga, tie regulāri apmeklēs baznīcu un būs cieši iesaistīti baznīcas dzīvē.²⁴⁹

²⁴¹ Respondenta viedoklis

²⁴² Nancy T. Ammerman, “Religious Identities and Religious Institutions,” in *Handbook of the Sociology of Religion*, ed. M. Dillon (New York: Cambridge University Press, 2003), 207.

²⁴³ Drumm, *Seventh-day Adventists*, 55.

²⁴⁴ *Ibid.*, 54.

²⁴⁵ *Ibid.*, 55.

²⁴⁶ Vern L. Bengtson et al., *Families and Faith: How Religion is Passed Down Across Generations* (New York: Oxford University Press, 2013), 74.

²⁴⁷ Margarita A. Mooney, Review of *Families and Faith: How Religion is Passed Down Across Generations*, by Vern L. Bengtson, *Journal for the Scientific Study of Religion*, 2014: 226.

²⁴⁸ Shane W. Parker, Review of *Families and Faith: How Religion is Passed Down Across Generations*, by Vern L. Bengtson, *Journal for Biblical Manhood & Womanhood*, Spring 2014: 38.

²⁴⁹ Bengtson, op. cit., 127.

Bērnu un jauniešu iesaistīšana draudzēs

Blakus paaudžu un ģimenes tradīcijām, daļa respondentu atzīmē tādu Adventistu Baznīcas institūciju kā skolu nozīmi, draudzes apmeklējumu bērībā, draugus un domubiedrus no Adventistu Baznīcas. Viens no respondentiem norāda –

Es joprojām līdz galam neesmu atradis atbildi uz šo jautājumu. Es nepiekrītu visām doktrīnām un teoloģijai. Man ir daži tiešām tuvi draugi Adventistu Baznīcā, kuri ir mani domubiedri, tāpēc, iespējams, zinot, ka neesmu viens ar atšķirīgu viedokli (tostarp par dzimuma identitātes jautājumiem), šis ir iemesls, kas liek man palikt, tomēr sajūta, ieejot baznīcā, bieži ir it kā es būtu nonācis sektā...²⁵⁰

Adventistu Baznīca 2013. gadā veica pētījumu, lai noskaidrotu bērnu un jauniešu iesaisti Adventistu Baznīcā. Tika secināts, ka lielākā daļa no aptaujātajiem bērniem un jauniešiem ir gan jutušies, gan bijuši ļoti iesaistīti draudzēs. Lielākā daļa no bērībā iepazītajiem draugiem ir tikuši iepazīti tieši draudzē.²⁵¹ Šādas uz draudzi bāzētas draudzības saites stiprina piederības sajūtu reliģiskajai kopienai.²⁵² Vairums adventistu draudžu papildus dievkalpojumiem veido programmas bērniem un jauniešiem, veicinot vēl lielāku bērnu socializāciju adventismā. Adventistu ģimenēs augušajiem ir ierasti piedalīties draudzes aktivitātēs. Viena no labāk zināmākajām šādām programmām ir Ceļa Meklētāju klubs (no angļu val. – *Pathfinder club*), kas veido skautu un gaidu klubiem līdzīgas aktivitātes pusaudžiem. Arī vasaras nometnes ir draudžu programmu neatņemama sastāvdaļa.²⁵³ Kā norāda kāds no respondentiem –

Man patīk slavēt Dievu ar dāvanām, ko Viņš man devis caur mūziku, man patīk iesaistīties baznīcas aktivitātēs, sākot no Sabatskolas līdz Ceļa Meklētāju klubam. Tas palīdz man augt garīgi un pretoties kārdinājumiem.²⁵⁴

Adventistu izglītības institūcijas

Reliģiskās identitātes veidošanā ievērojama ietekme ir Adventistu Baznīcas izglītības sistēmai. 7% no kopējā respondentu skaita (jeb 21% no “adventistu kultūras”) atzīst, ka tie ir mācījušies adventistu mācību iestādēs, kur uz tiem pavadītais laiks atstājis lielu iespaidu, iegūstot draugus un nostiprinot reliģiskos uzskatus. Respondenti atzīst, ka adventistu skolās

²⁵⁰ Respondenta viedoklis

²⁵¹ *Seventh-Day Adventist Study: Young Adult Study*. Ventura: Barna Group, 2013. [skatīts 04.05.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventist.org/>

²⁵² Lim and Putnam, op. cit., 927.

²⁵³ Drumm, *Seventh-day Adventists*, 57.

²⁵⁴ Respondenta viedoklis

iegūtā izglītība un no tās izrietošie ieguvumi varētu būt iespējamais motīvs to piederībai Adventistu Baznīcai.

Adventistu Baznīcas pārvaldībā ir 7 804 skolas, koledžas un universitātes, kurās mācās vairāk par pusotru miljonu skolnieku un studentu.²⁵⁵ Adventistu skolu mērķis ir veicināt ciešu studentu iesaisti adventismā.²⁵⁶ Kopumā sabiedrības un tostarp izglītības sistēmas sekularizēšanās ir bijis spēcīgs pamudinājums konservatīvām kristīgajām konfesijām dibināt savas mācību iestādes vai atbalstīt māj mācību. Sociologs Darens Šerkats (*Darren Sherkat*) norāda, ka reliģiskās grupas, kurām ir konservatīvu uzskatu un pārliecību sistēma, atzīst sekulārās izglītības spēku un tādēļ meklē veidus, kā izolēt savus piederīgos no šādiem sociālajiem spiedieniem.²⁵⁷ Konfesiju skolām ir tendence studentiem nodrošināt “droša patvēruma” sajūtu, piedāvājot sociālu atbalstu, kā arī brīvību paust viedokli, kas lielākoties ir saskaņā ar citu studentu vērtībām. Valsts izglītības iestādēs sava viedokļa paušana var būt apgrūtināša, jo adventistu studenti nereti sastopas ar vērtībām, kas ir pretrunā adventisma vērtībām. Konfesiju izglītības iestādes studentiem palīdz veidot spēcīgu piederības sajūtu konfesijai, stiprina konkrētās konfesijas uzskatus un identitāti.²⁵⁸

Atbalsts LGBT adventistiem

Daļa respondentu – 19 respondenti (5%) – savu piederību Adventistu Baznīcai uzskata par misiju – tie norādījuši, ka to iemesls piederēt Adventistu Baznīcai ir citas LGBT personas un “Kinship” atbalsta grupa. Šiem respondentiem ir būtiski palikt iesaistītiem Adventistu Baznīcā, lai sniegtu atbalstu citām LGBT personām, ar savu klātbūtni veicinātu pārmaiņas attiecībā uz homoseksualitāti adventistu draudzēs. Kā norāda kādi no respondentiem –

*Es palieku, jo vēlos palīdzēt LGBT personām, kuras pašlaik nāk atklātībā, lai tiem nav jāiet cauri tam, kam gāju es.*²⁵⁹

*Es vēlos būt redzams un kļūt par paraugu, lai atbalstītu citas LGBT personas Baznīcā.*²⁶⁰

²⁵⁵ *About Us*. Department of Education, Seventh-day Adventist Church. [skatīts 02.05.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://education.gc.adventist.org/>

²⁵⁶ Drumm, *Seventh-day Adventists*, 61.

²⁵⁷ Darren E. Sherkat, “Religious Socialization: Sources of Influence and Influences of Agency,” in *Handbook of the Sociology of Religion*, ed. M. Dillon (New York: Cambridge University Press, 2003), 161.

²⁵⁸ Arniika Kuusisto, “Growing up within a Religious Community: A Case Study of Finnish Adventist Youth,” *Journal of Empirical Theology* 22 (2009): 62.

²⁵⁹ Respondenta viedoklis

²⁶⁰ Respondenta viedoklis

Lims un Putnams norāda, ka sociālās saites, kas balstītas uz reliģisku identitāti, ir stipras, kamēr vien šo saišu dalībnieki satiekas regulāri noteiktā kontekstā un dalās vienojošās identitātes izjūtās.²⁶¹ “Kinship” to biedriem regulāri veido pasākumus ar mērķi saglabāt to adventisma identitāti – savos pasākumos “Kinship” aicina uzstāties adventistu lektoros un mācītājus, kā arī iepazīstina to biedrus ar tematiem, kas lielā mērā tiek asociēti ar adventismu – veselīgu dzīvesveidu, Bībeles vēsturi utml.²⁶² “Kinship” ir svarīgi to biedriem veidot alternatīvu līdz šim ierastajai socializācijai adventistu draudzēs, palīdzēt veidot jaunus lomu modeļus. Lielākoties šie jaunie lomu modeļi ir citi adventisti nevis personas no lielākām LGBT kopienām.²⁶³

Ne mazāk būtisks ir atbalsts, ko ir iespējams saņemt no līdzīgi domājošiem. Tie, kuri saņem atbalstu no draudzes biedriem, daudz biežāk arī jūtas piederīgi draudzei.²⁶⁴ LGBT adventistiem nozīmīgs atbalsts ir heteroseksuāļi, kuri atbalsta LGBT centienus cīņā par pieņemšanu adventistu draudzēs. Kā norāda respondenti –

*Lai gan esmu heteroseksuālis, es respektēju faktu, ka ir arī citas orientācijas. Mani apbēdina, ka baznīca noraida šīs citas orientācijas. Es palieku Adventistu Baznīcā cerībā, ka tā varētu mainīties un kļūt daudz pieņemošāka.*²⁶⁵

*Esmu heteroseksuālis, taču manas ģimenes loceklis ir gejs. Esmu sarūgtināts par valdošo fanātismu pret LGBT personām baznīcā. Neskatoties uz manu nepatiku pret to, kā baznīca apejas ar šiem cilvēkiem, es palieku Adventistu Baznīcā ne tikai mūsu doktrīnu dēļ, bet daudz svarīgāk – jo es vēlos pieredzēt pārmaiņas. Manam vīram un bērniem ir šāda pati misijas apziņa. Paliekot mēs labāk varam atbalstīt LGBT adventistus, sarunājoties, daloties mūsu uzskatos un “mīkstinot” citu adventistu sirdis.*²⁶⁶

Citi motīvi

Tādas respondentu atbildes kā “es mīlu Dievu”, “ieradums”, “jūtos labi draudzē”, “Jēzus mani aicina”, “man patīk”, “pareizā lieta, ko darīt”, “draudze ir mana misija” iekļāvu kategorijā “Citi motīvi”. Šādas un tamlīdzīgas atbildes snieguši 27 respondenti (jeb 7% no kopējā respondentu skaita).

²⁶¹ Lim and Putnam, op. cit., 929.

²⁶² *What is Kinship Kampmeeting?* SDA Kinship, 2015. [skatīts 07.05.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.sdakinship.org/>

²⁶³ Drumm, *Seventh-day Adventists*, 85.

²⁶⁴ Krause and Wulff, op. cit., 88.

²⁶⁵ Respondenta viedoklis

²⁶⁶ Respondenta viedoklis

Respondenti raksta –

*Mans motīvs ir Dievs un tikai Dievs. Man nepatīk šī organizācija, ne es arī piekrītu tās galvenajām mācībām, bet tā ir laba morālā skola.*²⁶⁷

*Labs jautājums. Es esmu iedomājies, ka, paliekot un cīnoties par liberālām vērtībām Adventistu Baznīcā, tas varētu nest kādas mazas, mazas pārmaiņas.*²⁶⁸

*Es esmu adventists savā sirdī, prātā un dvēselē. Un tas nevar mainīties, neskatoties uz to, ka draudzes padome mani izslēdza no draudzes. Esmu pieņēmis, ka esmu gejs un ticu, ka Jēzus pieņem mani. Mana motivācija – es mīlu Jēzu vairāk kā jebkad, jo Viņš mani mīl vairāk kā es spētu iedomāties.*²⁶⁹

Izvērtējot respondentu atbildes, tās liek noprast, ka daļai respondentu nav skaidra motivācija piederēt Adventistu Baznīcai, jo viņu atbildēs neparādās atsauces uz tikai adventismam raksturīgām idejām.

Kā norāda Krauze un Vulfs piederības sajūta konfesijai var rasties ne tikai no sociālajām saitēm draudzēs vai reliģiskajām mācībām. Ir daļa, kurus piederēt draudzei motivē pārliecība un ticība, ka Dievs tos mīl un, ka Dievs vēlas, lai tie būtu konkrētajā draudzē. Pat, sastopoties ar negatīvu attieksmi draudzē, ir iespējams justies piederīgam, esot pārliecinātam, ka tas ir tieši tas, ko Dievs vēlas.²⁷⁰

Nav/nemin motīvus

Šajā apakšnodaļā, lai gan tajā tiek aprakstīta situācija, kas nav tieši saistīta ar mana darba tēzi, man šķiet būtiski atklāt to respondentu atbildes, kuri ir vīlušies Adventistu Baznīcas nostājā pret homoseksualitāti. Gandrīz viena ceturtdaļa – 97 respondenti – nav norādījuši iemeslus vai tiem nav nekādu motīvu piederēt Adventistu Baznīcai. Vairums šo respondentu neapmeklē adventistu draudzes un nav arī tām piederīgi. Respondenti raksta –

Es izvēlējos pamest Adventistu Baznīcu, jo ir mazliet ironiski, ka Baznīca sludina Dieva mīlestību, taču atsakās atzīt, ka mīlestība var būt dažādās formās. Es nespēju piederēt organizācijai, kurā man ir jāspiež pārējiem mani pieņemt. Es neticu, ka pašreizējā Adventistu Baznīcas politika spētu radīt LGBT personām

²⁶⁷ Respondenta viedoklis

²⁶⁸ Respondenta viedoklis

²⁶⁹ Respondenta viedoklis

²⁷⁰ Krause and Wulff, op. cit., 89.

*vēlmi dzīvot autentisku un patiesu dzīvi. Tomēr situācijas mainās – kādā brīdī arī šķīrušies cilvēki nebija gaidīti adventistu draudzēs.*²⁷¹

*Es pametu draudzi dēļ apvainojumiem, ko saņēmu, sektai līdzīgas atmosfēras, sieviešu tiesībām, antropoloģiskiem jautājumiem (mēģinot glābt citas kultūras bez to vēstures saglabāšanas)... Tā es varētu turpināt dienām.*²⁷²

*Esmu pametis draudzi. Bez attieksmes pret LGBT esmu vīlies Adventistu Baznīcas izteiktajā ekskluzivitātē attiecībā pret pārējo kristīgo pasauli. Baznīcas mūri ir augsti un durvis ir aizvērtas, kas liek man justies neaicinātam arī šo iemeslu dēļ.*²⁷³

*Es nepiederu Adventistu Baznīcai un neapmeklēju adventistu draudzi. Esmu "Kinship" biedrs, jo būt adventistam ir kultūras jautājums, sava veida izolācija no apkārtējās sabiedrības. To panācis arī veģetārisms, sabats, vainas apziņa, ka mēs nedarām pietiekami, lai paātrinātu Kristus atgriešanos. Domāju, ka adventistu filozofija veicina neirotisku personību, kura vienmēr raizējas, vai ir pietiekami laba un gatava nākamajai pasaulei. Man aizliedza runāt draudzē, mani izsmēja, pazemoja par to, ka es esmu gejs. Esmu noguris no adventisma filozofijas sekotāju attieksmes. Pašlaik man nav motīvu piederēt Adventistu Baznīcai.*²⁷⁴

24% no kopējā respondentu skaita, saskaroties ar neiecietību, nepieņemošu un naidīgu attieksmi adventistu draudzēs, ir atstājuši vai tikuši izslēgti no adventistu draudzēm, šī iemesla dēļ tie izvēlējušies neatklāt motīvus vai tiem nav nekādu motīvu piederēt Adventistu Baznīcai. Iespējams, šie respondenti vēlētos palikt Adventistu Baznīcā, ja vien tie nebūtu saņēmuši noraidījumu Adventistu Baznīcā. Varētu teikt, ka šīs personas netieši paliek saistītas ar Adventistu Baznīcu, pateicoties "Kinship". LGBT bijušie adventisti pulcējas "Kinship" grupā, jo tos vieno kopēja reliģiskā pieredze.

²⁷¹ Respondenta viedoklis

²⁷² Respondenta viedoklis

²⁷³ Respondenta viedoklis

²⁷⁴ Respondenta viedoklis

Apkopojot anketēšanas rezultātus ir iespējams izdarīt šādus seicinājumus:

- Neskatoties uz to, ka liela daļa homoseksuālu personu atstāj Adventistu Baznīcu, vairums no tiem nezaudē reliģisko identitāti, daļa joprojām saglabā zināmu adventisma identitāti, turpinot ievērot dažādas adventismam raksturīgas tradīcijas;
- 32% aptaujāto norāda, ka Adventistu Baznīcas doktrīnas ir to motīvs piederēt Adventistu Baznīcai. Respondenti izceļ tādas doktrīnas kā sabats un “atlikuma” ideja, Atklāsmes grāmatas interpretācija un Adventistu Baznīcas pravietiskā loma. Kopumā Adventistu Baznīcas doktrīnām ir tendence ietekmēt adventistu uzskatus par piederības svarīgumu tieši Adventistu Baznīcai;
- 32% respondentu jūt saikni ar Adventistu Baznīcu, pateicoties to ideju, paražu un sociālās uzvedības kopumam, kas raksturo adventistus kā grupu. Lielākoties viņu motīvs piederēt Adventistu Baznīcai izriet no sociālajām saitēm, kas ietekmējušas un nostiprinājušas LGBT reliģisko identitāti;
- Respondenti atzīst, ka ievērojamu ietekmi uz viņiem ir atstājušas to ģimenes, adventistu izglītības iestādes, draudzes apmeklējums bērnībā, draugi no Adventistu Baznīcas. Adventistu Baznīca lielu uzmanību pievērš bērnu iesaistīšanai adventismā, veidojot dažādas viņiem domātas programmas un aktivitātes draudzēs;
- Adventistu Baznīcas pakļautībā esošās izglītības iestādes veido spēcīgu piederības sajūtu konfesijai, stiprinot adventisma vērtības un identitāti studentos;
- 5% respondentu norādījuši, ka viņu iemesls piederēt Adventistu Baznīcai ir citas LGBT personas un “Kinship” atbalsts. Respondentiem ir būtiski palikt iesaistītiem Adventistu Baznīcā, lai sniegtu atbalstu citām LGBT personām un veicinātu pārmaiņas attiecībā uz homoseksualitāti Adventistu Baznīcā. “Kinship” tā biedriem nodrošina alternatīvu līdz šim ierastajai socializācijai adventistu draudzēs.
- 7% norādījuši, ka viņiem nav skaidra motivācija piederēt Adventistu Baznīcai, viņu atbildēs neparādās atsauces uz tikai adventismam raksturīgām idejām. Lielākoties viņus motivē mīlestība uz Dievu.
- Puse no respondentiem ir jutušies izolēti vai saņēmuši noraidījumu adventistu draudzēs savas seksuālās orientācijas dēļ. Šie respondenti ir saskaršies ar draudžu locekļu neiecietību, turklāt maz ir tādu adventistu draudžu, kas būtu pieņemošas, atbalstošas un draudzīgas homoseksuālām personām;
- Tā kā lielākā daļa adventistu dzīvo ārpus Rietumu kultūras, izmaiņas nākotnē attiecībā uz homoseksualitāti Adventistu Baznīcā nav gaidāmas – Adventistu Baznīca visdrīzāk nemainīs savas nostādnes par homoseksualitāti, neskatoties uz “Kinship” pūliņiem un LGBT adventistu arvien dzirdamāko balsi.

SECINĀJUMI

Pētījuma ietvaros esmu atklājusi, ka pastāv divi dominējošie “Kinship” grupas dalībnieku motīvi, par to, kāpēc LGBT personas vēlētos piederēt Adventistu Baznīcai:

- adventisma doktrīnas;
- adventistu kopienas kultūra.

Uz šiem motīviem atsaucas $\frac{3}{4}$ no visiem aptaujātajiem. Tas liek uzdot jautājumu – kas adventismā ir tik īpašs, kas homoseksuālām personām liek vēlēties palikt Adventistu Baznīcā, kas kritizē, nosoda, izslēdz no sava vidus?

32% respondentu norāda, ka viņu motīvs piederēt Adventistu Baznīcai ir adventisma doktrīnas. Respondentiem ir nozīmīgas tādas doktrīnas kā sabats un atlikuma teoloģija, kā arī Adventistu Baznīcas Atklāsmes grāmatas interpretācija, adventisma pravietiskā loma, “Lielās cīņas” motīvs, u.c. doktrīnas. Adventistu Baznīcas doktrīnām ir tendence ietekmēt adventistu uzskatus par piederības svarīgumu tieši Adventistu Baznīcai.

Tikpat daudz – 32% – respondentu kā motīvu piederēt Adventistu Baznīcai min adventistu kopienas kultūru. Lielu ietekmi uz šiem respondentiem ir atstājušas viņu ģimenes, adventistu izglītības iestādes, draudzes apmeklējums bērnībā un draugi no Adventistu Baznīcas. Daudz lielāka varbūtība piederēt Adventistu Baznīcai ir tiem, kuri jau kopš bērnības ir bijuši iesaistīti Adventistu Baznīcā.

Šie abi aspekti – adventisma doktrīnas un adventistu kopienas kultūra – liecina par ļoti konkrētu praksi Adventistu Baznīcā. Adventistu Baznīcai piederīgie praktizē dzīvesveidu, kas ir skaidri norādīts adventisma doktrīnās. Šīs doktrīnas pārliecina, ka tikai šajā Baznīcā ir skaidras līnijas, balsti un pamati mainīgajā un neskaidrajā kultūrvidē. Jau kopš Adventistu Baznīcas pirmsākumiem doktrīnas, no kurām izriet adventisma dzīvesveids, ir radījušas sistēmu, kas ļauj justies droši tiem, kuri ievēro šīs doktrīnas. Tādā sistēmā viss, kas ir saistīts ar cilvēka nākotni un pestīšanu, ir skaidri saprotams un paredzams. Šī iemesla dēļ tā cilvēkiem šķiet pievilcīga. Turklāt cilvēks pats var kontrolēt savu “pestīšanas ceļu”. No šādas drošību veidojošas sistēmas ir grūti aiziet.

Piemēram, sabats adventistu mācībā “ir Dieva mūžīgā zīme par Viņa pastāvīgo derību starp Dievu un Dieva ļaudīm. Sabats ir cilvēku glābšanas un svētošanas simbols, cilvēku uzticības pierādījums un ieskats cilvēku mūžīgai dzīvei nākotnē Dieva valstībā”.²⁷⁵

²⁷⁵ *Seventh-day Adventist Church Manual*, 163.

Adventistu Baznīcā cilvēku uzticība Dievam tiek mērīta saistībā ar precīzu sabata ievērošanu un, ja tas tiek darīts, tad cilvēks ir uz pestīšanas ceļa.

Īpašu pestīšanas drošības sistēmu apliecina Adventistu Baznīcas doktrīna par “atlikumu” un tā misiju. “Atlikuma Baznīca” no pārējām atšķiras ar Dieva likumu ievērošanu, ar “pravieša gara dāvanas” izpausmi, Dieva tiesas laika paziņošanu. Katrs ticīgais, kurš personīgi pieder šim “atlikumam” tiek pestīts.²⁷⁶

Šie ir piemēri gatavai pestīšanas sistēmai un līdz ar to drošības sistēmai. Turklāt sabats un “atlikuma teoloģija” ir adventisma prenostatījumi pārējai pasaulei, kas adventistiem ļauj domāt, ka viņi ir īpaši.

Adventisms ir izveidojis efektīvu saistību sistēmu, kas veicina personas iesaisti adventismā. Tas tiek panākts ar ziedošanos – askētisku dzīvesveidu (atturēšanos no tabakas, alkohola, cūkgaļas), sabata ievērošanu utml., kā arī ar ieguldījumiem laika un naudas izteiksmē, ar emocionālo iesaisti un pieķeršanos – ar ciešām savstarpējām attiecībām ar citiem grupas biedriem, uzticēšanos grupas vērtībām. Katram cilvēka vecuma posmam tiek veidotas programmas, lai cilvēki jau kopš bērnības tiktu piesaistīti un paliktu adventistu draudzēs. Viss minētais veicina uzskatu par cilvēka virzību uz pestīšanu tikai adventisma ietvaros. Ideja par rakstura pilnveidošanu, sabats, “atlikuma teoloģija” u.c. idejas virza uz noslēgtas kopienas veidošanos un socializēšanos tikai savas kopienas ietvaros.

Pētījuma rezultāti liecina, ka, lai gan ir “Kinship” biedri, kuri atstāj Adventistu Baznīcu, daļa no tiem joprojām spēj saglabāt zināmu adventisma identitāti, turpinot ievērot dažādas adventismam raksturīgas mācības un tradīcijas – piemēram, sabatu, veģetārismu. Adventistu kopienas kultūra respondentiem joprojām paliek nozīmīga.

²⁷⁶ *Seventh-day Adventist Church Manual*, 160.

PATEICĪBAS

Pateicība Intai Jākobsonei, Kristai Jākobsonei, Ainim Kasparam – ģimenei, domubiedriem, studentiem un draugiem – par ieteikumiem un morālo atbalstu darba izstrādē, kā arī manam vīram Arnim Tēraudam par finansiālo atbalstu.

Grāmatas

1. Ammerman, Nancy T. "Religious Identities and Religious Institutions". In M. Dillon, ed. *Handbook of the Sociology of Religion*. New York: Cambridge University Press, 2003.
2. Anderson, James M. *Daily Life During the Reformation*. Santa Barbara: Greenwood, 2011.
3. Balode, Dace. "Einuhi Debesu valstības dēļ". // Sast. Valdis Tēraudkalns. *Ceļš. Latvijas Universitātes Teoloģijas fakultātes teoloģisks un kultūrvēsturisks izdevums Nr. 59*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
4. Bengtson, Vern L., Norella M. Putney and Susan Harris. *Families and Faith: How Religion is Passed Down Across Generations*. New York: Oxford University Press, 2013.
5. *Bībele*. Rīga: Latvijas Bībeles biedrība, 2012.
6. Brātens, Karls E. *Luteriskās teoloģijas principi*. Rīga: Latvijas Universitātes Teoloģijas fakultātes izdevniecība "Ceļš", 1997.
7. Cālītis, Juris. "Būt vai nebūt laulībām Baznīcā?". // Sast. J.Rubenis. *Teoloģija: teorija un prakse. Mūsdienu latviešu teologu raksti, I*. Rīga: Zvaigzne ABC.
8. Drumm, Rene. *Becoming Gay and Lesbian: Identity Construction Among Seventh-day Adventist Homosexuals*. Denton: Texas Woman's University, 1998.
9. Drumm, Rene. "Seventh-day Adventists". In J. Siker, ed. *Homosexuality and Religion: An Encyclopedia*. Westport: Greenwood Press, 2007.
10. Finke, Roger and Rodney Stark. *Acts of Faith: Explaining the Human Side of Religion*. Los Angeles, C.A.: University of California Press, 2000.
11. Gates, Gary J. *LGBT Demographics: Comparisons Among Population-Based Surveys*. Williams Institute, UCLA School of Law, 2014.
12. Hiršs, Ilmārs un Sigita Hirša. *Reliģisko terminu vārdnīca*. Rīga: Kristīgās vadības koledža, 2008.
13. Kapitzke, Cushla. *Literacy and Religion: The Textual Politics and Practice of Seventh-day Adventism*. Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 1995.
14. Knight, George. *A Search for Identity: The Development of Seventh-day Adventist Beliefs*. Hagerstown: Review & Herald, 2000.

15. London, Samuel G. *Seventh-day Adventists and the Civil Rights Movement*. Mississippi: The University Press of Mississippi, 2009.
16. Numbers, Ronald L. *Prophetess of Health: A Study of Ellen G. White*, 3d ed. Michigan: William B. Eerdmans Publishing Co., 2008.
17. Plantiga, Alvin. *Warranted Christian Belief*. New York: Oxford University Press, 2000.
18. Pohler, Rolf J. *Change in Seventh-day Adventist Theology a Study of the Problem of Doctrinal Development*. Andrews University, 1995.
19. Rapport, Jeremy. "Seventh-day Adventist Church". In J. Melton, ed. *Religions of the World: A Comprehensive Encyclopedia of Beliefs and Practices*. Santa Barbara: ABC-CLIO, 2010.
20. *Seventh-day Adventist Church Manual*. 18th ed. Hagerstown, Maryland: Review and Herald, 2010.
21. Siker, Jeffrey S. "Protestantism". In J. Siker, ed. *Homosexuality and Religion: An Encyclopedia*. Westport: Greenwood Press, 2007.
22. Sherkat, Darren E. "Religious Socialization: Sources of Influence and Influences of Agency". In M. Dillon, ed. *Handbook of the Sociology of Religion*. New York: Cambridge University Press, 2003.
23. Stark, Rodney and William Sims Bainbridge. *A Theory of Religion*. New York: Peter Lang, 1987.
24. Tēraudkalns, Valdis. *Reliģijpētniecība: vēsture, metodes, teorijas*. Rīga: Mansards, 2014.
25. Volo, James M. and Dorothy Denneen Volo. *Family life in 19th-century America*. Westport: Greenwood Press, 2007.
26. Whitehead, Andrew L. *Religion, Sexuality, and Gender: An Individual and Organizational Analysis*. Waco: Baylor University, 2012.
27. Witte, John. "Sex and Marriage in the Protestant Tradition: 1500-1900". In Adrian Thatcher, ed. *Oxford Handbook of Theology, Sexuality and Gender*. Oxford: Oxford University Press, 2014.

Periodiskie izdevumi

1. Bull, Malcolm. "Eschatology and Manners in Seventh-Day Adventism." *Archives de sciences sociales des religions* 65.1 (Jan. - Mar. 1988): 145 – 159.
2. Bull, Malcolm. "The Seventh-Day Adventists: Heretics of American Civil Religion." *Sociological Analysis* 50.2 (1989): 177 – 187.

3. Damsteegt, P. Gerard. "Foundations of the Seventh-day Adventist Message and Mission." *Missiology: An International Review* VIII. 1 (January 1980): 71 – 82.
4. Davidson, J. Kenneth, Carol Anderson Darling and Laura Norton. "Religiosity and the Sexuality of Women: Sexual Behavior and Sexual Satisfaction Revisited." *The Journal of Sex Research* 32.3 (1995): 235 – 243.
5. Elliot, Yolanda. "Who We Are." *Connection* 38.10 (December 2014): 2.
6. Gross, Martine. "To Be Christian and Homosexual." *Nova Religio* 11.4 (2008): 77 – 101.
7. James, Eric. "Sex and the Church." *British Medical Journal* 2.6154 (December 1978): 1766 – 1768.
8. Koranteng-Pipim, Samuel. "Born a Gay and Born Again? Adventism's Changing Attitude Toward Homosexuality." *Journal of the Adventist Theological Society* 10/1-2 (February 1999): 141 – 183.
9. Krause Neal and Keith M. Wulff . "Church-Based Social Ties, A Sense of Belonging in a Congregation, and Physical Health Status." *The International Journal for the Psychology of Religion* 15.1 (2015): 73 - 93.
10. Kuusisto, Arniika. "Growing up within a Religious Community: A Case Study of Finnish Adventist Youth." *Journal of Empirical Theology* 22 (2009): 47 – 69.
11. Leeming, David. "Religion and Sexuality: The Perversion of a Natural Marriage." *Journal of Religion and Health* 42.2 (2003): 101 – 109.
12. Lim Chaeyoon and Robert D. Putnam. "Religion, Social Networks and Life Satisfaction." *American Sociological Review* 75.6 (2010): 914 – 933.
13. Mazat, Alberta. "Adventists and Sex: A Therapist's Perspective." *Spectrum* 15.1 (May 1984): 2 – 9.
14. Mooney, Margarita A. Review of *Families and Faith: How Religion is Passed Down Across Generations*, by Vern L. Bengtson, *Journal for the Scientific Study of Religion*, 2014: 226 – 227.
15. Newman, David J. "How Much Diversity Can We Stand." *Ministry*, April 1994: 5.
16. Parker, Shane W. Review of *Families and Faith: How Religion is Passed Down Across Generations*, by Vern L. Bengtson. *Journal for Biblical Manhood & Womanhood*, Spring 2014: 37 – 39.
17. Poenitz, Floyd. "What Is Seventh-Day Adventist Kinship?" *Connection* 38.10 (December 2014): 11.
18. Skrzypaszek, John. "Conversion and Identity in the Context of the Seventh-day Adventist Faith Tradition." *Theology Papers and Journal Articles* (2012): 1 – 17.

19. Staples, Russell. "Must Polygamists Divorce?" *Spectrum* 13.1 (September 1982): 44 – 53.
20. Vance, Laura L. "Coverging on the Heterosexual Dyad: Changing Mormon and Adventist Sexual Norms and Implications for Gay and Lesbian Adherents." *Nova Religio: The Journal of Alternative and Emergent Religions* 11.4 (May 2008): 56 – 76.
21. "Who We Are." *The Newsletter of Seventh-day Adventist Kinship International, Inc.* 38/9 (November 2014): 2.

Elektroniskie resursi

1. 28 *Fundamental Beliefs*. [skatīts 20.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventistarchives.org/>
2. *A Brief History of Kinship*. SDA Kinship International. [skatīts 09.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.sdakinship.org/>
3. *A Statement of Concern on Sexual Behavior*. [skatīts 12.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventist.org/>
4. *About Seventh-day Adventist Kinship International*. SDA Kinship International. [skatīts 09.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.sdakinship.org/>
5. *About. Seventh-Gay Adventists*. [skatīts 11.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.sgamovie.com/>
6. *About. We are Seventh-day Adventists*. [skatīts 11.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.wearesdas.com/>
7. *About Spectrum Magazine*. Spectrum. [skatīts 15.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://spectrummagazine.org/>
8. *About Us*. Department of Education, Seventh-day Adventist Church. [skatīts 02.05.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://education.gc.adventist.org/>
9. *About Us*. Spectrum. [skatīts 14.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://spectrummagazine.org/>
10. *Adventist Forum*. [skatīts 21.05.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://adventistforum.org/>
11. Akers, Daneen. *An Open Letter to Conservatives*. Spectrum. [skatīts 11.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://spectrummagazine.org/>
12. *All Are Welcome Here*. Hollywood Adventist Church. [skatīts 30.04.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.hollywoodsda.org/>
13. Anachronism. [skatīts 10.01.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.merriam-webster.com/dictionary/>

14. *Ante bellum*. Oxford Dictionaries. [skatīts 05.01.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.oxforddictionaries.com/>
15. Attiken, Raj. *My Take: On Being Distinctive*. Adventist Today, 2015. [skatīts 12.03.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://atoday.org/>
16. *Brief Organizational History of Seventh-day Adventists*. [skatīts 25.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventistarchives.org/>
17. Bruinsma, Reinder. *Diversity and the Seventh-day Adventist Church*. Safe Places, 2011. [skatīts 27.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.buildingsafeplaces.org/>
18. Byrd, Alita. *Top Spectrum Stories of 2013*. Spectrum, 06.01.2014. [skatīts 13.01.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://spectrummagazine.org/>
19. *Church in The Netherlands Commits Itself to Being a Safe Place for LGBTI Individuals*. Safe Places. [skatīts 30.04.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://buildingsafeplaces.org/>
20. *Crosswalk's Statement On Acceptance And Diversity*. CrossWalk Church. [skatīts 30.04.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.crosswalkvillage.com/>
21. *Culture*. Oxford Dictionaries. [skatīts 30.04.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.oxforddictionaries.com/>
22. *Divorce and Remarriage in the Seventh-day Adventist Church: Marriage, Divorce, and Remarriage-Church Manual 2005*. [skatīts 20.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://family.adventist.org/>
23. DuBose, Edwin R. *Religious Beliefs and Healthcare Decisions: The Seventh-day Adventist Tradition*. Illinois: The Park Ridge Center, 2002. [skatīts 05.01.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.che.org/>
24. Elliott, Yolanda. *Letter for Ted Wilson*. SDA Kinship International, 2014. [skatīts 12.03.2015]. Pieejams tiešsaistē: <https://www.sdakinship.org/>
25. Garcia, Edwin M. *Church's View on Gays, Lesbians Adjusted to Emphasize 'Compassion'*. Adventist News Network. [skatīts 27.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://news.adventist.org/>
26. Garcia, Edwin M. *Membership Nears 18 Million, Secretary Highlights Regions of Growth, Decline*. Adventist News Network, 2013. [skatīts 20.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://news.adventist.org/>
27. *Gay*. Oxford Dictionaries. [skatīts 05.05.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.oxforddictionaries.com/>
28. Hannon, Rich. *December Fund Raising Campaign*. Spectrum, 30.11.2008. [skatīts 13.01.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://spectrummagazine.org/>

29. Heldt, Jonathan. *The Gay Adventist Dilemma*. Spectrum, 15.05.2009. [skatīts 02.04.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://spectrummagazine.org/>
30. *History of Adventist Today*. Adventist Today. [skatīts 15.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.atodayarchive.org/>
31. *Home*. Adventist Forum. [skatīts 15.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://adventistforum.org/>
32. *Home*. Seventh-Gay Adventists. [skatīts 11.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.sgamovie.com/>
33. *Homosexuality*. Oxford Dictionaries. [skatīts 05.05.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.oxforddictionaries.com/>
34. *Homosexuality: Can We Talk About It?: An Appeal to Heterosexual Adventists*. SDA Kinship, 2015. [skatīts 07.05.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.sdakinship.org/>
35. *How to Contact SDA Kinship*. [skatīts 23.03.2015]. Pieejams tiešsaistē: <https://www.sdakinship.org/>
36. *"In God's Image" Summit on Sexuality Opens in Cape Town*. Adventist Review. [skatīts 27.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventistreview.org/>
37. Iskander, Elizabeth. *Glendale City Church Bans Me From Church Property*. Advincate, 2014. [skatīts 30.04.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://advindicate.com/>
38. Koranteng-Pipim, Samuel. *Homosexuality in the Church: Should This 'Born-a-Gay' Lifestyle Be Baptized?* [skatīts 20.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventistsaffirm.org/>
39. Krause, Bettina. *Positioning the Church for 2012: Church Leaders Focus on the Future*, Adventist Review, 2003. [skatīts 26.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://archives.adventistreview.org/>
40. *LGBT*. Cambridge Dictionaries Online. [skatīts 05.05.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://dictionary.cambridge.org/>
41. *LGBTIQ*. University of Alaska Southeast. [skatīts 05.05.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.uas.alaska.edu/>
42. *Marriage and the Family*. [skatīts 20.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventist.org/beliefs/>
43. Moran, Steve. *Why I Am a Pro-Gay Seventh-day Adventist*. Spectrum, 2010. [skatīts 30.04.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://spectrummagazine.org/>
44. Nzwili, Freprich. *Kenya's New Polygamy Law Bad for Families, Christian Leaders Say*. Adventist Review, 2014. [skatīts 26.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventistreview.org/>

45. *Our GSA's*. IAGC. [skatīts 09.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.iagcadventist.com/>
46. Pohler, Rolf J. *Religious Pluralism: A Challenge To The Contemporary Church*. Reudenstadt: Friedensau Adventist University, 1991. [skatīts 27.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.thh-friedensau.de/>
47. Pohler, Rolf J. *The 'remnant' and 'the others': A Reappraisal of Adventist Remnant Theology*. Berrien Springs: Andrews University, 2012. [skatīts 02.03.2015]. Pieejams tiešsaistē: <https://www.andrews.edu/>
48. *Projects*. IAGC. [skatīts 09.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.iagcadventist.com/>
49. *Prominent Former Adventist Pastor Says He is Now an 'Agnostic Atheist'*. Adventist Today, 09.01.2015. [skatīts 04.04.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://atoday.org/>
50. *Resources*. SDA Kinship. [skatīts 14.05.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.sdakinship.org/>
51. Rodriguez, Angel Manuel. *The Remnant and the Adventist Church*. The Biblical Research Institute, 2000. [skatīts 05.05.2015]. Pieejams tiešsaistē: <https://www.adventistbiblicalresearch.org/>
52. Rodriguez, Angel Manuel. *Adventists and Homosexuality: The Central Issue in the Debate*. The Biblical Research Institute, 2010. [skatīts 12.03.2015]. Pieejams tiešsaistē: <https://www.adventistbiblicalresearch.org/>
53. *Sabbath Observance*, General Conference of Seventh-day Adventists. [skatīts 02.05.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventist.org/>
54. *Safeguarding Mission in Changing Social Environments*. [skatīts 12.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventist.org/>
55. *Seventh-day Adventist Position Statement on Homosexuality*. [skatīts 12.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventist.org/>
56. *Seventh-day Adventist Response to Same-Sex Unions-A Reaffirmation of Christian Marriage*. [skatīts 12.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventist.org/>
57. *Seventh-Day Adventist Study: Young Adult Study*. Ventura: Barna Group, 2013. [skatīts 04.05.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventist.org/>
58. *Seventh-day Adventist World Church Statistics 2012*. [skatīts 14.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.adventist.org/information/statistics>
59. Steen, Claude E. *Book Review of Christianity and Homosexuality: Some Seventh-day Adventist Perspectives*. [skatīts 15.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.buildingsafeplaces.org/>

60. *Study: Young Adults Drift Away From Church*. Union Bulletin. [skatīts 02.04.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://union-bulletin.com/>
61. *The 2014-2015 IAGC Leaders*. IAGC. [skatīts 09.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.iagcadventist.com/>
62. *Twenty-First Century Seventh-day Adventists Connection Study*. [skatīts 19.11.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.cye.org/>
63. Weber, Martin. *Women in Leadership – a Logical and Theological Mandate*. Adventist Today, 29.03.2015. [skatīts 03.04.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://atoday.org/>
64. *Welcome to Glendale City Church*. [skatīts 30.04.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://glendalecitychurch.org/>
65. *What Does Kinship Strive to do?* SDA Kinship International. [skatīts 09.03.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.sdakinship.org/>
66. *What is Kinship Kampmeeting?* SDA Kinship, 2015. [skatīts 07.05.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.sdakinship.org/>
67. *Who We Are*. Adventist Today. [skatīts 15.12.2014]. Pieejams tiešsaistē: <http://www.atodayarchive.org/>
68. Wright, Jared. *Why Adventists Should Consider Supporting Gay Marriage*. Spectrum, 16.06.2008. [skatīts 02.04.2015]. Pieejams tiešsaistē: <http://spectrummagazine.org/>